

Élőbáb

ly Önök-
tudunk :
lakására
yent egy
— nem
barátnője
az egész-
k a fiú
apasztal-
okát még
őszándék
s kész a
ha meg-
társadal-
Ne hivat-
egészen
Van ott
et él, de
ileányok
dag em-
ó szívük,
aránylag
azt nem
művészt
volt az
fel rossz
erződött
ben fog
a Király
ról szóló
ye egye-
bbet ezt
iatt, ha-
ghülhet.
sak este
illetlen,
el, hogy
a fürdő-
— 43.
ádióhíre-
rélgethet
pant tet-
a mai
legjobb
szemébe
renirozza
ezen fog
yekezzék
kor úgy
történt
en alkal-
kozásra,
lálkozni.
s többre
Levelét
re. Kö-
ra nem
ári hiva-
esetek-
ülönben

Déliabáb

30
FILLÉR

*Tejes
Téri*

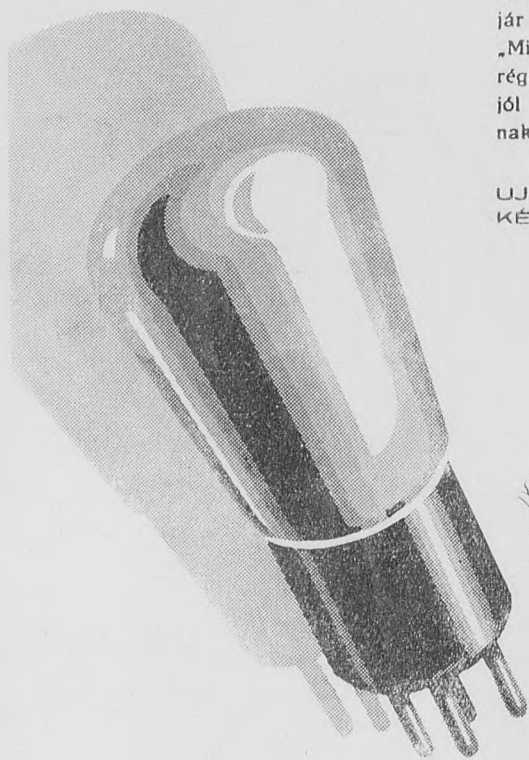
IV. ÉVFOLYAM 44. SZÁM.
BUDAPEST, 1930 NOVEMBER 1

FILIPUS UR BEMUTATKOZIK!

Készüléke most jobb mint volt és ezért barátai körében jó példával jár elől és megmutatja, hogy új „Miniwatt”-al jobb a vétel, mint a régi csövekkel . . . Önnek is oly jól kell hallania, mint Filipus urnak! Kövesse példáját!

UJITSA FEL IDEJEKORÁN
KÉSZÜLÉKÉNEK CSÖVEIT!

PHILIPS

“MINIWATT”

IV. évfolyam

Budapest, 1930 november 1

44. szám

Déliab

30
fillér

Megjelenik minden szombaton

Előfizetési ár: negyedévre 3 P 50 fill., felévre 7.— pengő, Egyes szám ára — pályaudvarokon is — 30 fillér. Ausztriában 60 Groschen, Csehszlovákiában 3.— korona, Jugoszláviában 6 dinár, Romániában 20 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Dohány utca 12. Telefón: J. 423—39, J. 423—50.

(Gyssz Róbert rajza)

Ósdi, szürke palota. Még szépségével se válik ki Párizs házőzönéből. De a francia nemzet büszkesége. És talán idegen népek gyermekei is kalapot emelnek a francia nemzeti színház — multja előtt.

A színház most emlékezetes évfordulóhoz ért. Kétszázötven évvel ezelőtt, 1680 október 21-én írta alá XIV. Lajos francia király színházalapító rendelkezését. A Napkirály egy tollvonással megcsinálta a *Comédie Française*-t.

Voltaképp

három színházból csinált egyet.

A *Hotel de Bourgogne* társulatát összeolvasztotta a *Guénégaud*-színház csoportjával és megszüntette a *Morais* negyed színházát. Tizenkétezer lívre (*font, frank*) évi szubvenciót biztosított az új színház számára.

Nem volt ez akkor kicsinylendő összeg. És *Colbert*, a mogorva, de zseniális pénzügyminiszter gondoskodott róla, hogy a „király szolgái”, a színészek lehetőleg pontosan megkapják a gázsit.

A színház igazi és legnagyobb kincse azonban az a színész és szerző volt, aki *Molière* néven az emberiség legvilágítóbb lángelméi közé emelkedett. Így aztán nem csoda, hogy a színház, amelynek bölcsőjét három lángelme ringatta, harmadfél századon át megmaradt és ma az emberiség egyik legrégebb kultúrintézménye.

Nem a kétszázötven esztendő a fontos voltaképp, ami alapjában véve nem nagy idő a világ forgásában. Fontos és korszakalkotó azonban az az örökké élő, termékenyítő hatás, amelyet ez a színház a világra gyakorolt.

A „*Comédie*” példájára mindenütt a világon „nemzeti színházak” alakultak. Vagyis változó idők és ízlések forगतagában a művészi, magas és nemes hagyományok templomai. (Legalább is ez volna a rendeltetésük, amelynek, ha nem is mindig vagy csak részben, de úgy-ahogy megfelelnek).

Talán még hatalmasabb az a hatás, amelyet a *Théâtre Française* az emberiség színházi kultúrájára gyakorolt. A nagy klasszikusok,

Molière, Racine, Corneille, Voltaire után is szakadatlanul, mindig kezdeményező, új barázdát szántó írói és színészi nemzedék váltotta föl egymást a „*Comédie*” színpadán.

A klasszikusok után a romantikusok: *Hugo, Musset*. Aztán a modern színház megteremtői: *Dumas, Sardou*. A lélektani iskola alapítói: *Henri Becque* és *Porto-Riche*. A színpadi vers újjáalkotója: *Rostand*. Ehhez járul még a vígjátékróknak, *Molière* utódainak hosszú és fényes névsora *Flers* és *Caillavet*-ig, *Courtelaine*-ig és a legújabbakig.

És a színészek csillagsora: *Talma, Napoleon* nagy színésze, *Rachel*, a nagy tragika, *Sarah Bernhardt*, hogy csak a legeslegnagyobbakat említsük.

Hány izgalmas, izzó bemutató! Hány zseniális szikra, amely szerteröppen a világba, hogy megtermékenyítsen!

Nem csoda, hogy a Francia Színház sokáig egyeduralkodó volt. A „*Comédie*” napként világitott. Csak a mult század végén és a mai elején kezdett beleszólni a versenybe a német, olasz, orosz és skandináv színház. De aki beelát az új csillagzatokba! megérti, hogy ezek is a *Molière*-Naptól lettek fényesek.

Ezért és csakis ezért fontos a „*Comédie*” kétszázötven éve. Kultúrárt, világosságot bintett szét a világon. Ezt sohase szabad elfelejteni és megrendülten kell állni az ócska épülettel szemben, amely előtt *Musset* szobra áll világos foltként és autóbuszok dübörögnek Párizs sűrű népe közt.

*

A mai épület — ezt már a történelmi pontosság kedvéért mondjuk, — csak 1802 óta ad hajlékot a színháznak. Az eredeti, régi színház a *rue Mazarin*-en állt. *Napoleon* idejében költözött tehát a *Comédie* mai házába, amely eredetileg a szomszédos *Palais Royal* egyik függeléképülete. *Napoleon* volt egyébként az, aki Moszkvában kelt rendelkezéssel megcsinálta a színház mai szervezetét, *sociétaire*-rendszerét. 1900-ban tűzvész pusztította a színházat; de megmaradtak műkincsei és értékes irattára.

Szini Gyula

Színház

é.

után is
új ba-
lék vál-
adán.
ikusok
áz meg-
i iskola
liche. A
Ehhez
utódai-
lers és
bbakig,
Napó-
tragika,
egesleg-

Hány
a a vi-

Színház
omédie'
zad vé-
zólni a
andináv
atokba'
tót let-

omédie"
got hin-
bad el-
z ócska
Musset
öbuszok
zt.

ni pou-
802 óta
ti, régi
apolon
ie mai
szédos
Napó-
levában
áz mat
900-ban
e meg-
tattára.
Egula

Mary Pickford amerikai filmszínésznő (Ford Busnussen)

Az elcsereált ember

Amikor új magyar szerzőt avatott a Kamaraszínház Bónyi Adorján személyében, valójában ismert s becsült nevű író lépett a rivalda lámpái elé, hogy mint drámaíró is bemutatkozzék közönségének. Olyan nemes tollú író került véle színpadra, aki a lélek kiforrtságával, a költő benső készségével, lendületével s fegyelmezettségével és mindenek felett a jósnak tiszta s tisztán esendülő hitével építette fel, teremtette meg első nagy drámai művét: *Az elcsereált ember*-t. Mindezek pedig ritka, nemes értékek, amiket nemcsak a kritika, de a közönség is meleg hálával kész honorálni.

Az elcsereált ember irodalmi munka. Témája a legmélyebb emberi érzéseket érinti. Végzet, szerelem, anyai áldozat, azok az elemek, amelyek a

Rózsahegyi Kálmán
Kamaraszínház — *Az elcsereált ember*
(Áldor felv.)

költészet örökké legtisztább forrásai maradnak. S mert Bónyi Adorján áhítatos szívvel merített innen, varázslatos erővel mindenkit megillet. Véle rettegünk szorongó figyelemmel követve alakjai sorsát: könnyezünk, ha tragikusan megsúlyosodik fölöttük az élet s repeső szívvel örvendünk, amikor a borulat sötét felhői mögül az anyai jószág mosolyára felderül a békés kék firmamentum. Így sírjuk, nevetjük végig azt a két órát, amit élményként a szívünkben hordozunk, majd feledhetetlenül.

Drámai megoldása felett lehet talán vitatkozni, mi megejtve a szív, a szívek bongó muzsikájától, elfogadjuk. Mert mégis csak az érzések költőin felfokozott nagyszerűsége az, ami a legtöbb ebben a darabban.

Mindent összefoglalva, büszke lehet Bónyi Adorján első nagy drámájára, ami néki nem csupán színpadi sikert, de őszinte irodalmi elismerést is hozott.

Az elcsereált ember története közvetlen a háborúutáni időkben játszódik. Akkor, amikor anyák és hitvesek, gyermekek és testvérek kétségbeesett reménykedések közt várták vissza eltűnt övéiket. A Benedek-kurián is könnyes, makaes bizakodással várják vissza Benedek Pétert (*Kiss Ferenc*). Már senki sem hisz visszatértében, csak az anyja (*D. Ligeti Juliska*) s Anna (*N. Tasnády Ilona*), a hű feleség.

És íme, megjelenik Kristóf (*Hosszú Zoltán*), Benedek Péter tisztí szolgája. Elmondja, hogy ura él, de egy gránátnyomás s fejsérülés következtében elvesztette az emlékezőképességét s ha már meg is gyógyult, nem tud emlékezni a multjára. Ő is csak úgy ismerte fel akkor, — mert a szomszéd században egy meglepően hasonló tiszt is szolgált, bizonyos Pongrácz István nevezetű, aki a katasztrófális napon elesett — hogy az ura zsebében lévő holmikát ismerte. Lassan, a hosszú fogság alatt megtanította beszélni urát és elmondotta neki a hazai dolgokat. Aztán megjelenik maga Benedek Péter

forrásai
Adorján
varázs-
t. Véle
mel kö-
nk, ha
blöttük
k, ami-
gül az
a békés
nevet-
lmény-
majd

t talán
zív, a
gadjuk.
költőin
ami a

e lehet
hájára,
sikert,
hozott.
zvetlen
k. Ak-
gyer-
ettl re-
eltünt
nyes,
vissza
. Már
csak
Anna
ég.

Hosszú
olgája.
ránát-
ztében
t s ha
emlé-
smerte
zádad-
szit is
István
napon
a lévő
Hosszú
i urát
gokat-
Péter

Bónyi Adorján, az „Eleserélt ember”-szerzője, N. Tasnády Ilona és Kiss Ferenc
a darab főszereplői (Aldor felv.)

Tétován, bizonytalanul lép a családi házba. De Anna s az öreg Benedekné felismerik s nagy szeretettel fogadják. Boldogság, nagy boldogság derül az egész családra.

Ugy tűnik, hogy Benedek Péter nemcsak külsőben változott meg az eltelt nagy idő alatt, de szelidebb lett, melegebb szívű, modorban lágyabb, szeretetteljesebb. Anna szerelme valósággal újra virágzik. Péter és Anna mélyebben, tisztábban szeretik egymást, mint valaha.

És akkor egy öreg néni kopog be a Benedek-kuriára. Özvegy Pongráczné (*Vizvári Mariska*). Hallotta, hogy Péter együtt szolgált a fiával, Pongrácz Istvánnal, aki azon a végzetes napon elesett. És ahogy megindul kettejük között a beszélgetés, mind jobban növekszik a gyanú, hogy Benedek Péter nem Benedek Péter, hanem Pongrácz István maga. Az anya is érzi ezt, már tudja is, de nem szól nyíltan.

Benedek Péter összekuszált lelkében pedig mind több és több bizonyossággal kerül föl az „igazi emlék”. Végül, szörnyű nyugtalanságában ráeszmél a valóságra: ő nem Benedek Péter,

Ligeti Juliska és Hosszu Zoltán
Kamaraszínház — Az elcserélt ember
(Áldor felv.)

hanem Pongrácz István, aki a sors különös játékából került elesett bajtársa helyébe.

Rettenetes fordulat.

Hogy fogadja el Pongrácz István Benedek Péter életét, vagyonát, gyerekeit, asszonyát, anyját s tagadja meg a maga életét, az ő drága jó édesanyját?! És nem tud tovább uralkodni feldúlt érzésein, nyíltan felfedi magát igazi anyja előtt. Az anya pedig azért anya, hogy a maga földöntúli jóságával, lemondásával, áldozatkészségével, vállalt roppant áldozatával a megoldhatatlan problémát megoldja: lemond a fiáról — éljen ezután is mint Benedek Péter, ne zavarja meg vallomásával Annát, a gyereket, aki apát lelt benne az apja helyett s legyen ő, az igazi anya, csupán „néni” — a fiának.

Amit a végzet így összekovácsolt, maradjon a végzet akarata szerint. A „Benedek-család” hát boldogan, zavartalanul élhet tovább. Aki a titkot egyedül tudja, őrzi, az az édesanya s az édesanya úgy őrökdi felette, mint ahogy az édesanyák őrökdi az édesfiúk boldogsága felett.

A Kamaraszínház Kiss Ferenczel a címszerepben hozta ki *Az elcserélt ember*-t. És Kiss Ferenc a szív tétovájának, a lélek gyötrődő bizonytalanságának, a szerelmét megtalált férfinak, az anyjához hű gyermeknek, ennek a végzet által sodort, szinte transzcendens, sarkaiából kifordult embernek olyan rajzát adta, amit csak az ő izzóan lobogni tudó halkságában, még néma gesztusában is lobbanó és robbanó művészete volt egyedül képes. Annát, a szelíd, mély szerelmű asszonyt, a hűséges feleséget *Tasnády Ilona* játszotta, annyi szelíd szerelmet, fojtott remegést, asszonyi pompát vitt szerepébe, hogy alakja az ideál glóriáját ragyogtatta. Az anyákat *D. Ligeti* Juliska és *Vizvári Mariska* vitték színpadra. Sok lírával, melegséggel. *Rózsahegy* Kálmán epizódfigurája szívből fakadt humorral teli alakítás. *Mátray* Erzs, *Gömöry* Vilma, *Pethes* Margit s a gyermekszereplő *Viléz* István is sok tapsot kaptak. Végül, egyetlen jelenetért *Hosszu* Zoltánt illeti az elismerés, aki a tisztiszolga könnyesen emberi alakját, könnyeztetően emberi hangokkal, művészi egyszerűséggel keltette életre.

A rendezés jó. A diszletek jók.

Ujházy György

Mátray Erzsi

Kamaraszínház — Az elesérelt ember (Áldor felv.)

a sors
tt baj-

István
t, gye-
ja meg
lesany-
alkodni
magát
g azért
jóságá-
égével,
goldha-
mond a
enedek
ásával
benne
i anya,

ácsolt,
szerint.
an, za-
titkot
anya s
e, mint
z édes-

accl a
lcsérelt
étová-
alansá-
rfinak,
enek a
nscen-
bernek
az ó
i, még
s rob-
képes.
zonyt.
Ilona
t, foj-
t vitt
glóriá-
Ligeti
k szín-
Rózsa-
zityból
Mátray
gít s a
s sok
elene-
merés.
mberi
han-
kel-

k.
györgy

A titokzatos szerelmespár

A Sziget általában — a szerelmeseké. A szigeti padokat tavalevően minden esztendőben kicserélik — a beléjük vésett rengeteg szív meg kezdőbetű miatt. Persze annak, aki a Sziget történetét egyszer meg fogja írni — a bonneokról és a német kisasszonyokról sem szabad elfelejtkezni, amint óriás gyerekhadak élén előzönlök a kanyargós ösvényeket.

De csak akkor, ha kisüt a napsugár! Ilyenkor, amikor szürke esőfelhők lógnak a galamblovó tér fölött és néha már a dunai slepperek bánatos ködkürtjeinek megszólaltatására is szükség van — *csöndes és néma a sziget*. Marad a száraz falevelek birodalma, amelyet egyenesen a szerelmesek számára teremtettek.

Valószínűleg ugyanilyen véleménynyel van a sziget őszi panorámájáról ez az elegáns úr és ez az igen csinos szőke hölgy, akik kart karba öltve sietnek végig a Szigeten, hogy valahol a romok közelében egy eldugott padon megpihenjenek.

A jó riporter, aki mindent tud és mindent lát, *nevekkal is szolgálhat*:

Az elegáns úr és a még elegánsabb hölgy: Kertész Dezső és felesége: Vaály Ilona.

Bármennyire is fiatal házaspár ők, most mégse a szerelem az, amely kettőjü-

A titokzatos szerelmespár
(Fotó Express felv.)

ket kihozta ide a szigetre. Legalább is ennek erőlesen ellent mond az a tiszteletet parancsoló füzet és könyvhalmaz, amelyet Vaály Ilona alig tud a hóna alá szorítani.

Már pedig elegáns monoklis urak és szép szőke asszonyok nem könyvből szokták azt a tudományt tanulni, amelyet az őszi sziget tanít.

A vaskos könyv *angol szótár* — és Kertész Dezső meg Vaály Ilona alighogy kedvenc padjukhoz érnek, rögtön neki látnak — a tanulásnak. Ezúttal nem a szerep mondatait,

nem szép szerelmes szavakat, hanem az angol ígeragozás titkait és rejtelmelt magolják.

Mint két érettségire készülő diák, oly buzgók, ezt különben, ha a publikum nem lenne a riporternek, a mellékelt képek mindennél ékebben bizonyítják.

A félmult és a régmult közötti különbség búvárkodása közben egyenesen felüdülést jelent — egy interjú. Eleinte egyikük sem akar beszélni, egyikük sem akarja megmondani, miért is ez a bűzgó tanulás?

A válaszok kitérőek.

Vaályi: A Friderikában nem járunk, ráérünk egy kicsit tanulni! Nem árt az, ha az ember újra átveszi az angolt...

— Kertész: Sohase tudhatja az ember mikor lesz szükség rá...

A riporter viszont erre csak egy nevet mond:

— *Buchovetzkij?* — és kérdően fordul Kertész Dezső felé, aki elneveti magát és már meg is szegte a hallgatási fogadalmat.

— Hát ha már ugyanis tudja — folytatja — igenis *Buchovetzkij!* A híres

„Juj az a varronó!” (Fotó Express felv.)

amerikai rendező, mikor a nyáron Párizsban filmeztünk, mindenáron ki akarta vinni Ilonát *Hollywoodba*. Mindkettőnket szerződés kötött azonban haza Budapestre — *nem mehettünk*. Különbösen is a feleségem angol nyelvtudásában még hiányok voltak. Most, hogy a *Király Színház* újdonságában nem játszunk — kipótoljuk ezeket a hiányokat.

Buchovetzky úrral állandó kontaktusban vagyunk és nem lehetetlen, hogy a közel jövőben érdekes események fognak történni...

Mire Vaály: — *De addig még rengeteget kell tanulnunk!*

Az angol szótárak, füzetek és böles kézikönyvek mellett más kéziratcsomók is hevernek a szigeti padon. Az *Alvinci huszárok* szerepkönyvei ezek az iratcsomók — ha az angol nyelv bíflázásába beleúnnak — ezzel szórakozik a *Kertész-házaspár*.

A legközelebbi napokban turnéra indul ugyanis a népszerű házaspár Erdélybe.

Erről ezt mondja *Kertész Dezső*:

— Hálás vagyok a *Friderikának*, mert így legalább

végre alkalom nyílik arra, hogy a feleségemmel együtt menjek vendégszereplni.

Erdélybe megyünk, ahová családi kö-

telékek is fűznek. Sok rokonom él *Aradon*, akik még nem ismerik Ilonát. Elviszem hát hozzájuk — *bemutatni* és egyúttal felújítjuk a régi ismeretiséget a publikummal is. Ugy volt, hogy *Rálkaival* és *Bársony Rózsival* meg *Eisemann Miskával* megyünk együtt, de szegény *Rózsának* kificamodott a bokája. *Rálkainak pedig halasztalattalan elfoglaltsága akadt*. Így hát csak ketten megyünk — *no meg az Alvinci huszárok*.

A kettős interjú itt megszakad, mert Vaály Ilonának hirtelen eszébe jut, hogy feltétlenül telefonálnia kell. A varronójét nem instruálta kellőképpen ama bizonyos tweed-kosztüm ügyében. Telnek-mulnak az egy, sőt az öt percek, a primadonna csak nem jön vissza. Kertész rosszat sejtve siet a felesége után, Vaály Ilona azonban még csak éppen, hogy elkezdte magyarázni:

— *Aztán édesem, ahogy megbeszéltük, az övel pár centivel okvellen emelje fel... és meggondoltam, ne négy gomb, mégis hat gomb legyen a kabátom...*

Röpke félóra után már jön is vissza — *végzett a szabónővel*. Ujra neki látnak a nyelvtannak, az ígeragozásnak.

Elmenőben még hallom, hogy éppen az *I'love* igénélt tartanak.

És ha ennek az igének a ragozásánál egy kissé tovább idéznek — ez nem csak a tudásszomj következménye.

Erről egy kicsit már az őszi színeiben pompázó sziget is tehet.

„I'love You!” (Fotó Express felv.)

Heltai Jenő a Jöember

Heltai Jenő a Jöember. Vastag szivarja mellett, amely állandóan ott füstölög a szájában — ott van az állandó, csupa szív, meleg és derűs mosoly.

Nem szokott magáról beszélni. Egész életét a magyar irodalom szolgálatában töltötte itthon és külföldön. Sok évtizeddel ezelőtt már az ő írásaiban mulatott egész Budapest és Heltai Jenő humoros leírja a régi, boldog, békebeli Pest legübb és legtökéletesebb tükörképe.

Heltai Jenő a Jöember, a költő, a legtípikusabb és legeszményibb író — tavaly színházigazgató lett.

A legtöbbet dolgozó magyar író. Késő estig minden órája beosztott, precíz munka.

Most a csendes, elegáns budai lakás meghitt hangulatában első kérdésünk Heltai Jenő — a par excellence író — színházigazgatói foglalkozásáról szól.

— Igen — feleli Heltai Jenő. — Önök megijednek azoktól a szavaktól, amelyek általában a színházigazgatói mesterséggel kapcsolatosak. Kalkulálás, előleg, pénzgondok stb. Hát ezek bizony nagy dolgok — de hármilyen hihetetlenül hangzik is — engem tavaly, amikor átvettem Lengyel Menyhérttel és Bródy Pállal együtt a Belvárosi Színházat és az idén is, ideális elképzelés vezetett és vezet most is. Kizárólag ez döntötte el a számomra, hogy belemenjek a dologba. A mai, rendkívüli lehangoló színházi viszonyokban meg akartam próbálni, hogy becsületes munkával, fiatal erővel, fiatal írókkal fel lehet-e rázni a publikumot a nagy közönyből, amellyel a színházak iránt viselkedtek. Ha ki tudjuk várni az időt, akkor meg tudok lényegileg felelni arra a kérdésre, amit ön feltett.

A színházvezetés nem új dolog a számomra. 1900-ban, majd 1904-ben már voltam színházigazgató. Évekig a Vígszínház dramaturg igazgatója voltam, majd Molnár Ferenczel együtt

csináltunk kabarét a mai Andrassy úti színház helyén.

Sok kedves és felejthetetlen emlékem fűződik ifjú színházdirektorságomnak ehhez a korszakához. *Lehet, hogy még akkortól maradt meg bennem a hajlam a színházvezetésre.*

Az író mindig író marad. Én a színházat is csak azzal az idealizmussal és odaadással tudom csinálni, mint minden más egyebet. A gondok? ...

Mosolyog és legyint a kezével.

Heltai Jenőné, Gách Lilla, néhány évvel ezelőtt még a pesti színházok elismert tehetsége volt. Heltai Jenő, az író talán ellene volt a színházi felépítésnek, de mit szól ehhez Heltai Jenő, a színházdirektor?

— Nagyon téved, ha azt hiszi, hogy én valamikor is beleszóltam a feleségem művészi dolgaiba. Ez tisztán az ő elhatározásától függött és függ ma is. Persze, szó sincs tervekről. Feleségem legújabbban a komoly ének-studiumokra adta magát, de ezt is csak a maga mulatságára.

Szemüvegét feltolja a homlokára és miközben szivarjának kialudt tüzeit élesztgeti, derűs nevetéssel mondja:

— Az ő színházi és színházi kapcsolata abból áll, hogy itt van mellettem, az íróasztalomnál akkor, amikor dolgozom. *Ez a feleség feladata.*

Az íróasztal tele van kéziratokkal.

— Vigjátékon dolgozom — beszél Heltai Jenő. — Évek óta tartozom a Vígszínháznak ezzel a darabbal és amíg ezt a régi adósságot le nem törvöm, addig nem kerülhet arra sor, hogy a saját színházam számára írjak. Címe még nincs a darabnak, a szereplőkről sincs semmiféle elgondolásom, de kijelenthetem, hogy minden véleményem megvan arra, hogy még az idei szezonban színe is kerülhet.

Az „Álmok háza” című regényemet most kötötte le Amerika. Állandóan dolgozom azokon a jegyzeteken, amiket új regényemhez készíték. Főleg-meddig detektívregény lesz, de ez

Heltai Jenő dolgozószobájában feleségével. Gách Lillával (Fotó Sohár)

csak külsőség. Noha gyilkossággal kezdődik, lényegében egy mulatságos história.

A legnagyobb magyar humorista vajjon mit szól az új generáció új humorához?

— A fiatal magyar írókat minden vonatkozásban nagyon tehetségesnek tartom — feleli Heltai. — *Kiemelkedő humoristánk nincs.* Más az a humor, amit ma csinálnak. Keserű és fanyar. Nem is lehet olyan, mint amilyen a miénk volt harminc évvel ezelőtt a régi, gondtalan világban. Talán tárgyilagosabb és nem olyan fantasztikus, mint a mi humorunk, amire oly szívesen emlékszünk vissza.

Heltai Jenő elmerengve nézi szivarjának elszálló füstkarikáit. Biztosan Mák István, Csonthos Szigfrid, a „hosszú Smici” és a régi holdog „hét sorvány esztendő” mult többi megáldott hőseire gondol...

Akkor fölött elszaladt az idő, amelynek vasfoga ime, még a humort sem kímélte.

A háborúutáni idők új humoristái

már a mindennapi élet kenyérgondjaiban öröklődő pesti polgárt viccelik ki. Gomblyukában egy szerény, kis piros pont: a becsületrend jelvénye.

Baróti Zoltán.

Ne bántsuk egymást!

Dal két „ingerlékeny” emberről!

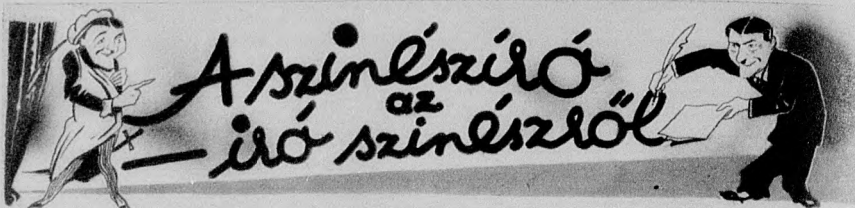
Művész és milliomos,
Mindkettő egy kissé heves.
Itt egy jagottista csattan;
Amott néha egy nyakleves...

Ajtó durran... autó pukkan,
Itt revolver, ott a váza.
Ah, mily színes változatos
Néha a két ember háza!...

Sangvinikus két természet,
Itt explodál... ott fellobban.
Ugy hírtik „Somogy megében”
Sem tudnak lobbann jobban!...

Csak össze ne kerüljenek,
„Muriznának” egy keveset.
Hisz két dudás egy esárdában
Nem jár el... ez régi eset...

B.

Békeffi László, a közszerzetben álló, legnépszerűbb konferanszié

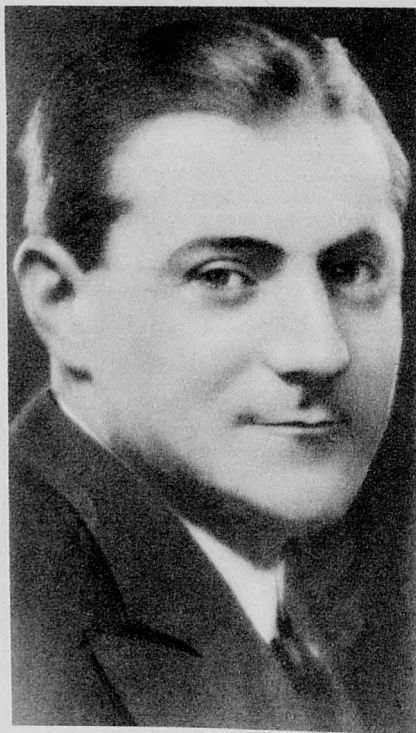
a Király Színházhoz szerződött,

hogy az *Okos mama* című zenés vígjátékban, mint Fedák Sári partnere, eljátssza a férfi főszerepet.

A hír kétségtől érdekes. A konferanszié, az író, háromfelvonásos darabban játszik. Egy darabban, amelynek mókái és tréfái között nem foglal helyet egyetlen „békeffilászlós” ötlet sem.

Főlkerestük a kiváló konferansziét és megkértük, ez alkalomból beszéljen Békeffi László, az író Békeffi Lászlóról, a színészről.

Jellegzetes kézmozdulatával simítja végig az állát.

Békeffi László

— Nem örülök túlságosan a dolognak. Nem szeretek játszani. Könnyű is megmondani, hogy miért. Hozzá vagyok szokva az állandó rögtönzéshez és ha egyszer belejövök, hát a szerepöket ki fogja verni kinjokban a báránymű.

Egyébként az, hogy nekem adják ezt a szerepet, Fedák prozopozíciójára történt.

Fedák és unokaöcsém, Békeffi István beszéltek róla a dologra,

mert én nem akartam vállalni.

— Többször játszott már háromfelvonásosban?

— Talán kétszer vagy háromszor. Először a *Havany Lili* első darabjában, a *Nőbárkájában*.

— Mi áll közelebb a konferanszié mesterséghez, az írás vagy a színészet?

— Szerintem a színészet. Az igazi konferanszié tudniillik nem írja meg előre a konferansziát, hanem csak azt állapítja meg, hogy miről fog beszélni. A fontos az, hogy amit mond, hogyan mondja. Higyje el, hogy

egy népszónok is csak konferál.

Tény, hogy nagyon nehéz mesterség és ha a fiam azt kérdezné tőlem, hogy színész legyen-e vagy konferanszié, azt mondanám, hogy színész, mert az sokkal könnyebb. Biztos, hogy

egy konferanszié sokkal később öregszik ki, mint egy primadonna,

dehát... sokat kell törnie a fejét... nehéz munka ez nagyon. De hiszen láthatjuk is, hogy milyen kevés író vállalkozik rá, hogy konferáljon, összesen négy volt, Nagy Endre, Kőváry Gyula, Szentiványi Kálmán és én. Most már csak ketten vagyunk Szentiványival.

Biztos, hogy többet színészkedtem a rögtön előtt, mint írtam, de ez teljesen egyéni dolog. Lehet, hogy más másképpen csinálja.

A konferanszié egy eleven újság és a helyzete annyiban nehezebb, hogy neki nem nézik el a sajtóhibát. A konferansziénak nem kell érteni semmihez, de tudni kell mindent. A napi politikát, a mindennapos problémákat, pletykákat és eseményeket folytatja fel. Igaz, hogy sokszor piszkosan bűzra vissza a kezét, de hát magunkfajta embereknek nem szabad finnyásoknak lennünk.

— Szóval nem fél, nincs lámpaláz? — Nincs. Még mindig jobb, hogyha egy író színészkedik, mintha egy színész némenets játszani akarna...

Nagy Karoly

Amerikai beszélőfilm görők táncpróbája

olognak.
megmon-
okva az
er bele-
kinjuk-

k ezt a
ént.

István

felvoná-

Először
a Noé

é mes-
?

zi kon-
előre a
ja meg,
z, hogy
el, hogy

és ha a
színész
danám,
nygeb.

gszik

ejét ...
láthat-
ozik rá,
Nagy
Kálman
agyánk

a rög-
egyéni
sínálfé.
r és a
ki nem
ak nem
mineni.
obliáná-
oryátja
búzza
ab-rek-
nk.

za?
m, egy
cien-

Koroty.

PARNASSZUS

101. Hermann Lipót

Száz magyar ifjú és zeneszerző után e héten a festők Parnasszusára látogattunk el, ahol elsőnek Hermann Lipótot kerestük fel s hatalmas — képekkel teli — műteremben áll egy óriásméretű szekrény, amelyben Hermannak nem kevesebb, mint nyolcezer darab rajza fekszik.

— A szekrény két ajtaja eredetileg egy velencei ház kapujának két szárnya volt — magyarázza Hermann Lipót, — ezekhez építtetem a szekrényt, amelyben kizáróan a munkáimat helyeztem el.

— Szegény nagymama, ha tudná — folytatja egy pillanatnyi szünet után, — ő ugyanis ellenzte, hogy festő legyek. *Kerestőt akart belőlem csinálni*, miután az apám s az volt. Anyám azonban megmagyarázta neki, hogy ez is van olyan pálya, amit azzal a példával illusztrált, hogy *Szinyei-Merse húszezer forintot kapott egy festményéért*. Igen? — mondotta. — Ha így van, akkor csinálj meg gyorsan egy képet húszezerért és *azután rendezd be belőle az üzletet*. Ha ez ilyen könnyen ment volna! De sajnos nem így volt.

Előre kell hocsátanom, hogy akár kényelmesnek látja az olvasó eddigi pályafutását, akár kényelmetlennek — ha előlről kéne kezdeni, — újra csak a festő pályáját választanám. *Meggyőződésem, szent hitem, hogy a művészet a legmagasabb dolog a világon.*

Hermann Lipót feleségével a műteremben (Fotó Zachariás)

ezért küzdeni és szenvedni is érdemes. Nemesak az elérendő sikerekért, hanem magáért az útért, melyet odáig megtesz az ember. Magáért a *küzdelemért*, amit a művész alkotás közben megtesz, a *munka gyönyörűségeért*, az *ábrándokért*, melyek munka közben előttünk lebegnek. Ha azután túlvagyunk rajta s nem koronázza siker törekvésünket — nem baj, hiszen *újból el lehet kezdeni*.

Rajzolni előbb kezdtem, mint írni. *Nagy-szentmiklóson*, hol 1884 április 24-én születtem, nem sok művészetre izgató motívum van. Ott olajfestmény vagy művészi rajz csak elvétve akad s a község maga sem valami festői, mely különben izgathatná a fantáziát. De illusztrált újságok oda is elkerülnek, napilapok címlapjukon egy borzalmas gyilkosság vagy szerencsétlenség naiv ábrázolásával, folyóiratok csataképekkel és nagyvásárkor panoráma, melynek ponyvasátorán véres csaták ábrázoltattak, angol gyarmati csapatok és négerkék között. Odabenn pedig a nagytűbeven keresztül nézve csendes szomorúsággal lépked a nép valamelyik király temetésén, amihez a verki mélabús indulót nyekereg. Ezek az első impressziók. Később az iskolában mindig akad egy ügyes gyerek, ki színes ceruzákkal csodálatraméltó alkotásokat hoz létre. Ezeket a példányképeket hamar túlszárnyaltam s izgatottan vártam a polgári iskolába való beiratkozást, hol a szabadkézi rajz már kötelező tantárgy.

Igazi szerencse volt, hogy a II-ik polgáriban egy kedves, lelkes ezermester rajztanár jött falunkba (*Henez Lajos*), kinek tulajdonképpen lelken szírad, hogy ennek a pályának jegyeztettem el, szüleim húzódozása dacára. A negyedik polgáriban — 14 éves koromban — már szorgalmasan reszoltam karikatúrákat, sőt

egy-egy példányban megjelenő viccelpet is szerkesztettem „*Nevessünk*” címen.

A jóann szülő mégsem engedett rögtön művészinasnak menni, előbb Szegeden elvégeztették velem a kereskedelmi iskolát. Ott már rajzolgattam, sőt festettem is és semmi sem tántorított el a hittől, hogy festő lesz belőlem, még az sem, hogy a maturán magyarából, könyvviteltanból s írásbeli dolgozataim külső alakjából jelesem volt. Mentem fel, mint „érett” Pestre a *mintarajziskolába*, hol 4 esztendőn keresztül, ha szegényesen is, de vidáman és boldogan töltöttem el az időmet bohém társaim körében, 1902-ben már kezdtem némi pénzt is keresni s egy-két év alatt karikatúrák, arcképek rajzolásával és festésével eltartottam magam. 18—19 éves koromban már olyan képeket festettem, melyek némi elismerést juttattak, 1905-ben falunkban elkezdtem önálló művészi pályámat, Szorgalmasan festettem képeket — de az elismerésre még várni kellett.

A Műsarnok visszautasította munkámat, ösztöndíjakat nem kaptam,

de mindez nem kedveltenit el, hanem csak nagyobb energiát öntött belém. Leszolgáltam önkéntesi évemet, utána Pesten, majd Berlinben dolgoztam. Résztvettem a kecskeméti művésztelep megalakításában, majd Párizsban töltöttem egy félévet. Itt azután tudatára ébredtem annak az útnak, melyet követnem kellett s 1912-ben rendeztem első nagyobb gyűjteményes kiállításomat Pesten, az *Ernst-múzeumban*, melynek nagy erkölcsi és anyagi sikerrel járt s melynek eredményeképpen *beérkezett* fiatal művésznem tekintettek idősebb művészkollégáim a „*Japán*”-ban s a közönség is kezdte megszokni a nevemet. Most már anyagilag lehetővé váltak nagyobb külföldi tanulmányutak s minden a legjobb úton haladt, hogy elérjék eredményeimet gazdagítsam.

Ismét a kecskeméti művésztelepen dolgoztam, mikor kitért a háború s nekem első napon Zimonyban táborozó ezredemhez kellett bevonulnom. Az első szerb hadjáratot az első sorban küzdöttem végig s ott nagyvezüst vitézségi érmet kaptam. Később kényelmesebb beosztást kaptam, egy évig a *főhadiszálláson mint hadifestő működtem*, majd az ezredképtár számára festettem a *hősöket*. (Ezt a gyűjteményt a forradalom idején nagyrésztében megsemmisítették.)

1918-ban leszereltem s akkor a forradalmi időközön keresztülvergődve, újra munkához állhattam. Kifűnő mű-

vészársaimmal, nagy barátunk, Szinyei-Merse Pál emlékére megalapítottuk a *Szinyei-Társaságot*, 1924-ben újabb gyűjteményes kiállítást rendeztem, melynek szép sikere néhány évi nyugalmas munkát biztosított. Külföldi kiállításokon is sűrűn szerepeltek munkáim, 1927 óta a Pesti Napló-ban s más helyütt művészeti szakcikkeket is írok. Legutóbbi nagyobb gyűjteményes kiállításom 1929-ben volt az *Ernst-múzeumban*. Barcelonában 1929-ben kiállított munkáimra aranyérmeket és Mentiónt kaptam.

Érdekes és romantikus eseményekben tehát nem bővelkedik pályafutásom, ha a külső eseményeket tekintjük. De egyetlen művészi alkotás, akár sikerül, akár nem, a belső élményeknek olyan tömeget foglalja magában, mely felveheti a versenyt a legszínesebb „*story*”-kkal, melyekkel a művészetrajzokat színesítik, ez teszi igazán gazdaggá egy művészettel foglalkozó életét, ez kárpótolja az átmenetileg nehezebb élethelyzetekért, melyek időnként minden pályán jelentkeznek. A művészek élete néha nehezebb — de a művészet maga kárpótlást ad, mert ez az igazi értelme és értéke az életnek.

Mint különös kegyét a sorsnak kell fel-említeni a derűnek és humornak számtalan megnyilvánulását, mely pályánkat jó és rossz perceiben kíséri s mely még a kívül-állók számára is ad izelítőt abból, hogy a művészet berkeiben élni sok — másutt talán el sem érhető — kellemességet nyújt. Hogy mindegyikünk eljut-e a Parnasszusra — talán nem is olyan fontos, a fő az odaváló törekvés és maga az út. Igaz ugyan, hogy ez az út néha túlgöröngyös és nagyon meredek — hiszen a Parnasszus magas hegy, de az elérés reménye erőt és kitartást kölcsönöz a felfelé törekvőknek. Ha elérjük, jó, ha nem — újra kezdjük ...

Sz. Ó.

Hermann Lipót legkedvesebb lényem

Amíg a csodagyerekből * star lett *

Nyíregyházi Ervin tizenkét évi távollét után hazaérkezett Magyarországba. *Mikor elment, tizenöt éves volt és csodagyerek.* Ma huszonhét éves és komoly, érett nagy művész. Világhírű „sztár”.

Különös, szomorú, fáradt a hangja, ahogy az életéről beszél ez a csodálatosan nagyszerű „csodagyerek”:

— Igen. Ma huszonhét éves vagyok. De valójában sokkal,

sokkal öregebbnek érzem magam.

Miért csodálkozik? *Ha az ember olyan korán kezd el élni, mint én, akkor ez természetes...* Én pedig az életemet attól a ponttól számítom, mikor először ültem le a zongorához... Nagyon régen volt. Tudja, milyen régen... *Két és fél éves voltam...* Az apám az Operaház tagja... Nyíregyházi Ignácnak hívták... Az anyám gyönyörűen

Nyíregyházi Ervin, amikor első koncertjét adta

zongorázott. Boldogok voltak, mikor én is zongoráztam.

Hároméves koromban már a saját kompozíciómat játszottam.

Természetesen csodának tartottak. A Zeneakadémián is, ahová négyéves koromban beírtak. Akkor már tudtam írni és olvasni. *És merem állítani, hogy gondolkodni is...* Tisztán emlékszem mindenre ebből az időből... A családásokra is... A szenvedésekre is, *mert ilyesmi is van az ember életében négyéves korában — ha gondolkodik.* Már akkor mennyit szenvedtem a lekötöttségtől. Mennyire vágyódtam a szabadság után! Nem értettek meg engem. Én sem a nagyokat. Érzékeny, csupa idegyerek voltam. Szerettem volna mindig azt csinálni, amihez kedvem volt. Még ma is érzem azt a rettenetes, tehetetlen vergődést, amit akkor éreztem, mikor egyszer esős idő miatt nem akartak kivinni egy futballmeccsre. Vagy amikor nem adtak annyi csokoládét, amennyit akartam. Vagy amikor nem hagytak éjszaka is zongorázni. *Szörnyű volt!*

— (És most már szabad ember?)
— Most? — válaszol sugárzó arccal. — Hát persze, hogy az vagyok. *Tizenöt éves korom óta korlátlanul szabad!* Tizenöt éves koromban, egyedül, minden támasz nélkül, tele ambícióval és álmokkal és egy csomó befejezetlen kompozícióval nekivágtam a világnak... Elmentem itthonról, ahol úgy éreztem, minden köt, megbénít. Szerettem az ismeretlenséget, a magányt és mindig izgatt az érzés, ha először játszom egy ismeretlen tömeg előtt... Először Norvégiába mentem. Boldog voltam — nem ismertem egy lelket sem. Nem féltem az idegenben. Csak zongoráztam.

Tizenöt éves voltam, amikor a svéd király előtt játszottam és tizenhat éves koromban a angol király előtt.

Nem éreztem, nem tudtam ezeknek az eseményeknek jelentőségét. Nekem mindegy, kinek, ki előtt játszom...

Ideges, karcsú a figurája, keskeny, vértelen az arca, sötétszöke hosszú a haja, arca fáradt, keskenyvágású a szeme és egészen csodálatos, egyéni a hangja. És a kezei! Soha életemben ilyen hosszú, keskeny, ideges kezeket nem láttam! Mikor észreveszi, hogy a kezeit figyelem, szégyenlősen a zsebeibe rejtí azokat és csak nagysokára folytatja tovább:

— Azután Amerikába mentem. Tíz évig voltam az Újvilágban. Most onnan jöttem — hozott a honvágy. *Nem tudják azt elképzelni itthon, mi az a honvágy!* Azt hiszik, az csak póz és frázis. Pedig az nagyon megfogható valami. És fájdalmas. Én például az utóbbi időben egyenesen kinlódttam. Minden éjjel azt álmodtam, hogy itthon vagyok. Egy szép napon azután, minden előzetes bejelentés nélkül hazajöttem. Pedig nagyon jó volt kint Amerikában. Remek barátaim voltak. A leghíresebb amerikai író: Dreiser volt a legjobb barátom

és Greta Garbo, aki feltétlenül a legérdekesebb nő Amerikában.

Játszottam sokat neki. *Soha nőt még nem láttam úgy átszellemülni zenétől, mint éppen őt.* Nagyon, nagyon intelligens asszony. *És ő is szomorú...* És olyan csodálatosan szép hangja van... Dreiser is szomorú... Nem látják valami szépek az életet... De ők még ebben a szomorúságban is nagyon erősek... Én szeretem az életet. Nekem sok, sok narkotikumom van az élet fájdalmai ellen... Ne értsen félre, nem morfium! — engem a zene narkotizál. Nekem a zene minden... Én zene nélkül nem tudnék élni... *Minden, minden a zenét jelenti nekem... a szerelem is...*

(A szerelem is?)

— Bizony! Szerelmes voltam, mikor tizenöt éves koromban elhagytam Magyarországot... Ezt persze csak én tudtam ezen az egész világon, egyedül, sajnos, még az a lány sem tudta... Norvégiában is szerelmes voltam... Most is az vagyok... *Látja, ha nem volna a zene, akkor azt hiszem örökké szerelmes lennék!*

(Házasságra soha nem gondolt?)

— Dehogynem! — válaszol élénken. — *Már házas is voltam.*

Kinn Amerikában nősültem. De ennek már vége.

Ez nem volt az igazi... Talán a következő, az talán szerencsésebb lesz... Most kersek valakit...

Elmosolyodom. Ő is. Aztán folytatja:

— Tudja, nem olyan egyszerű ez a probléma. *Az ember nézi, nézi a nőt s addig nézi őket, amíg egyszer csak azt hiszi, „talán ez az igazi”...* Azután egy kis gikszer és vége. Rájön, hogy megint nem az, akit vártam. És művészembernek nagyon nehéz... A nők nem szeretik a művészembert — sem a szerelemben, sem a házasságban. *Nagyon nagy konkurrencia számukra a művészet...*

(Az íróasztalon nagy csomó kézirat, vajjon milyen írások?)

Rezigáltan legyint és szerényen mondja:

— *A filozófiai munkáim.* Az ember annyit gondolkodik! Mindig gondolkodik. Muzsikál, szeret és gondolkodik. Ha egyszer sok időm lesz, átnézem még ezeket az írásaimat és kiadom őket... De már akkor én nagyon öreg ember leszek... *Talán még öregebb, mint most vagyok...*

Nyiregyházi Ervin (Werner Irén felv.)

* RÖVIDESEN MEGNYILIK * * A VIGSZÍNHÁZ * * MÚZEUMA *

Europa nagynevű és fényes multtal rendelkező színházai — mint például a párizsi Comedie Francaise, a londoni Covent Garden — valamennyien kegyelettel adóznak azoknak, akik színpadjaikon valaha dicsőségesen szerepeltek. Ezt a példát követte nemrég a Nemzeti Színház, majd az Operaház is, amikor felállították épületeikben színházai múzeumát, ahol féltő gondadal őrzik a multra emlékeztető ereklyéket.

A harmadik pesti színház, amely múzeumot állít fel, a Vigszínház lesz. Bárdi Ödön, színház egyik legrégebbi tagja már hosszabb idő óta fáradozik azon, hogy a Vigszínház múzeuma minél előbb megnyíljen.

— Régi vágyam, hogy a Vigszínház Pantheonját megcsináljam — mondja Bárdi Ödön. — Tudjuk jól, hogy a Vigszínház megnyitása forradalmat csinált a magyar színház történelemben, mert ez volt az első tulajdonképpeni modern színház és a modern színházi kultúra elindulásának helye. Ennek a színház-reformációnak fő hősei *Keletvich* gróf és *Ditrói* Mór voltak.

Fáj a szívem, hogy mind ennek semmi nyoma sincs a Vigszínházban és a falakról egy régi arc sem néz le a mai lelkes és törekvő gardára. Ekkor határoztam el, hogy

megcsinálom a Vigszínház múzeumát, amelyben nemcsak a régi hősök, hanem a most élő nagyjaink is helyet foglalnak. Tudom jól, hogy azokat, akikkel együtt élünk, nem tudjuk kellőképpen értékelni és így nem tudjuk mit jelent majd a jövőben egy *Varsányi* Irén vagy egy *Hegedűs* Gyula autogram.

Összeállítottam egy listát az azokból a nevek közül, akik fényképekkel, írásokkal vagy egyéb relikviákkal fognak múzeumunkban szerepelni. Hogy csak néhány nevet említsek fel ezek között, ilyenek vannak, mint *Harmath* Hedvig, *Lánczy* Ilka, *Haraszthy* Hermin, *Tihanyi* Miklós, *Tanay* Frigyes, *Pécsi* Kálmán és az élők közül *Gazsi* Mariska, a *Góth*-pár, *Hegedűs* Gyula, *Törzs* Jenő, *Rajnai* Gábor és *Komor* Gyula.

Az írók főképpen kéziratokkal szerepelnek. Ezek: *Jókai* Mór, *Bródy* Sándor, *Szenes* Béla, *Molnár* Ferenc, *Heltai* Jenő, *Szomorj* Dezső, *Lengyel* Menyhért. Az írók kéziratái közül kétségkívül legértékesebb *Bródy* Sándoré, aki a „Dada” című színművét elejétől végig számolóécudulákra írta le. Ezek után talán mondanom sem kell, hogy *Bródy* Sándornak ez a kézírata több ezer számolóécudulából áll.

A múzeum kincseihez tartoznak ezenkívül a régi színpapok, valamint a Vigszínház nagy művészeinek egy-egy kelléke. *Tapolezai* Dezső cipőgombolója is emlékeink között van. Ennek a cipőgombolónak letörött a nyele és csak a feje maradt meg, amelyet *Tapai* két fadarab közé szorított és dróttal összekötöztött, hogy megmaradjon. Továbbra is ezt használta, nem spórolásból, hanem mert babonásan ragaszkodott ahhoz a cipőgombolóhoz, amelyet először használt a Vigszínházban.

Be kell vallanom, hogy ezeknek az ereklyéknek fele becselen uton jutott hozzám, mert összelopkodtam őket *Jászai* Maritól, *Küry* Klárától, *Rákosi* Sziditől. *Herczeg* Ferencről például az „Ocskai brigadéros” kéziratát loptam el, amelynek akkor még „Labanc” volt a címe. A régi szerződéseket és színpapokat pedig volóssággal a szemétből kotoráztam elő.

Most, hogy *Molnár* Ferenc új darabjának premiérjére készültünk és tudtuk, hogy a nagy író legkedvesebb helye a Vigszínház társalgója, teljesen újjá alakítottuk ezt a helyet. Itt akartam berendezni a múzeumot is, amely a leghozzáférhetőbb helye a színház kulisszák mögötti részének. *Molnár* Ferenc azonban, aki közismert előrelátásáról, beszélt erről. Részint azért, mert szerinte nem hat kellemesen az élőkre, hogy folyton maguk előtt látják a sok halott fényképét, részint pedig azért, mert a legnagyobb sértődöttség lenne belőle, ha véletlenül az élők közül valakit kihagynék.

A Vigszínház múzeumának egyik erektyéje ez a fénykép (Vendrey Ferenc, Küry Klára és Tanay Frigyes a „Királynő férjé”-ben)

500 pengő jutalom

Örök problémák és vita tárgyai — úgy a színészek, mint a közönség körében azok a kérdések, melyeket itt felteszünk. Olvasóink hozzánk intézett leveleiből is azt látjuk, hogy ez a probléma ma is aktuális, mert számos kérdést kapunk ez irányban.

Mi természetesen nem tudunk válaszolni ezekre a kérdésekre, mert ezt a közönség ízlése és kénye-kegye van

hivatva eldönteni — ha módot adnak a közönségnek arra, hogy véleményének hangot adhasson.

A Délibáb ime, módot ad erre, amennyiben érdekes nagy szavazást rendez, amelyen mindenki résztvehet, aki az alábbi szavazólapot kitéve a kiadóhivatalunknak beküldi. A szavazás a következő három kérdésre történik:

1. Ki a legszebb pesti színész?
2. Ki a legnépszerűbb színész?
3. Ki a legkedveltebb író?

A pályázatokat összegyűjtjük és a pályázati határidő letelte után a beküldött levelezőlapokat megszámloljuk és megállapítjuk, hogy melyik színészre, szí-

nészre és íróra esett a legtöbb szavazat. Egy azon pályázók közül, akik helyesen ítélik meg a közönség ízlését, hangulatát, vagyis mind a hármát eltalálják,

— Itt sziveskedjék levágni es a kiadóhivatalnak visszaküldeni! —

Résztveszek a Délibáb szavazásán és a következőkre szavazok

1. A legszebb pesti színész: _____
2. A legnépszerűbb színész: _____
3. A legkedveltebb író: _____

Név: _____

Foglalkozás: _____

_____ ker., _____ ucca _____ sz. _____ em. _____ ajtó

(Olvasható írást kérünk!)

250 pengőt kap

Egy azok közül, akik csak két nevet találtak el a legtöbb szavazatot nyert név közül,

150 pengő jutalomban részesül

és egy pályázót pedig azok közül, akik csak egy nevet találtak el,

100 pengővel jutalmazzuk

Mivel előreláthatólag többen találják el mind a három, illetőleg két vagy egy nevet, úgy ezek közül egy zsüri választja ki a három nyertest. Ez a kiválasztás olyan pártatlanul történik, mint-

ha sorsolás döntené el a pályázatot.

A zsüri tagjai a következők lesznek: *Stella* Adorján író, *Kardos* István író, *Iván* Ede művészeti író és *Hebessy* Iván esztétikus.

A jutalmak összértéke 500 pengő

A szavazatok állásáról hétről-hétre beszámolunk a *Déli*báb-ban és minden számunkban új szavazólap jelenik meg, hogy aki akar, többször is résztvehessen a szavazásban. A szavazást december 10-én zárjuk le.

A három jutalmazott nevét és fény-

képét a *Déli*báb karácsonyi számában közöljük le és ugyanitt közöljük a szavazás végleges eredményét is.

A kitöltött levelezőlapok vagy postán küldendők be, vagy pedig bedobandók a Tolnai könyvesboltja előtt (Dohány ucca 12) felállított urnába.

Itt sziveskedjék levágni és nekünk visszaküldeni!

LEVELEZŐLAP

Idé
Budapesten
4 filléres,
vidéken 8 filléres bélyeg
ragasztandó

A Délibáb
színházi képeslap kiadóhivatalának

BUDAPEST,
VII, Dohány ucca 12

Hogyan lett "Werbezirk kisasszonyból komika?"

— Kérem, ne haragudjék rám, hogy tolakszom és én kezdem a sort, de meg kell mondanom, hogy a Délibáb ennek az intervjújának a során elsősorban arra a Werbezirkre kíváncsi, aki jó egy néhány évvel ezelőtt magyarnak született és Pozsonyból indult el a karrier országútja felé...

— Oh, Istenem! (És mintha egy pillanatra elfelhősödné az okos, szürke szeme, az apró ráncok összeszaladnak a homlokán és a mutatóujjával, amelyen egy óriás briliáns villog, gyöngöden végigmogatja a férje arcát, mint aki azt mondja: Hallgasd csak, mint aki azt tétem!) De régen is volt az. Akkor még jó világ volt és én még boldog voltam, Istenem, de milyen boldog! Mint ahogy ma is büszke vagyok arra, hogy a származásom magyar és Pozsonyban láttam meg először a napvilágot. Ott jartam iskolába, lógó copffel és nagy csomó könyvvel a hónom alatt, ott voltam először szerelmes, amiért édes, jó anyám az első és egyetlen pofont kiutalta a számomra. És ott léptem először színpadra! Azt hiszi, van szó annak a boldogságnak a leírására? Hogy hányszor és hányszor, százszor és ezerszer elmondottam a tükör előtt:

Ime, ez a kisasszony Werbezirk Gizella, a pozsonyi színház tagja!

Persze csak hat meg nyolcszavas szerepek voltak azok, inkább statisztálás, mindaz, ami egy kezdő színésznő első esztendejét jelenti. Az egyetlen pár harisnya foltoztatása a konyhalámpásnál, harag a családdal, akik kitagadással fenyegetőznek és este, a kulisszák között megbújni egy vörshajú szeplős fiatalemberrel, hogy jaj az Istenért, egy szót se mulasszunk el a színpadon folyó játékból. Az akkori idők pozsonyi színháza nem sztárgázsizs, forgószínpados instrumentum volt — ott azok jöttek össze, akik a játék szerelmesei voltak. A színpadon is, a nézőtérén is...

(A szeme kicsit rövidláló módra összehúzódtt, pillantását mereven a szőnyeg vörösszőnyegű arabeszkjeire szögezte, mintha annak keresné elő Werbezirk Gizella elsőéves színésznő pozsonyi emlékeit. És úgy látják, a szőnyeg tarka foltjai inspi-

rálják is, mert folytatja tovább...)

... én is szerelmese voltam a játéknak. Meg az a hirtelenszöke fiatalember is, akit bizonyára maga is igen jól ismer, de akinek akkor még a kutya sem tudta a nevét. Mint ahogy az enyémet sem. Illető fiatalember, akivel azóta de sokszor játszottunk együtt, Max Pallenberg volt. Ő is pozsonyi

gyerek, az ő füle is a magyar szóra rezonál a legszívesebben. Együtt startoltam vele Pozsonyban és együtt kerültünk el onnan, egy esztendő után Bécsbe, a Josefstädter Theaterhez... (Most már vidám, aprókat kacag, mind szívesebben idézi a múltból a tizenhét esztendő kis lányt, aki mint, ahogy mondja, „valljuk be őszintén”, kicsit csámpás volt...)

Gizella Werbezirk

...Én persze mindenáron tragika akartam lenni. Julia, Desdemona és Ofélia izgatta a fantáziámat, de azt mondták — csúnya vagyok! Sok sírás és sóhajtozás után belenyugodtam abba, hogy komika legyek egész életemen keresztül. És nem bántam meg...

(A hall kezd benépesülni. A kerek asztalok körül mind mozgalmasabb az élet, Werbezirk sullogóra fogja a hangját, nehogy meghallják mások is diszkrét önvallomását.)

...Sohase fogom elfelejteni azt az első estét! Pallenberggel együtt játszottunk egy francia társadalmi drámában. Ő volt az inas — én persze a szobalány. Nekem a szerepem szerint be kellett rohanni a színpadra, hogy hírül hozzam az öreg gróf titokzatos és rejtélyes halálát, akit nagy vértöcsa közepén találtak meg a park évszázados fái között. Mikor beszaladtam a színpadra és elihagtem vészes mondomkám, nemcsak a publikum, de még a színpadon levők is elkezdtek nevetni.

Hallja maga skót...

Tudja miért kértem ide délelőtt tizenegy órakor a Király Színház kiskapuja elé? Azért, hogy bevigyem magát a színház nézőterére és onnan életében először végignézhessen egy nyers

próbát és megláthassa, mennyi munka kell ahhoz, hogy végre premiért tarthassanak egy operettből. Húzódjon meg itt a nézőter sarkában és figyelje a próbát. A darab, amit próbálnak, Lehár Ferenc „Frideriká”-ja. Az a kopasz úr ott az első sorban, aki olyan áhitattal hallgatja a muzsikát, Lázár Ödön, a Király Színház igazgatója. Biztosan azon gondolkodik, hogy lesz-e ennek az operettnek olyan sikere, mint a „Viktória”-nak.

Mert hát a „Viktória” így látszik egész Közép-Európában a legnagyobb operettsiker. Az egyik nagy német filmgyár Ábrahám Pál operettjéből most beszélőfilmet akar csinálni. A gyár és Ábrahám Pál már szóbelileg meg is állapodtak. A fiatal zeneszerző háromezer dollárt kapott volna a „Viktória” beszélőfilmért. Az utolsó pillanatban azonban mégsem lett

semmi a dologból. Ne mosolyogjon olyan kárörvendően,

nem a filmgyár gondolta meg magát, hanem Ábrahám Pál,

aki kijelentelte, hogy csak akkor enged megfilmesíttetni a „Viktória”-t, ha azt már minden külföldi színház játszolta, amely eddig leközlötte. Miután pedig ez még hosszú időt vesz igénybe, a „Viktória” filmfelvételei legfeljebb csak egy év múlva kezdődhetnek meg.

Bizony, barátom, nem csalódik, az a hölgy a színpadon Honthy Hanna, aki a Lehár-operett címszerepét fogja játszani. Az, aki meg most jön be, Zilahy Irén, a Lehár-operett szubrett primadonnája. Nem, nem szerződtek ide, csak erre a darabra, amelynek az a külön érdekessége, hogy Raskó Géza kivételével, egy tagja sínes az együttesnek a Király Színház gárdájából. Ennyi vendég még sohasem szerepelt egy színpadon.

Egyébként a vendégszereplésről jut eszembe Sebestyén Géza, a Városi Színház igazgatója, aki nemrégiben fellépett saját színházában egy darabban. Tudnia kell, hogy a fellépti díjasok gázsiját az előadás

alatt szokták átnyújtani. Azt a tisztviselőt, aki a gázsikiosztást szokta intézni,

Sebestyén behívta az öltözőjébe és kérte a fellépti díját.

Az persze azt hitte, hogy vicseről van szó, de Géza bátyánk kijelentette, hogy este-ágában sínes tréjálni. Így történt meg, hogy Sebestyén Géza színészgázsit vett fel Sebestyén Géza színiigazgatótól.

Na vége az első felvonásnak, menjünk ki egy cigarettára. Közben elmesélem,

hogy valamelyik este a „Csodabőr” egyik előadását megígnézte a kiest, de nagynebű színésznőnek. Minden nagyon tetszett neki, sokat tapsolt és gratulált Sebestyén Dezsőnek, a színház igazgatójának a

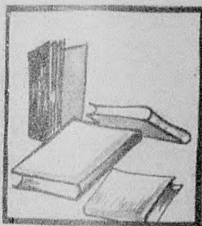

sikerhez. „Tudja milyen sokba került a színházat bárra átalakítani? — mondta Sebestyén Dezső.

„Hát ezt megspórolhatta volna magának, ha én játszom a főszerepet!”

— felelte a színész. „Hogy-hogy?” — kérdezte csodálkozva Sebestyén. — „Mert ha én lépek fel, nem kellett volna ilyen nagy céció a nézőtérre és ilyen sok villany.” Ugy-e aranyos?

De menjünk vissza a nézőtérre. Mondja mikor fog már maga is darabot írni? De mit is kérdezek ilyen, ki mutatná azt be, amikor lehetséges embereknek is olyan nehéz színre kerülni. Vannak persze kivételek is. Itt van például egy Szabados Árpád nevű úr, aki eddig az aradi színháznál volt rendező. Írt egy színdarabot „Az asszony és a bolond” címen és felküldte a Nemzeti Színháznak. Hevesi Sándor elolvasta és azonnal jelkérette magához Szabadost. „Az asszony és a bolond”-ot ugyan nem fogadta el, ellenben lekötötte Szabados egyik másik drámáját. Az első számút pedig elküldte Kürti Györgynek, a szegedi színház igazgatójának, akinek megtetszett a darab és nemrégiben már be is mutatta.

E két darabon kívül még két darabját kötötték le Szabados Árpádnak.

Az egyiket az Új Színház, a másikat Alapi Nándor Országos Kamara Színháza. Így tehát Szabados ver minden eddigi rekordot, mert tudommal a múltban még sohase fordult elő, hogy egy szezonban négy premiérje legyen egy írónak, különösen akkor, ha ez kezdő ezen a téren.

Miért dülldenek ki úgy a szemek? Ja persze, azt a hölgyet figyeli ott. Az Ferenczy Marianne, a Király Színház új tagja. Azelőtt a debreceni Csokonai Színház szubrettje volt. Épp a napra mesélt el egy kedves esetet. Amikor Debrecenben néhány hónappal azelőtt bemutatták a

„Lehullott a rezgőnyárfa” című operettel, Ferenczy Marianne lefényképezte magát színpadi ruhájában Sugár Mihállyal, a táncoskomikussal. Egy hónappal később az egyik vidéki lapban azt olvasták, hogy egy ismert földbirtokos parádéskoscsist keres. Elhatározták, hogy viccet csinálnak és éppen ezért

írtak egy levelet a földbirtokosnak, hogy „alulírott Sugár Mihály vállalná a nagyszágos úrnál a parádéskoscsisságot.

de csak akkor, ha menyasszonyának is juttatnának valamiféle állást!” Elküldték a levélben.

ezt a fényképet is és várták a választ. Végre megjött a felelet, amely sajnálatlaltal arról értesítette Sugár Mihályt, hogy csak őt hajlandók leszerződtetni, szívbéli mátkáját nem. Ha véletlenül összehalálkozna a földbirtokossal, nyugtassa meg őt, hogy Ferenczy Marianne azért nem maradt kenyér nélkül, mert közben felszerződött Pestre.

Ezzel szemben valaki pedig elszerződött Pestről. A nevet nem árulhatom el, csak annyit, hogy úgy a vezeték-, mint a keresztnéve azonos egy másik színész-nővel, akinek a férje ismert újságíró. Ennek a színésznőnek a férje viszont színgazgató az egyik környékbeli színházban, amelynek fő vonzóereje a Pesten

is ismert színész nő volt. A színház azonban mindinkább rosszabbul ment és az igazgatónak súlyos anyagi gondjai támadtak. Némrégiben egyik este az a meglepetés érte a direktor urat, hogy

előadás előtt egy félórával a felesége helyett egy levelet talált az öltözőben.

A levélben a direktorné megírta, hogy nem bírja tovább ezt az életet és bejelentette, hogy leszerződött egy másik színházhoz. A direktor így egyszerre a feleségét és a primadonnáját veszítette el. Szegény embert sajnálom, mert igazán lelkes és lehetséges színházi ember, aki jobb sorsot érdemelt volna.

Nézzé csak, ki jött most be. Ez Lehár Ferenc, a világhírű magyar komponista. Ha jól viseli magát, próba után majd bemutatam a mesternek. Addig azonban elmesélem a Lovass-fiúk szerencsésjét. Lovass István és Lovass Andor egy szép napon elhatározták, hogy lánceduót alakítanak és ezzel bejárják a világot. A gondolatot tett követte és a kísérlet bevált. E pillanatban a Lovass-testvérek Caligari néven New-York legelőkelőbb varietéjében lépnek fel, ahol heti hétszázötven dollár fizetésük van. Na csak

ne hitetlenkedjen, mert ez egész bizonyos. Onnan sejtem ugyanis, mert tudomásom szerint most vásároltak egy házat megbízójuk útján Budapesten.

— Van szerencsém! Nem ismerik az urak egymást? Skót úr, Tihanyi Vilmos, a Király Színház főrendezője. Hogy van, kedves Tihanyi úr?

— Köszönöm, remekül.

— Min mosolyog?

— Egy viccen, ami az eszembe jutott.

— Ha olyan jó, mesélje el nekünk is, hadd nevéssünk mi is.

— Boldogan. Hát idefigyeljenek. Az egyik kis falusi vasútállomás pénztárához odamegy egy atyafi. Kérek egy harmadik osztályú Budapestre, de előbb mondja meg, hogy mibe kerül?

— Kilenc pengő helben jállérbe.

— Adja olesóbb-

ban.

— Azt nem lehet.

— Hátér.

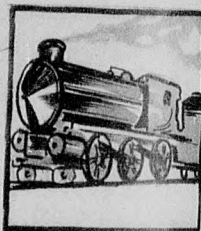
— Nem lehet.

— Hétér.

— Nem lehet.

Közben, amíg ez a disputa tartott, nagyot füttyölve elment a pesti vonat. Az atyafi egy pillanatra meghökkenve bámult a vonat után, aztán diadalmatosan, kárörvendve odaszólt a pénztárosnak:

— Na most jobb?

LAPZÁRTA UTÁN

Lovass István, a Vigszínház tagja érdekes jubileumot ért meg a Molnár-darab premierjén, ahol tudvalevőleg egy színházi titkárt alakít. Ez a huszonötödik titkári szerep, amelyet a fiatal színész ebben a színházban játszik.

Horváth János festőművész, Horváth Géza szobrászművész fiát a múlt héten leszerződötte díszlettervezőjének a berlini állami Operaház. A fiatal festőművész már el is utazott Berlinbe.

Tary Géza, a Magyar Színház ügyelője darabot írt. Nincs kizárva, hogy a darab abban a színházban fog színre kerülni, amelyben Tary ügyelői tisztvisel.

A Nemzeti Színház süllyesztőtere is jubilál. Huszonöt éve „süllyesztö el a különböző színészeket és színésznőket. Régebben sok dolga volt, de mostanában nem igen írnak az írők olyan darabokat, amelyekben süllyesztőre lenne szükség.

Grunner Ede, a Vigszínház főfőgospátója most fogja ünnepelni harmincet éves jubileumát. Grunner a Vigszínház megalakulása óta van a színháznál.

Nagy Anci, az ismert nyiregyházi szubrettprimadonna a Komédia Orfeumból szerződött. Itt is megmarad régi metierjében és a színház operettjeiben fog énekelni.

Huszár Károly, a kitaró komikus-színész, aki az utóbbi években Hollywoodban és Berlinben filmezett — néhány napra Budapestre jött. Barátait látogatta meg és felkereste azokat a helyeket, ahová oly kedves emlékek fűztek.

Z
tis
mu
tel
A
gár
egy
mü
Öt
dör
jös
lett
I
ün
mír
pre
gár
nap
mü
elle
azol
lálj
A
alko
m
a
A k
alka
Szeg
szöv
áldo
sági
El
polg
áldoz
—
sége
zatai
hisze
Szeg
város
ucca
háza
volna
Eladn

egész bizonyos,
ert tudomásom
y házat meg-
em ismerik az
Tihanyi Vil-
ndezője. Hogy

szembe jutott,
el nekünk is,

defigyeljenek,
vasúttalomás
atyaji. Kérek
udapestre, de
ibe kerül?
fillérbe.

ny pillanatig
t után, aztán
odaszóll a

süllyesztőme-
pe „süllyesztő-
és színsz-
ott, de mos-
trók olyan
tőre lenne

jóvilágosi-
harmincöt
gyszínház
nál.

szab-
rfeambul
metierje-
énekelra.
s-színész,
és Hor-
udapestre
ste azokat
fűzi.

Dr. Somogyi Szilveszter
polgármester

Dr. Somogyi Szilvesz-
terné

Dr. Kovács Ferenc, a
szegedi egyetem tektora

(Iritz
felv.)

Szeged nyilatkozik

Szeged, az ország második városa, a tiszaparti metropolis, az Alföld fővárosa a múlt héten behozta, hogy nem érdemtelenül jutott a sok kitüntető jelzőhöz. A multheti ünnepségen Szeged város polgárai a fényes parádék során egy új várost, egy szebb Szegedet mutattak be az ország minden részéből odasereglett vendégeknek. Öt évtizeddel ezelőtt Szegedet romba döntötte a Tisza pusztító árja s a királyi jóslat csak most vált valóra: Szeged szebb lett, mint volt.

Lázás izgalom előzte meg Szegeden az ünnepségeket. Olyan volt a város képe, mint egy óriási színház, amelyben ragyogó premierre készülnek. A város minden polgára, a főispántól kezdve a legszerényebb napszámosig érezte, hogy most kell megmutatniuk, hogy Szeged a mostoha viszonyok ellenére is él és élni akar, hogy nincs igazuk azoknak, akik Szegedet alvó városnak titulálják.

Aki látta a fényes parádot, a gyönyörű alkalmásokat és a ragyogó ünnepi keretet, az

meggyőződhetett arról, hogy Szeged a kultúra terén első tényező vidéken.

A kultúra néma kifejezői mellett a Délibáb alkalmat keresett arra, hogy megszólaltassa Szeged város reprezentánsait, hogy ők élő szóval is tegyenek tanubizonyosságot Szeged áldozatkészsége, kultúrája, fejlett gazdasági és élénk társadalmi élete mellett.

Elsőnek

Dr. Somogyi Szilveszter

polgármestert kerestük fel, aki Szeged város áldozatkészségéről így nyilatkozott:

— Az egyetem zárókötetételének ünnepsége beszédes tanujele a város súlyos áldozatainak, amelyeket jószívvel nyújtottunk, hiszen évtizedekig harcoltunk azért, hogy Szeged részére egyetemet szerezzünk. A Belváros közepén még az árvíz idejéből pár ucca maradt fenn. Régi szegedi családok háza, amelyek még száz évig is ott állottak volna. Gazdáik ragaszkodtak hozzájuk. Eladni nem akarták, mert nem volt pénzre

szükségük, de olyan gazdagok sem voltak, hogy helyükbe palotákat építsenek. A városrendezés megkívánta, hogy ezeket a házakat kisajátítsuk. Ez nem kevesebb mint hárommillió pengőbe került. A régi apró házakat lebontottuk és helyükbe emeltettük a pompás egyetemi épületeket.

Művészet terén a város áldozatkészsége példát statuál. Színházunkat immár négy éve házikelésben tartjuk. Erre a lépésre a várost az indította, hogy

a művészek fizetését biztosítva lássa és a direktort is mentesítse az anyagi gondoktól.

Hogy meddig fog a házikelés fennállni, azt egyelőre nem tudjuk. Sajnos, a gazdasági viszonyok rosszak és a színház meglehetősen nagy szubvenciót kap. Ha nem ragaszkodnánk annyira fővárosi nivójú állandó operagyűttesünkhöz, akkor eliminálnánk a terheket. A körülményekhez képest a színház meglehetősen jól megy.

A festőművészetet azzal pártoljuk, hogy a városi múzeum gazdag képtárát neves művészeink képeivel állandóan gazdagítsuk.

Zenepalota felépítése egyik legközelebbi megvalósításra kerülő tervünk. A Szegedi Filharmonikus Egyesületet állandóan támogatjuk. Kulturális áldozatkészségünkről legutóbb a fogadalmi templom orgonájának felépítésével tettünk tanubizonyosságot.

Áldozatkészségünket a jövőben sem fogjuk csökkenteni, Szeged város mindig a kultúra harcosa marad.

Dr. Somogyi Szilveszterné,

a polgármester felesége, a szegedi jótékony akciók vezetője, erről beszél tehát:

— A szegedi jótékonyági egyesületek szaktíva a régi szokásokkal,

nem jótékony célú bálók rendezésével szerzik meg az arra szoruló felségélyezésére adományait,

(Líntner felv.)

Dr. Szalay József
rendőrfőkapitány

Dr. Tonelli
Sándorné
(Bäck M. felv.)

Dr. Széll Gyula,
ágyóédei kamara elnöke
(Líntner felv.)

Dr. Kovács Ferenc,
egyetemi rektor a város és az egyetem
közötti kapcsolatokról

így nyilatkozott a Délibáb munkatársának.

— Tíz éve van az egyetem Szegeden és első perctől fogva meleg érdeklődéssel fordult a város közönsége az egyetem felé. Az egyetem is igyekezett hathatósan bekapcsolódni a város kultúrtörékviseibe. Tudományos előadásokat és vitákat rendeztünk a nagyközönség részére. A város életében nagy befolyást gyakorol az egyetem a maga személyi és tárgyi apparátusával. Közel háromezer a növendékek és a tanárok száma. Ez még Szegeden is sokat jelent, ahol pedig nagyszámú az intelligens osztály. Az egyetem különös szeretettel karolta fel a Szegedet és az Alföldet érintő tudományos problémákat. Az Alföldi Kutató Intézetet az Alföld problémáinak föltárására alakítottuk. Az egyetem lektorai közé meghívtuk Nyilassy Sándort, a legkiválóbb alföldi festőművészt. Autonóm énekarunk van és az egyetem zenekara most van alakulóban. Irodalomban is tudományokban természetesen leggyebekapcsolódunk a várossal. A művészetek istápolását a professorok magukkal hozták Szeged városába és azt gondolom, hogy ez a város művészi karaktere erős hatással fog kiáradni. Felemlitem azt is, hogy két professorunk aktív színíró s darabjaikat már be is mutatta a városi színház.

Befejezésül csak ennyit mondom: Szeged város meleg szeretettel fogadott bennünket. Az egyetem érzi és tapasztalja a város szeretetét és igyekszik azt meghálálni. Ez az együttműködés adja meg azt a családias jelleget, amelyik a kultúra további fejlődéséhez szükséges.

Dr. Szalay József,

szegedi rendőrkerületi főkapitány, a vidék legelső irodalmi alakulatáról, mint annak elnöke a Dugonics-Társaságról emlékezett meg pár szóban.

— A Dugonics-Társaságnak négy évtizedes múltja van. A szépírókat és a tudományművelőket ötvénre megszabott zárt számban vesszük fel tagjaink sorába. Működésünk

hanem szorgalmas és kitarító munkával. Itt van például a Szent József-akció, amelynek tagjai a város legelőkelőbb társaságából kerülnek ki. Most éppen a koszoriakció befejezésénél tartunk.

Mindenszentekre a tagok ezerkétszáz koszorút készítenek el.

A koszorúk árából segítjük a Belváros szegényeit. A Móra-város rész szegényeinek segélyezésére a Szent Vince Egyesület van hivatva, míg az alsóváros nyomorgóiról az úgynevezett Harmadik rend gondoskodik. A katolikus egyházközségek támogatják jövő munkánkat. Oktató mozielőadásokat is tartunk jótékony célra és gyűjtés útfján is segítjük szegényeinket. Természetesen, nem pénz, hanem ruha és ételmiszer formájában segítünk rajtuk. A Szent József-akció a dohánygyárban csecsemőotthont tart fenn a munkásnők gyermekei részére.

A Katolikus Növendékesület napközi otthont létesített és az egyetemi hallgatóknak részére internátust tart fenn.

Nagyon szép jótékony munkódot fejt ki a Profésdás Nőegylet, úgyisintén a Zsidó Nőegylet is, melynek tagjai menzát vezetnek és teadélutánjaikon jelentékeny összeget vesznek be, hogy azt a szűkölködőknek juttassák. A Vöröskereszt Egyesület „Kisrongyos akciója” karácsonykor ruhát oszt ki a szegények között. Ugyanez az egyesület

háromszáz hősi halott sírját koszorúzza meg és gondozza.

Huszonhat iskolában van ifjúsági Vöröskereszt Egyesület. A tanulók szonnapénzük pár fillérért összeadják és minden egyesület külön-külön egy-egy újszülött felnevelését vállalja magára. Az ifjúsági Vöröskereszt Egyesület hét-száz hősi sírját gondozza.

A szegedi jótékonyági egyesületek működésében a legmegértőbb összhang nyilvánul meg. Céltunk, hogy segítsünk és ezt felekezeti különbség nélkül meg is tesszük.

Móra Ferenc
(Rónai felv.)

Dr. Pálffy József,
h. polgármester
(Iritz felv.)

Dr. Kogutowicz Károly
egyelemlí tanár
(Iritz felv.)

abban áll, hogy évente nyolc-tíz felolvasó-üless rendezünk. Ebbe bekapcsoljuk a többi vidéki várost is. Továbbá irodalmi és tudományos pályadíjakat tűzünk ki. Évkönyveink és kiadványaink jelennek meg. Különösen az egyetem Szegedre költözése óta élénk a tudományos rész. A Széphalom című irodalmi és tudományos folyóirattal az egyelemmel karöltve adjuk ki. Alelnökünk Móra Ferenc, aki az elhunyt Tömörkény István örökét tölti be Szeged életében.

Tonelli Sándorné

a szegedi szórakozási igényekről így nyilatkozik.

— A szegedi szórakozások leglényegesebb tényezője a Városi Színház. Minden este van előadás és majdnem minden délután is. A premiéreknél és a délutáni ifjúsági előadásoknak van közönsége. A hangosfilm egyáltalán nem jelent konkurrenciát a színháznak, mert nem a mozi az oka, hogy a színháznak a többi előadásokon nincs nagy közönsége, hiszen moziba sem jár a szegedi publikum. Ennek egyedüli okát abban látom, hogy az a szegedi közönség, amelyiknek színházba kell járni, nem Szegeden, hanem Pesten jár színházba. Tehát igényeink ugyanolyanok, mint a pesti közönségnek, sőt nagyobbak, mert a Pestről lejövő művészeket Szegeden mindig telt házak várják a színházban.

Dr. Széll Gyula,

felsőházi tagtól, a Szegedi Ügyvédi Kamara elnökétől azt kérdeztük, igaz-e az, hogy Szeged alvó város.

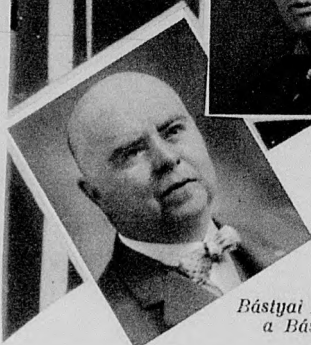
— Ezt tagadom. Szeged nem alvó város. Nincs még egy vidéki város, amelyik minden kultúrterekvére úgy reagálna, mint Szeged. Ennek legfőbb bizonyítékai a mostani ünnepek. Momentán talán a rossz gazdasági viszonyok miatt nem tudja a város azt a készséget kifejteni, amit szeretne, de egészen biztos, hogy az akarat meg van. Azt nem mondom, hogy esetleg lankadtabb vagyunk, mint évekkkel ezelőtt voltunk, de nem alszunk és nem mi tehetünk róla. A középiskolák látogatottsága esökkent. Az idetelepített egyetem kipótolja ezt a veszteséget forgalomra nézve. Ennek kulturális nagy hatását érezzük, de a régi diákság pénzt hozott a városba, az egyetemi ifjúságért pedig a város hoz áldozatokat.

Szegeden a középosztály, a kereskedők, iparosok, hivatalnokok, orvosok és jogászok a kultúra támogatói. Ők most súlyosan érzik a gazdasági viszonyok leromlását, azért mégis kultúrétletet élnek, mert ez lelki szükségletük és hisznek abban, hogy ez a tévesen alvó városnak nevezett Szeged most indul csak igazán egy jobb, szebb, kultúraltabb jövő felé.

Móra Ferencet

a szegediek ezúthajú, aranyzavú mese-mondóját a szegedi irodalmi életről kérdeztük meg. Móra Ferenc pár közvetlen szóban válaszolt.

— Azt hiszem, Szeged irodalmi életéről valami aktív szegedi írótl kellene megkérdezni. Ugy értem, olyant, aki még tele van álmokkal, eszmékkel, tervekkel, aki ír a csillagos égre, a felhő-kutyanyelvekre, a hulló falevelekre s aki ha megvágja az ujját, abból is irodalom buggyan ki vér gyanánt. Szóval, fiatalot, aki kifeszített mellel fölfelé megy a dombra — mi, Szeged notórius skriblifexei már lefelé ballagunk. De arra még emlékszem, hogy én is nagyon szépeket álmoltam valaha az akkori „fiúk”-kal és haragudtam az öregekre, akik el fogják előlünk a napot. Ugy rémlik, igazibb író voltam akkor, mint most, amikor csak annyit érek már magamnak, mint az ősszel nyíló orgona, de ma is vallom azt, amit akkor: hogy mégis csak az ígéretek érnek legtöbbet. És soha annyi irodalmi ígélet a szegedi földből ki nem csirázott, mint ma. Mi, mai öregek, nagyrészt bevándorlók volnánk, az a nemzedék, amelyik majd helyünket állja, már itt termett. A jövővény berek fölé beenszülőtt erdő kerekedik s ha az idő jól szolgál rá, bizonyosan magasabbra nő nálunk. Sőt én még abban is hiszek, hogy ez az áldott szegedi föld, amely mindent megterem, egyszer még szegedi közönséget is nevel a szegedi irodalom számára.

Dr. Pálffy József,

helyettes polgármester, a Szegedi Városi Színház intendánsa a házikézeléses színház helyzetéről számolt be a következőképpen:

— A szegedi színház kétségtelenül egészen különleges helyet foglal el a vidéki színházak között. Különleges helyre és különleges feladatok megoldása elé állítják a szegedi színházat a következő okok:

A házikézeléses rendszer, mely

egyedül áll az országban,

Szeged város geográfiai helyzete, vidéki kultúrközponti hivatása, nagysága és a városnak a művészetre fordított anyagi támogatásának legmagasabb mértéke. Szeged egyetemi városi és nagy az iskolavárosi jellege.

Mindezen szempontok közelebbről megszabják a színház kultúrprogramjának irányát és a színház vezetőségét arra kötelezik, hogy

a szegedi szintársulat a legnagyobb és a legkiválóbb művészerőkből összeválogatott szintársulat legyen.

Továbbá, hogy műsorát kultúrhivatásához és feladatához mérten, az egyetemi és tanulóifjúság nevelési és közművelődési érdekeire való tekintettel bizonyos teroszerűséggel állította össze és

az üzleti érdeket a kulturális szempontok alá helyezze,

arra is kötelezve van a színház, hogy fiatal író- és színészhajlékat istápoljon, neveljen és az ismeretlenség homályából kiemeljen. Amíg tehát más vidéki színházak a magántulajdon szabadságában az általános művészeti és etikai szempontok által vonnt korlátokon belül üzleti érdekeiket tetszés szerint védelmezhetik, addig a szegedi

Wimmer Fülöp a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke

Tonelli Sándor, a Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára (Rónai felv.)

Bástyai Holzer Tivadar a Bástya elnöke

szintársulatot a korlátozások és kultúrhivatások szigorúan megkötik.

Hogy a szegedi színház mennyiben felel meg ennek a nehéz feladatnak, azt még most teljes bizonyossággal megállapítani nem lehet. De minden reményünk megvan arra, hogy meg fog felelni. Bizom Kürthy György művészi kvalitásaiban, ügybuzgóságában és a jó szintársulatlában...

Dr. Kogutowicz Károly,

egyetemi tanár, a Délvidéki Rádió Club elnöke

a szegedi rádióviszonyokról

beszél.

— A Délvidéki Rádió Clubban — mondotta — intenzív egyesületi élet van. Tanfolyamokat tartunk amatőrök részére, amelyeken negyvenötven hallgató vesz részt.

Minden törekvésünk oda irányul, hogy Szeged leadóállomást kapjon, még relice-állomással sem elégszünk meg.

Igéretet kaptunk is erre vonatkozólag, de hiába ígérek, ha azután kijentik, hogy nincs rá pénz. Pedig

feltétlenül kell Szegednek a leadóállomás, mert a speciális vidéki igényeket egy műsorral nem lehet kielégíteni.

A szegedi tudományos és művészeti élet reprezentánsainak feltétlenül mikrofon elé kell jutni és ezt csak szegedi leadóval lehet keresztel- vinni. Sokan szerepeltek már Szegedről a pesti Studióban. Ez erkölcsileg szép eredményt jár. Ellenben

anyagilag a szegedi előadók ráfizetnek ezekre a fellépésekre, mert az útiköltség és a pesti ellátás meghaladja a honoráriumot.

Most azzal a tervvel foglalkozunk, hogy meg-állapodunk a Studióval: havonta egyszer Szegedről közvetítsen másort. Esetleg egy napot, de legalább pár órát bocsásson rendelkezésére a szegedi ludósoknak és művészeknek, amikor azok itt Szegeden a mikrofon elé lép-hetnek.

Dr. Szivessy Lehel
(Bäck M. felv.)

Bástya Holzer Tivadar.

a Bástya elnöke a szegedi sportról és a szegedi közönségről nyilatkozott.

— Szeged, mint mindenben, a sportban is első helyen áll a vidéki városok között. Futbalcsapata, a Bástya szépen szerepel a ligabajnokságokban. Atlétái már számos nemzetközi viadalon dicsőséget szereztek az országnak. Úszóink gyakran reprezentálták a magyar színeket külföldön és a város hírnevét növelve tértek vissza. De nemcsak ezekben a sportágakban, hanem minden más sportban is méltó képviselőkkel rendelkezik Szeged város testkultúrája.

A város közönsége lelkes szeretettel ragaszkodik sportolóihoz és kitartó buzdításával gyakran serkentette győzelemre a küzdő szegedieket. Voltak olyan periódusok, amikor a küzdelemben a szegedi sportolók alul maradtak. Ilyenkor mutatta meg igazi ragaszkodását a szegedi közönség, mert ahelyett, hogy elpártolt volna a vesztesektől, vigasztalólag, egy szebb jövőben bízva, melléjük állt. Ebben a ragaszkodásban van a szegedi szép sporteredmények titka.

Van itt is klubfanatizmus, de azonnal megszűnik, míhelyt a város egyetemleges érdekeiről van szó.

Ezzel be is fejezem mondanivalómat, még csak azt kérem Szeged sportszerető közönségétől, hogy továbbra is becsüljék meg azokat, akik arra érdemeiket szereztek, mert Szeged város testkultúrájának fejlődése csak így érhető el.

Wimmer Fülöpöt,

a Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara elnökét, a Színházi Bizottságnak örökös ellenzéki tagját a Délibáb munkatársa arra kérte, hogy nyilatkozzon a szegedi Városi Színház ezidei szezonjáról. Wimmer Fülöp tradícióhoz híven, most is a legelősebb ellenzéki stílusban nyilatkozott.

— Én, aki a színház menetével intenzíven foglalkozom, kijelenthetem, hogy a színház lagadhatatlanul gyengébb, mint a múlt évi. Igaz, hogy ezzel előre tisztában voltunk, hiszen kisebb fizetésű művészeket szerződtettünk. Ennek dacára úgy látom, hogy százhuszonnégyezer pengős szubvención kívül a szezon végéig újabb, nagyobb deficit lesz. Ezt csak úgy lehetne elkerülni, ha egy elsőrendű vállalkozóval vagy egy budapesti direktorral minél előbb megállapodnánk a színház átadására.

Móra Ferencné
(Bäck M. felv.)

Kürthy György, a szegedi v. színház igazgatója (Iritz felv.)

Tonelli Sándortól,

a Kereskedelmi és Iparkamara főtitkárától azt kérdeztük meg, hogy a szegedi kereskedő- és iparostársadalom oka volt-e a múlt évek rossz színházi viszonyának.

— Szegeden a rossz gazdasági viszonyok természetesen közrejátszottak a sikertelenségben, mert közönségünk ritkán engedheti meg magának a színházba járást, azért mégsem lehet a jelentkező hajókat csak a gazdasági viszonyok terhére írni. Szegeden van egy bizonyos számú premiérközönség és bérülő publikum. Kürthy elég helyes politikával rájött arra, hogy erre alapítsa a színházat és sűrű premiérral közönséget szerezzen. Sok az eredeti bemutató és sok a régi operett, de ez is célravezető.

Dr. Szivessy Lehel,

ügyvéd, köztörvényhatósági bizottsági tag Szeged gazdasági és kulturális fejlődéséről nyilatkozott.

— A város gazdaságilag magasabb nívón állott a háború előtt. Ma, sajnos, gazdasági dekonjunkturában él a város.

— Ezzel szemben

a kulturális nívó tíz év alatt évtizedekkel emelkedett.

Az egyetem új szint adott a városnak és az egyetem egész nagy gárdája, a törzslakossággal együtt lelkesen dolgozik a város kultúrájáért. Minthogy a kulturális fejlődés csak a gazdasági fejlődéssel együtt képzelhető el, a következő időket a város gazdasági megerősítésére kell fordítanunk. Kívánatos volna a zene-patota felépítése is, de ma legsürgősebb feladatunk a munkabíró közönség gazdasági megerősítése. Csak gazdaságilag erős polgárság képes a kultúra áldásait élvezni és újabb generációkra átplántálni.

Móra Ferencé

a híres szegedi konyháról adott felvilágosítást.

— A „híres konyha” jelzőt nem lehet általánosítani. Kecskemétnék a kecskeméti, Fegyeházának a fegyeházi konyha üres. Nincs jó konyha, meg rossz konyha, csak jó gazdasszony, meg rossz gazdasszony van. Különben is az ú gynevezett „Híres szegedi konyha” már nem a régi. Elvesztette a hírnevét. Már a szegedi halászlére is azt mondják, hogy Pesten jobban csinálják. Ezt nem hiszem, mert tudtommal még most is nagyon sokan vannak, akik egy jó halászlé kedvéért lejönnek Pestről Szegedre.

Más specialitásunk nincs. A nagy születésnap ünneptések, lakomák ideje elmúlt. Szegeden vendégszerelő a lakosság, de ezt nem mulatozásokkal fejezi ki, hanem bensőséges családi szeretettel. Pénteken legelőbb háznál halászlé a menü, túrós csuszával. Biztosan csináltak már Szegeden is rossz halászlét. Minden attól függ, hogy van-e szíve a gazdasszonynak főzni és megadni azt az ételnek, amif kíván. Megtörtént már sokszor, hogy barátóim, akiknek egy-egy receptet adtam, azzal jöttek később, hogy nem volt olyan jó a főzjük, mint az enyém. Lehetséges. Biztosan nem szívvel főztek.

Fáy Béla, Acsay Rezső, Sümegi Ödön, Nagy György, Rónai Imre, Ajtay K. Andor, Csonka Béla
Szegedi Színház „Szent István” (Iritz felv.)

Kürthy György.

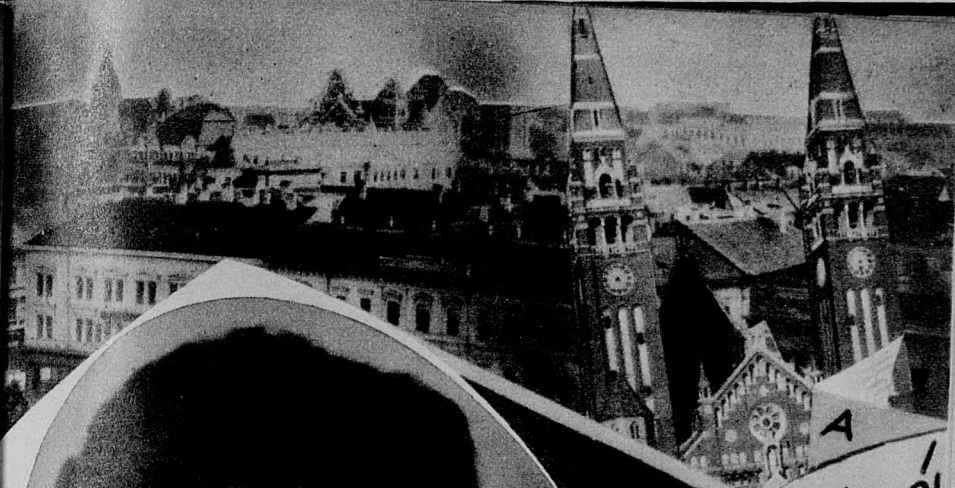
a szegedi Városi Színház művészeti igazgatója arról nyilatkozott, hogy miket sikerült pár hónap alatt Szegeden megvalósítani és mik azok az újítások, amiket szeretne de egyelőre nem tud keresztül vinni.

— Megvalósítottam a szegedi színház önálló műsorát. Egy hónap alatt három sikeres eredeti bemutatója volt a szegedi színháznak. Ez vidéken gyönyörű teljesítmény. A szezonban még tíz eredeti bemutatóra készülök. Az eddigi eredménnyel meg vagyok elégedve. Átlagosan hetven százezeres házaik vannak. Sikerült olyan társulatot szerveznem, amelyik egyenlőjű a budapesti társulatokkal.

Egyelőre nem tudtam megvalósítani a forgószínpadot, a színpadi teherliftet és a körhírt. Ennek az az oka, hogy jelenleg nincs rá pénz. Rövidesen meg fog valósulni a szegedi Kamaraszínház terve. Ennek még nincs megfelelő helye. Végül nem sikerült megvalósítanom azt, hogy ne legyen Szegeden egy-két olyan ember, aki állandóan kinyilvánított rosszakaratával ne hátráltatná a színház működését.

A szegedi Fészek klub és a pesti Munkácsy Céh kiállítását rendezett Szegeden, amelyre a pesti művészek közül sokan leutaztak. A Fészek klub tagjainak és a pesti vendégeknek egyik csoportja a banketten

Dr. Aigner Károly
főispán neje

Dr. Kovács
Ödönne
(Bäck M.
folyóteleli)

ai Imre,

eti igaz
tet sike
egvalósi
szeretne
i.
színház
háron
szegedi
teljesít
bemuta-
Az ed-
el meg
ve. Át-
száza-
vannak.
társula-
ame-
a bu-
atokkal
tudtam
forgó-
színpadi
körhori-
az az
eg nincs
sen meg
szegedi
terve.
cs meg-
fít nem
ítanom
legyen
t olyan
andóan
szaka-
trálat-
főköde

Kováts Józsefné

Dr. Kiss Menghértné

*Dr.
Rappaportné*

*Vészits
Ferencné*

*Dr. Singer Istvánné
(Bäck M. felvételei)*

Dr. Vén Ferenéné
(Bäck M. felv.)

Szabó Magda
(Iritz felv.)

*Ifj. dr.
Dobay Gyuláné*

Szalay Babó
(Rónay felv.)

Pongrácz Albertné
(Bäck M. felv.)

Az én hetem

IRJA
KARDOS ISTVÁN

Péntek

24

Rúfael

A Stúdió kis társulata élén a népszerű Scherz bácsival és Köpeczi-Bóóczal, nemrégiben tértek haza többheles vidéki turnéjukról. Tarsolyukban temérdek tréfát, viccet, anekdotát hoztak magukkal, amelyeket utazásaik közben gyűjtöttek össze a vidéki városokban. Egy a sok közül, amelyet itt elmondok és amelyet Weygand Tibor mesélt:

— Utazunk a gyorsvonat harmadik osztályán. Velünk együtt egy jóképű gazdaember. Egyszer csak jön a kalauz és kéri a jegyet.

A gazda mándlija zsebéből előkeresi a jegyet és átnyújtja a kaluznak, aki átveszi a biletát, megforgatja és megszólal:

— Bátyámuram, egy kis baj volna.

A gazda megvakarja a fejébűdját:

— Ugyan már micsoda?

— Ez a jegy nem jó.

— Miért ne volna jó?

— Mert nem szól gyorsvonatra.

Gazduram nagy nyugalommal felelt:

— Tőlem ugyan méhelnék lassabban is.

Szombat

25

Mór

Radó Sándorral, a népszerű komikussal elmentem ma vacsorázni az egyik pesti étterembe. Radó hogy, hogyan, gyöngélkedik, így hát csak tojást rendelt, pohárba.

Néhány pere múlva hozza a pincér a tojást, amelyről Szörnyű haragra gerjed:

— Hallja, pincér, ez a tojás teljesen nyers. Küldje ide azonnal a főnökét.

A pincér a kemény szavakra elsápad és ijedten mondja:

— Édes uram, ne hívassa a gazdát, mert az még nyersebb.

Vasárnap

26

Dömötör

Egy statisztika került kezembe arról, hogy a világsztárok átlagosan esténként mennyi gázsit, azaz felléptidíjat kapnak. Eszerint:

Satjapin	3500 dollár.
Gigli	3000 dollár.
Fleta	3000 dollár.
Jeriltza Mária	3000 dollár.
Galli Curci	3000 dollár.

Lauri Valpi	2500 dollár.
Tito Schipa	1500 dollár.
Piccaver	1200 dollár.

Hegedűsök:

Heijetz Jascha	1500 dollár.
Hubermann	1000 dollár.
Kreister	1000 dollár.

És egy másik statisztika arról számol be, hogy a világhírű darabokat mit kerestek a szerzők. A kimutatás első tizenkét érdekese adata ez:

Anna Nichols: Ábris rózsája	3,000,000 dollár.
Lehár Ferenc: Vig özvegy	700,000 dollár.
Shaw: Szent Johanna	650,000 dollár.
Duning: Broadway	400,000 dollár.
Kálmán: Csárdaskirálynő	300,000 dollár.
Vollmüller: Miracel	250,000 dollár.
Maeterlinck: Kék madár	220,000 dollár.
Puccini: Pillangó-kisasszony	210,000 dollár.
O'Neill: King Johnes	200,000 dollár.
Mayerfürst: Heidelbergi diákélet	180,000 dollár.
Strauss Oszkár: Varázskeringő	170,000 dollár.
Bourdet: A rabnő	140,000 dollár.

Hétfő

27

Szabina

Rajna Alicenak, a Teréz-körúti Színpad kitűnő művésznőjének van egy kisfia, aki huncutságaival rengeteg bosszúságot okoz édesanyjának. A kis Tomy, amikor már minden ötletéből kifogy, nyakig besározottan állít a

mama elé akkor, amikor az ég felhői már napok óta nem küldték le kövér esőcseppeiket a földre. A mama rákiált a gyerekre:

— Hogy tudsz ilyen sáros lenni? Tízzen egy csepp sár sincs odakint.

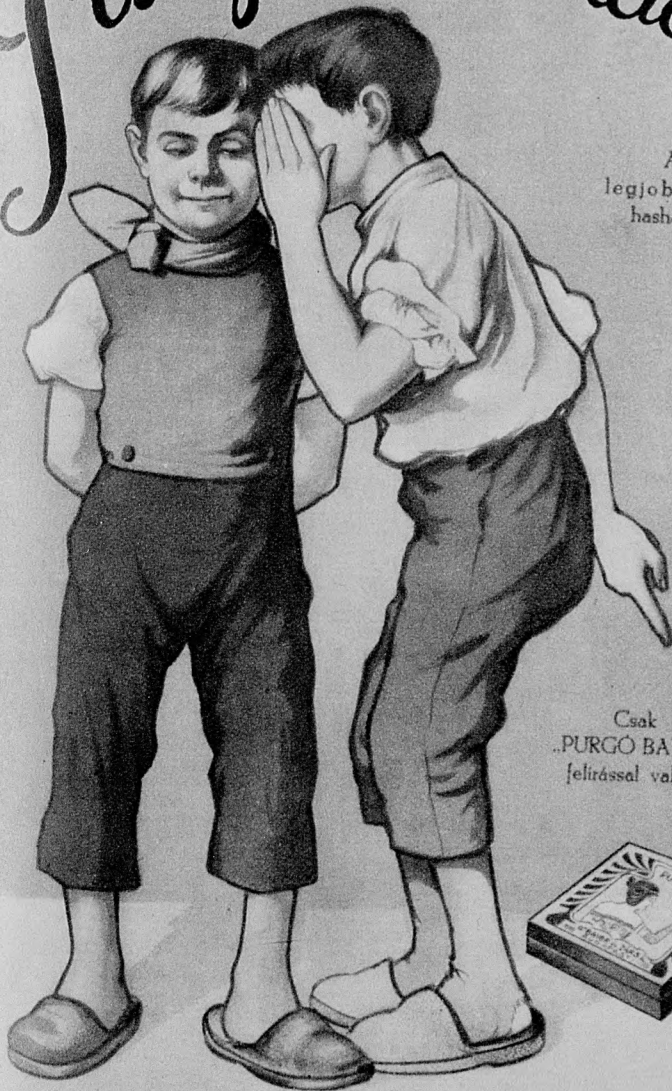
— Dehogy nincs — felel Tomy, — van az, csak keresni kell.

KIADÓ

központban egy háromszobás uccal lakás 1400 pengő évi bérért. Bővebbet portásnál, VII. Dobány uca 12 sz., ugyanott 7 szobás ósszkomfortos uccal lakás olcsó bérrel és egy autogarage.

Purgo csokoládé

A
legjobb ízű
hashajtó

Csak
„PURGO BAYER”
felirással valódi

A magyar PURGO, már régóta világhírű,
mint PURGO CSOKOLÁDÉ, új s legjobb ízű

Kedd

28

Simon

amikor egy barátja megszólítja:

- Hová mész?
- Haza.
- Minek?
- Ebéd után *kipihenem magam*.
- Alszol?
- Én, nem, de a — *feleségem*.

Szerda

29

Narcisz

lány volt Erdélyben, tehetsége azonban kézenfogható és a színpadra vezette őt, amelynek ma már egyik legjelesebb tagja.

Ez az egyik karriér.

A másik Salamon Bélát.

Salamonról köztudomású, hogy a Rákóczi út egyik divatkereskedésében kezdte az életet. Sok-sok göröngyöt kellett taposnia, amíg színpadra léphetett, sok-sok harcot kellett végigküzdenie, amíg odáig jutott, ahol ma áll, de a fáradhatatlan munkának és a tehetségnek mégis megvolt az eredménye.

Salamon Béla valamelyik este megnézte a „Töltőtoll”-ban, a Belvárosi Színházban Dajka Margitot. Még két felvonás közötti szünetben intézkedett, hogy a színésznőnek vigyenek öltözőjébe egy csokrot. A csokor mellé névjegyet mellékel, amelyen ez a pár sor állott:

„Dajka Margitnak,
a kis újságárútlánynak
Salamon Béla,
a botoslegény.”

Ma azután Dajka Margit visszaadta a látogatást és a csokrot Salamon Bélának. Az ő bokréta mellett is volt névjegy ezzel a felírással:

„Salamon Bélának,
a Teréz körüti Színpad igazgatójának
Dajka Margit,
a Belvárosi Színház tagja.”

Csütörtök

30

Alfonz

Tábla: Tilos a dohányzás.

Ismert művésznőknek odahaza nem a legjobb családi élete van, az asszony, a fiatal feleség ugyancsak kordában tartja a művészt és bizony nem fukarkodik a hangos jelenetekkel. A minap a művész lassan ballag hazafelé,

Jaj annak, akit az élesszemű tűzoltó dohányozni, cigarettázni, szivarozni vagy pipázni lát.

Ennek a parancsnak azért minden áldott nap van egy áldozata. Minden áldott nap fölfedeznek valakit, aki, ha mingyárt eldugva is, rágyújt a nélkülözhetetlen dohányszóra.

Az áldozatok tömege tegnap Kende Máriaival, a kitünő dízózzel szaporodott, akinek Royal Orfeum-beli öltözőjéből enyhe füstöt látott gomolyogni az inspekción tűzoltó.

A tűzoltó persze rögtön belépett az öltözőbe. Kende Máriaának csak annyi ideje volt, hogy a cigarettát hamarosan elrejtse, de az ajkai közül kiszálló füstnek már nem tudott gátat vetni.

— A művésznő cigarettázik — szólott rá haragosan Kende Máriaára a tűzoltó.

— Nem, nem, kérem — válaszolt a színésznő és kifújta a füstöt.

— De hiszen csak úgy dől a füst a kis-asszony szájából!

Kende Mária zavarba jött:

— Igen... igen... *gyomorégésem van*.

Ne bántsuk egymást!

Felfújtt Leona-módrú!

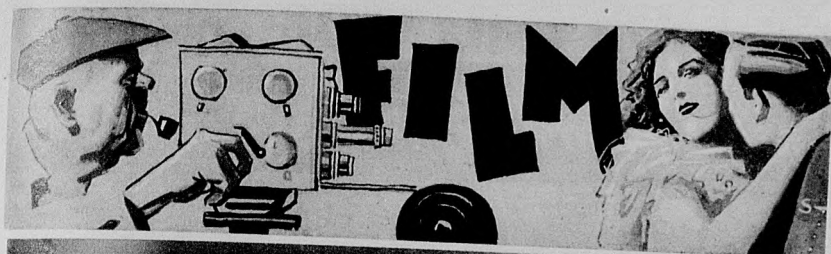
Végy egy grófnőt, aki gázol,
Forradalmárt a javából...
Sózd meg forradalmi borssal,
Borsozd szerelimmel... gyorsan!...
Keverj egy népkonyhát bele,
Rím helyett esókkal töltsd tele.
Tölts be öt gram igazságot,
Ugyanannyi gram „gazságot”...
Egyforma mértékkel mérjed,
Mert „egyforma” sohasse kérdjed?...
Porradl arisztokratával...
Tölts beígole leti tállal...
S ha már kész vagy, kis angyalom,
S két benne a forradalom...
És már „áltátszóan” remeg,
Tálalhatod... amit meleg!...

Pár szó a vetítésről!

Ah, mily jó lesz az Operának
Vetített díszetekkel játszák...
Ami nincs meg a valóságban
A színpadon igaznak látszik!...

Minden, ami szép a világon
Csupán vetítve, nem oly drága...
Miert, hogy más direktoroknak
Nem teljesülhet ez a vágya?

Talán így megoldható lenne
A probléma, mely szörnyen éget...
És néhanap a nézőtérre
Vetíthetnék... a közönséget!...

June Collyer (Fotó Paramount)

ü tüzőltó
zni vagy

len áldott
ldott nap
gyárt el-
n dohány-

o Kende
porodott,
ból enyhe
nspekciós

t az öltö-
nyi ideje
a elrejtse,
már nem

szólott rá
tő.
olt a szí-

st a kis-

sem van.

ást!

l...

n...

??...

om,

...

B

A SPANYOL CSILLAGOK

* *uralkodnak a* * *filmébőlton...* *

Tíz évvel ezelőtt a mexikóiak leányaikkal és fiaikkal együtt kis falvaikban éltek (még azt sem mondhatjuk, hogy békeségben) és ma már az a helyzet, hogy a mexikóiak és általában a spanyol származású filmsztárok uralkodnak a filmvilágban.

A spanyol és olasz színészek — heves, szerelmes egyéniségükkel — a filmvászonon keresztül a világ összes moziasszonyait, a színésznők pedig a férfiak szívét hódították meg. Az elsők között is első Rudolph *Valentino* volt, akit még máig sem felejtettek el a nők. „Az apokaliptiszis négy lovasa” című film világsikere után *Rudy* volt az, aki a spanyol *inváziót* megindította a film felé.

Antonio Moreno — aki ha nem is olyan világhírű, mint amilyen *Rudy* volt, mégis nagy sikert aratott filmjeivel — szintén spanyol származású.

Egy napon szegény *Valentinónak* differenciái támadtak *Laskyval* és ezért egyszerűen faképnél hagyta a filmgyárat és *Lasky* ekkor hirtelen, hogy vállalatát megment-

Armida (Fotó M—G—M)

se, egy *Jack Crane* nevű fiatal spanyolt szerződtetett a gyárhoz. *Crane*ből lett később *Riccardo Cortez*.

Riccardo Cortez jóhangzású nevet szerzett magának és szeretik is a mozikban, de amikor *Valentinót* sikerült rábeszélni arra, hogy térjen vissza a filmhez, ismét csak neki hódoltak a legszívesebben a világ asszonyai.

Valentino halála, amely egy ideig pótolhatatlan veszteségnek látszott, egy színésznek nagyon kedvezett. Egy fiatal, spanyol származású mexikói filmstatiszta *Valentino* halála után hirtelen filmsztár lett. *Ramon Saponiegos*-nak hívták.

Ma pedig már az egész világon a legkedveltebb filmszínészek egyike. Filmneve: *Ramon Novarro*!

Most következnek az asszonyok. A filmszínházak férfiközönsége valósággal rajong a spanyol származású filmszínészekért.

Egyszer egy fiatal mexikói asszony érkezett Hollywoodba, akit a pályaudvaron egy középkorú úr, *Edwin Carewe* rendező fogadott. A fiatal-

asszony társaságában volt férje, Jaime del Rio, spanyol származású mexikói földbirtokos is, aki féltő gonddal és kétségbeesett arccal követte feleségét Hollywood legelőkelőbb szállodájába, ahol appartement nyitottak számukra. A fiatalasszony már másnap korán reggel a stúdióban volt, ahol Carewe rendező kivételes előzékenységgel vezette be a filmezés rejtelmébe. Nemsokára ezután feltűnt az égen egy új, az eddigieknél is fényesebb csillag: Dolores del Rio.

„Feltámadás”, „Mi a dicsőség ára”, „Carmen” stb. mind a szépséges mexikói asszony tehetségét hirdették.

Egy évvel később már két újabb mexikói spanyol szépség tűnt fel a filmégboltján: Lupe Velez és Raquel Torres.

Lupe Velez szülőhazájából a filmvárosba hozta fajtájának féktelen temperamentumát és ezért pályájának kezdetén nagyon sok baj volt vele. Minden nap hangos botrányokat rendezett és hetenként többször összeütközésbe került a rendőrséggel. Még akkor sem javult meg, amikor egy gazdag filmvállalkozó feleségül vette.

A spanyol utánpótlás azonban még most sem állt meg, mert Norma Tallmadge, aki akkor a

Gilbert

Roland

Raquel

Don

Lupe Velez Fotó M—G—M)

legjobb nevű filmszínésznők egyike volt, egy spanyol fiatalembert protezsált a filmnél: Gilbert Roland-ot. A filmszínésznek sikerült a bemutatkozás és ezután a két filmszínésznő: Norma és Gilbert között szenvedélyes szerelmen kezdődött...

A spanyolok olyan nagyszerű színészeknek bizonyultak, hogy a filmgyárak ettől kezdve legszívesebben a közeli Mexikóból importálták a filmszereplőket. Armida, aki félig spanyol, félig cigány származású, jelenleg egyike a legnagyobb sikerű film-táncosnőknek.

A kisleányt az Torres ueca porából szedte fel egy ismert rendező és az a legérdekesebb, hogy csak akkor derült ki, hogy analfabéta, amikor már népszerű filmszínésznő volt.

Armidát tehát beírták az iskolába, ahol szépen megtanították írni és olvasni. Ma legalább a nevét le tudja írni, hisz néha az is fontos.

Nina Quintero szintén a szenoriták fajtájából való és egyike legkedveltebb filmszínésznőknek. James Cruze fedezte fel a film számára.

A spanyolok, mexikóiak pedig tovább folytatják a bevándorlást a filmvárosba, ahonnan elindulnak a világsiker útjára.

U* FILMCSILLAGOK

CSILLAGÁSZ: HAVAS ZSIGMOND *

Jean Harlow. Amerikai filmszínésznő. Nagyon gazdag szülők leánya, akít a legkitünőbb nevelésben részesítettek. Tizenhat éves korában férjhez ment és ekkor Hollywoodba költöztek. Sohasem jutott eszébe, hogy a filmhez menjen. Egyszer vendégül látott egy filmszínésznőt, aki arra kérte őt, kölesönözze neki az autóját, hogy a Fox-Studióba mehessen. A kérést szívesen teljesítette, majd a filmszínésznő invitálására — miután még sohasem látott stúdiót — szintén elment a filmgyárba. A stúdióban három úrral ismerkedett meg, akik közül az egyik megkérdezte tőle, nem volna kedve a filmhez menni, majd ajánlólevelet adott neki, amely Allan Dwan-nak, a Central Casting Bureau direktorának szolt. Jean Harlow láskájába lette a levelet, de nem ment el Dwanhoz. Egészen elfeledkezett az ajánlatról. Néhány hónappal később ebédet adott, amelyen két filmszínésznő is megjelent, akik rábeszéltek arra, hogy vállaljon filmszerepet. Richard Dix mellett játszott egy kis szerepet, majd Hal Roach szerződtette le egy szerepre, amit egy öt éves szerződés követett. Nagypapja rettenetes haragra gerjedt, amikor megtudta, hogy gazdag unokája filmszínésznő lett

és mindent elkövetett, hogy további szereplését megakadályozza. Kérésére Hal Roach kiengedte az obligóból és erre visszatért férjéhez, akitől később elvált és ismét filmszerepet vállalt. Clara Bow mellett egy kis szerepet játszott, majd a „Hell, S Angels” című filmben egy vampír-szerepet kapott.

Claudia Dell. Amerikai filmszínésznő, San-Antonióban (Texas) született. Szülei gazdag emberek voltak. A kis Claudia tanulmányainak elvégzése után Monte-Carlóban, Párizsban és Londonban nyelveket tanult, majd hazatérve, énekleckéket vett. Ez azonban nem elégítette ki ambícióit és ezért egy napon New-Yorkba utazott, ahol Florence Ziegfeldnél jelentkezett és arra kérte őt, alkalmazza színházánál. Florence teljesítette a leány kérését és így táncstudását is fejleszthette. Nagy kedvvel tanult és az eredmény az lett, hogy amikor Ziegfeld „Boldog Mary” című produkciójával Londonba utazott, Claudia Dell kapta a főszerepet. Szereplését siker koronázta és ettől kezdve arra törekedett, hogy világhírű legyen. Ebben az időben szülei Hollywoodban telepedtek le és ugyanakkor Al Jolson női főszereplőt

Jean Harlow

Claudia Dell

Arthur
Lake

Carlotta
King

keresett a „Big Boy” című filmjéhez és miután már ötven növel kísérletezett, ledezte fel, hogy a szerepet senki más nem játszhatja el, csak Claudia Dell. A film többé nem eresztette el. „Sweet Kitty Bellairs”, majd Oliver Curwood regényéből készült „Az út vége” című film főszerepére szerződlették le. Hollywoodi becéző neve: a szőke Louise Brooks.

Arthur Lake. Amerikai filmszínész, Corbinban (Kentucky államban) született. Szülei színészek voltak, apja Arthur Silvertake, anyja Edith Goodwin néven szerepelt a közönség előtt. Arthur Lake már hathónapos korában játszott a színpadon. „Tamás bátya kunyhója” című darabban egy esecsemő szerepét alakította. Anyja őt és kis nővérét maga tanította az elemi iskola tananyagára. Egy napon a Lake-család egy vaudeville-jel Los-Angelesbe érkezett és a két gyereket akkor a filmnél alkalmazták. Arthur ebben az időben heti húsz dolláros gázsival epizódszereplő volt. A kis szerepből idővel nagy szerep lett és egy napon az Universal öt éves szerződést íratott alá vele. Komikus szerepeket alakít, ami nem nehéz neki, mert nagyon sovány és magas. Címe: Universal-Studio, Universal City, California.

Carlotta King. Amerikai filmszínésznő, hatéves korában szerepelt először a színpadon. Iskoláinak elvégzése után énekelnit tanult, majd a Broadway-a lépett fel nagy sikerrel. Koncert-énekesnőnek készült és ebben nagy segítségére volt férje, Sydney King

Russel, a neves hangversenykomponista, aki darabjait ma már kizárólag a felesége számára írja. Carlotta tizenhat éves korában ment férjhez. A filmen négy év előtt is szerepelt, de nem kötötte le magát, mert hangját a hangversenypódiumon akarta érvényesíteni. Két év előtt azonban, amikor a Warner-gyár a „Dessert Song” című hangosfilmet készítette, igen előnyös szerződéssel kínálta meg őt és a szerepet el is vállalta. A hollywoodi bemutatón olyan sikere volt, hogy a Metro-gyár azonnal leszerződtette őt a „Rose Marie” főszerepére. Carlotta King mindössze húszéves. Címe: Metro—Goldwyn—Mayer-Studios, Culver City, California.

Jegy nélkül nézhet

mozielőadást

ha **PATHÉ BABY**

vetítógépet vásárol!

Könnyű kezelés, éghetetlen filmek.

Kapható minden fényképezési szaküzletben.
Kérjen árlapot és műsorjegyzéket!

PATHÉ BABY vezérképviselőt,
Budapest, VII, Akácia ucca 6 szám.

Telefón: József 431—95

A scenáriumírás titkai

Frances Marion, a scenáriumírás nagymestere írta az itt következő történetet arról, hogyan kell scenáriumot írni. A „Szél”, „Az ördög maszkja”, „A kozákok”, „Madame Pompadour”, „A sejk fia”, „A bíbor betű” és még egy sereg nagy sikert aratott film szerzője néhány hasznos tanácsal szolgál itt.

Hogyan kell filmscenáriumot írni? Ezt a kérdést számtalanszor intézték hozzám amatőrök és én mindig csak mosolyogtam rajta és eszembe jutott az a mese, amely arról szól, hogy amikor megkérdezték az egyszeri leánytól, hogyan kell elkészíteni a halat, egykedvűen így válaszolt: „Előbb fogjátok meg a halat”!

A scenáriumírásnak is megvan a maga trükkje, amit minden scenáriumíró a saját jellegzetessége szerint alkalmaz. Egy formula létezik a vígjátékok, egy a drámai történetek számára, ezt mindenki megtanulhatja, de kevesen tanulják meg azt, hogy az ideát honnan vegyék és hogyan dolgozzák fel. Ötlelet nélkül lehetetlen dolgozni, de ha már van ötletünk, legelőször teljesen tisztában kell lennünk azzal, hogy a közönség szemével nézve, a film elfogadható lesz-e? Ötletek mindenfelé vannak, csak meg kell azokat találni.

Öt év előtt például azt hallottam, hogy a szegény elhunyt Lon Chaney szülei siketnémák voltak. Erre már megvolt az ötletem új filmscenáriumomhoz, amelyben a főszereplő siketnéma lett volna. A néma film korszakában azonban ez nem ért el kellő hatást. Ma lábbal érne,

A „Nagy ház” című filmem ideáját az újságokból vettem. A férjem, George Hill rendezte a filmet, ezért nagyon figyelmesen kellett dolgoznom, mert hiába, az asszony férje előtt sokkal inkább restelli az elkövetett taktikai hibákat, mint egy idegen ember előtt. A férjjel szemben az asszony mindig arra főrekszik, hogy munkájával sikert arasson, azt akarja, hogy a férje örüljön az ő asszonyának.

Még az egynapos parasztlányecske is remegve várja a férj itéletét az első alkalommal főzött ebédéről. Így vagyunk ezzel mindnyájan asszonyok.

Én leginkább az újsághírekből merítem az ideákat és ez azért van így, mert a legérdekesebb történetek éppen az újsághírek révén látnak napvilágot. Pályám kezdetén magam is riporternő voltam, ekkor még nem írtam filmtörténeteket és sovány keresetemből sokszor még ebédre sem tettem. Kemény idők voltak ezek és sokat szenvedtem a kilátástalanság miatt. Ebben az időben ismerkedtem meg egy bájos, temperamentum

leánnyal, Anitával Loos-zal. Mindketten tizenegyle évesek voltunk, tele munkakedvvel. Egy napon elhatároztuk, hogy tenni fogunk valamit, ami jövőnkét előmozdítja. Én egy verset írtam, Anita egy filmtörténetet. Én öt dollárt kaptam a „Sunset Magazin”-tól, ahova a verset beküldtem, Anita a filmgyárnál a dupláját. Ez adta meg nekem az impulzust arra, hogy filmtörténetek írásával érdemesebb foglalkozni. Ettől kezdve rendszeresen foglalkoztunk scenáriumírással.

Frances Marion

Az évek múlásával a filmtörténeteknek mindig jobbakká és jobbakká kellett lenniük, mert a film fejlődésével a történeteknek is fejlődniök kellett. Ma sokszor nevetek azokon a primitív írásokon, amelyeket akkoriban öt-tíz dollárral jutalmaztak a „filmgyárak”.

Douglas Fairbanksnek, Mary Pickfordnak, Richard Barthelmessnek, a Talmadge-nővéreknek voltam állandó szcenáriumírója, de milyen különbség van az akkori történetek és a maiak között. Hol vannak azok a történetek a „Sasok éneke”, „Anna Christie” és a „Big House” mögött.

A nagy filmszcenáriumok mellett nagyon szeretek egyfelvonásosokat is írni. A ma divatos grand guignol-okat is én írom a gyár számára. Jelenleg öt színdarabomat játsszák öt különböző országban és most fejeztem be egy színdarabomat, amely New-Yorkban kerül színpadra.

Minden írónak megvan a maga módszere arra vonatkozólag, hogy a történetet hogyan kezdji és fejezi be. Én kidolgozom a karaktereket, lehetőleg a színész igazi karaktere szerint. Ez néha

nagyon kemény munka. Történeteimből nagyon szeretem a realizmust, mert az emberek a mesékben is szeretik az igazságot.

Amikor Lawrence Tibbett, a Metropolitan Opera neves éneke a filmgyárhoz szerződött, azonnal megbíztak azzal, hogy írjak számára egy történetet. Első impulzusom az volt, hogy írok számára egy reális történetet. Ezért úgy dolgoztam ki a történetet, hogy egy operatőrnek megfeleljen, vagyis, hogy hangjával brillirozhasson. És első filmjének sikere engem igazolt.

Minden szcenáriumírónak az első hónapokban nagy gondot okozott a beszélő-film, de én nemsokára felfedeztem, hogy a filmtréning csak hasznos volt és most látom, hogy jól dolgoztam, mert hiszen az én műveimből nőttek ki a legnagyobb filmsztárok, akikkel mind mint kezdőket ismertem meg és akikkel az én filmjeim teltek naggyá. Greta Garbo, Norma Shearer, Joan Crawford, Bebe Daniels és a többiek mind a szemem láttára lettek világhíresek.

A stúdió sminkmestere még a külső felvételekre is elkíséri a filmszínésznőket. A technika száz vívmányával felszerelt autószelepekben néhány perc alatt széppé varázsolják a filmes illusztrációkat.

Clara Bow

Kútha esett

Nils Asthernek az a régi terve, hogy otthagya filmamerikát, visszatér Svédországba, a színpadra. Tervét házassága hiúsította meg. Éveken keresztül jegyben járt Vivian Duncannel és nemrégiben házasságot kötött vele. Svédországba csak nászútra megy ifjú feleségével.

Féltő gonddal vigyáz

Mary Pickford arra, hogy nevét, amely az egész világ filmközönsége előtt már fogalomná vált, csakis ő viselhesse. Mary nővérének, Lotte-nak van egy kis leánya, akit híres tantijáról szintén Marynek neveztek el és aki most a színpadon fog debütálni. Később a filmnél is szerepet fog vállalni. A nevére féltékeny Mary Pickford megtiltotta unokahugának, hogy nevét használhassa, aki erre ijedtében a Gwynne nevet vette fel.

Pola Negri másodszer

válík el második férjétől, Mdivani hercegtől. A temperamentumos filmszínésznő nagyon gyakran veszett össze a herceggel. Ezek az összeveszések nemrégiben már-már válással végződtek, de Pola a utolsó pillanatban mindig rájött arra, hogy nem tud férje nélkül élni. És visszavonta a válópert. Most azután mégis komolyan válík hercegi férjétől.

Ismét

áthajózik az óceánon Dita Parlo, még pedig a film kedvéért. Megismétli azt az utazást, amit két év előtt olyan sikertelenül tett meg. Akkoriban, amikor Amerikába szerződött, tört ki a beszélőfilmláz, amely lehetetlenné tette, hogy a német filmszínésznő szerephez jusson. Most két beszélőfilmszerep eljátszására szerződötték és azonkívül New-Yorkban színpadon is fog szerepelni.

Dita Parlo

MI TÖRTÉNT?

Mulatságos

eset történt a napokban az egyik amerikai filmstúdióban. Egy film női főszereplője, akit itt nem akarunk megnevezni, rendkívül vigyáz arra, hogy a filmen csakis az ő arcát fotografálják premier planban. Éppen e tulajdonsága miatt sokszor megtörténik, hogy partnere lemond arról, hogy a neves filmszínésznővel egy filmben szerepeljen. A rendező ilyenkor valósággal viasz a filmdíva kezében, mert neve olyan márka a filmpiacon, amiért sokat el kell tűrnie. A napokban aztán az egyik felvételi napon a férjipartner smink nélkül jelent meg a felvételen, holott aznap éppen egy nagy szerelmi jelenetet kellett a vászonra vinni. „Miért nem sminkelte ki magát?” — kérdezte a rendező bosszúsan a színésztől. — „Azért — volt a válasz, — mert amennyi belőlem a filmen látszani fog, arra eléggé ki vagyok sminkelve!...” — Majd megfordította a fejét és megmutatta a rendezőnek a nyakát és az egyik fülét. Itt a szabályszerű smink halvány nyomai látszottak.

Nagy botrány

történt a napokban egy elegáns nevadai játékkaszinóban. Nevada Kaliforniával határos és itt megengedett dolog a szerencsejáték. A kaszinót gyakran keresik fel filmsztárok, hogy nagy bevételükből egy kis játékkal leadjanak valamit. Törzsvendég itt Clara Bow is, aki mindeddig bámulatos szerencsével operált. Legutóbb azonban tizenháromezer dollárt vesztett és pénz helyett egy csekket adott át a bank vezetőségének. Amikor visszatért Hollywoodba, azt az utasítást adta bankjának, hogy a csekket ne váltsa be, majd struccpolitikát folytatva, ágyba feküdt és senkit sem fogadott. Az eset nagy feltűnést keltett és Clara szegény reklámfőnöke, Schulberg ugyancsak törhette a fejét azon, hogy a kellemetlen kaland következményeit hogyan simítsák el, úgyhogy a kecske is jóllakjon és a káposzta is megmaradjon.

Nora Gregor,

az Olympia film főszereplője telefonértesítést kért a budapesti premierről

Berlin, 1930 október

A világ egyik legérdekesebb színésznője játssza Molnár Ferenc világhírű színműve, az Olympia németnyelvű filmváltozatának főszerepét. A neve Nora Gregor. Nálunk kevesen ismerték őt, mert eddig nem a filmen, hanem a Reinhardt-színpadokon szerepelt, de az Olympia bemutatója után olyan népszerű lett, mint Greta Garbo.

Nora Gregor nagyon komoly és nagyon tehetséges filmszínésznő, aki szívvel-lélekkel a színpadnak élt és sohasem akart filmszínésznő lenni... És egy napon mégis olyan film-ajánlat érkezett hozzá, amit nem lehetett visszautasítani. Az amerikai Metro-Goldwyn-Mayer-filmgyár ugyanis megvásárolta Molnár Ferenc „Olympia”-jának filmjogát és a film németnyelvű változatának női főszerepét Nora Gregornak ajánlotta fel.

A népszerű színésznő a szerepet elfogadta és Hollywoodba utazott. A felvételek nagyszerűen sikerültek és ennek következtében a filmet még négy nyelven készítették el. A szereplők mind az öt verzióban mások, de a rendező mindegyikben ugyanaz: Jacques Feyder.

Feyder a német együttes tagjaival a felvételek befejezése után hosszú lejáratú szerződést kötött, de a szereplőket arra kötelezte, hogy idejük egy részét a német színpadokon töltsék, nehogy az angol nyelvűekkel való szakadatlan érintkezésük jó német-ségüket károsan befolyásolja.

Nora Gregor tehát visszatért Berlinbe, ahol néhány hónapig keresztnél a színpadon fog szerepelni.

Budapestre már

nem utazhattam el — mondotta a „Déliháb” berlini levelezőjének Nora Gregor, — mert erre már nem volt időm, de október 24-ike mindig életem legnagyobb napja lesz...

Nem véletlen, hogy az „Olympia”-t Budapesten mutatták be először, hiszen magyar ember, még pedig nagyon híres magyar ember: Molnár Ferenc a szerzője...

Részt akartam venni a Rádium-Metro filmpalota pénteki bemutatóján, de erről aztán mégis le kellett mondanom. A sikerről azonban minden körülmények között értesítést akartam kapni és ezért egy budapesti íróismerősömet táviratilag arra kértem, hogy a premier után azonnal hívjon fel telefonon és mondja el nekem őszintén, hogyan fogadott a budapesti filmszínház közönsége... És boldog vagyok! Örülök a nagy budapesti sikernek.

Molnár Ferenc színműve nemrégiben a Magyar Színházból indult el világhódító útjára és most ennek a színműnek a százszázalékos beszélőfilmváltozata a budapesti Rádium-Metro filmpalotából indul el a világ minden tája felé.

Nora Gregor és Theo Shall az „Olympia” egyik jelenetében (Metro-Goldwyn-Mayer-film. Bemutatója a Rádium-Metro filmpalota)

A KÜLÖNÖS PÁRBAJ

IRTA CSERMELY GYULA

Mistress Bloomberg, az albertstowni „Fehér-színház” igazgatójának több mint szép felesége, egy őszi napon beállított mister Kennedyhez, a híres detektívhez, egy albertstowni magánkutató főnökéhez és egy igen különös ügyben kérte segítségét. Nagyon izgatott volt a szép asszony, aki alig féleve volt férjénél; szinte kapkodott a levegő után, mikor a detektív irodájában leült és csak udvarias és barátságos rábeszélés után nyugodott meg annyira, hogy folyamatosan előadhatta, miről van szó.

— Mister Kennedy — kezdte az asszony — nagyon rendes ember az én uram, minden este pontosan hazajön, csak csütörtökön nem jön sohasem. Csütörtök este elmarad. Előadás közben még ott van a színháznál és dolgozik, intézkedik, ahogy kell, de éjszakára kimarad, pénteken sem mutatkozik sehol és csak pénteken éjjelfelé jön haza.

— Nem kérdezte meg tőle, hogy hol járt?

— Minden alkalommal kérdeztem, de ő következetesen megtagadott minden felvilágosítást.

— Mióta van az, kérem, hogy az igazgató úr minden csütörtökön eltűnik?

— Pontosan hat hét óta, mister. Várvás október harmadika óta. Tegnapelőtt, csütörtökön, történt meg hatodszor, hogy kimaradt.

— És asszonyom nem próbált meg semmit, hogy nyitjára jöjjön a rejtélynek?

— De persze, hogy próbáltam. Tegnapelőtt elkísértem a színházba, mert gondoltam, hogy mellőlem csak nem szokik el. Együtt ültünk az irodában, én olvastam, az uram meg dolgozott, egyszer csak felállt a férjem — ho-

esáss meg, — mondta — csak egy pillanatra lemegyek a színpadra és attól fogva másnap éjjelig nem láttam. Kérdősködésekre elmondták, hogy csakugyan 'ent volt a színpadon, azután visszamehetett az irodába a direktor úr. De én tudom, hogy nem ment, hiszen vártam rá és az előadás után nekem egyedül kellett hazamennem az autónkon.

— Mikor a direktor úr lement a színpadra, nem vitte magával a kalapját?

— Nem vitte, uram. Még a fölöltőjét is a fogason hagyta; hajadonfőtt és kis kabátban ment le s mikor másnap, korán délelőtt, benéztem az irodába, melyet megjegyzem, én zártam be és a kulcsot is magammal vittem, fölöltőjét és kalapját még úgy találtam a fogason, ahogy ott hagyta.

— Azt pedig — vélte a detektív — mégsem tehetem fel az uráról, hogy ebben a szeles, zord időben fölöltő és kalap nélkül ment el. Tehát valahol, még pedig a színház falain belül, fel kellett hogy öltözzék a direktor úr.

— Azt megtehetette — igenlett az asszony. — Üres öltöző is lehet a színháznál, ott tarthatott tartalék-kalapot és fölöltőt.

— Most meghocsát, asszonyom — folytatta a detektív a kérdezést, — de kénytelen vagyok érdeklődni az iránt, nem kívánítja-e mistress, hogy az urának barátnője van valahol?

A szép asszony könnyezni kezdett és egyszerre megint nagyon felizgult. Igenis — mondta — vagy egy barátnő rejtőzhetik a háttérben, vagy...

— ... Vagy?

— ... Vagy egy legénykori viszonyából származott illegitim gyermeke, akít valahol nevelt és a hét minden péntekén meglátogat. Csütörtök este

A detektív gondolkozott

elutazik és a pénteki napot ott tölti. Ha ez utóbbi bizonyul be, akkor nincs baj, akkor lojálisan kijelentem az uramnak, hogy csak hozza haza, én vállalom a gyereket, de ha az bizonyul be, hogy megcsal, akkor megindítom elene a válópert.

A detektív gondolkozott. Én pedig — vélte egy kis perc után — sem az egyiket nem hiszem el, sem a másikat. Különösen azt nem, hogy barátnője volna az urának. Mert először is — ne vegye hóknak — mistressnél szebb nőt el sem képzelhetek, másodszor, mert ha barátnője volna, már elárulta volna magát a direktor úr. S ha csak hathe- tes is a viszony, akkor is, különösen ha tekiütetbe vesszük, hogy önök csak öthónapos házasság. Öthónapos férj- nek még nincs akkora rutinja, hogy ha viszonya van, a felesége mellett az ár- latlan Józsefet adhassa. Én mást gya- nítok az ügy mögött; mit, azt még ma- gam sem tudom, de semmiestre sem barátnőt, vagy egy legénykori vi- szonyt, vagy a gyümölcsét.

— Akkor mit gyanít, mister Ken- nedy; nyugtasson meg.

— Valami bizarr, de nem főbenjáró dolgot. Valami igazi amerikai, asszo- nyom. Holmi fogadás is lehet a hát- térben. S most hallgassa meg a hadi- tervemet, asszonyom. Csütörtökig ne csináljunk semmit, engedje, hogy tűn- jék el a férje. De pénteken napközben menjünk el együtt a színházba, lehető- leg olyankor, mikor vége a délelőtti próbáknak és a portáson kívül más nem igen tartózkodik a színházban; körül akarok nézni és lehetőleg a di- rektor úr íróasztala fiókjaiban is ku- tatni.

— Ez semmiféle akadályokba nem ütközik. Íróasztala másodkulcsa ott- hon van, azt magamhoz fogom venni, hogy álkulesra ne szoruljon a munká- ban... s ha úgy tetszik, péntek dél- után háromkor. Találkozás itt, rend- ben van?

— Rendben van, nagyságos asszo- nyom.

Péntek délután, mikor az igazgatóné eljött, hogy a detektívvvel együtt kutató-útra a színházba menjen, mister Kennedy már elmondhatott neki egyet-mást. Megtudtam — mondta — hogy harminckét színpadi munkásuk van. Este, előadás után, ezek távoznak legkésőbb a színházból, a munkások után csak a tüzőtők hagyják el a színházat. Nos, én tegnap este figyelőn voltam a ház előtt és láttam, hogy nem harminckét, de harminchárom munkás hagyta el a színházat. A harminchárom: mister Bloomberg, a direktor volt, ugyanúgy öltözve, mint a többi.

— Megismerte? Biztos, hogy ő volt?

— Olyan biztos vagyok ebben, mint abban, hogy én: én vagyok, nem pedig a szomszédom.

— No s mi volt tovább? — izgult mistress Bloomberg.

— A direktor úr gyalog ment a legközelebbi autoállomásig, ott beült a legelső kocsiba és odaszólt a sofőrnek: Freedstownba. Ami innen vagy hatvan angol mérföldnyire van.

— Freedstownba?! — nyugtalankodott az asszony. — Abba az elegáns és könnyelmű nagy városba?! Tehát mégis csak barátónő lesz a háttérben.

— Biztosíthatom, asszonyom, hogy nincs. Mert én is egy autóba ugrottam és követtem a direktor urat Freedstownba. Egy külvárosi kis szállóodáshoz hajtatott, inkább szállóhely is az, mint szálloda, oly szegényes és reggelig ki sem mozdult a direktor úr, John Pod-

doby néven vett szobát; foglalkozása: színpadi munkás.

— Ezt honnan tudja, mister Kennedy?

— Nem magától a szállodástól, asszonyom, mert az megmondta volna John Poddobynak, hogy valaki érdeklődött utána. A délelőtti folyamán a rendőrségen tudtam meg ezt az adatot.

— De honnan tudja, hogy a férjem azonos személy John Poddobival?

— Megnéztem ám visszamenőleg annak a szállóhelynek idegen-lajstromát és a legutolsón kívül még hatszor találtam a lajstromban és mindig csak esütörtök estéről: John Poddoby színpadi munkást.

— Tovább, mister — izgult a szép asszony.

— Egyelőre nincs további adatom, illetve csak az van még, hogy reggel egy úr jött a szálló elé és egyszerűen csak bekiáltott: Hé, vendégős! Megérkezett John Poddoby, mint rendezés?

— Igenis, mister — volt a válasz.

— Hát csak jöjjön a színházhoz... egy-kettő frissen, — szólt a parancsadás.

— Az illető úr elment és nekem is, asszonyom, a rendőrségen tett kutatásom után, haza kellett sietnem, mert itt dolgom volt, — fejezte be a detektív a beszédet. — S most, ha úgy tetszik, mehetünk a színházba.

A színházi irodában a direktori íróasztal egyik fiókja csak két adatot szolgáltatott, két érthetetlen, rejtélyes adatot. Mindkettő a freedstowni színházi igazgató levele volt; a korábbi keltű, mely szeptember 3-ikáról volt datálva, mindössze csak két sornyi volt és így szólt:

— Mister Bloomberg, eszébe juttatom, hogy október 3-ka a terminus. Aláírás, de semmi: tisztelettel, vagy hasonló jelzővel.

— Furesa — vélte a detektív. — Így csak annak szoktak írni, aki amerikai párbajban a fekete golyót húzta ki a kalapból. És nem különös asszonyom: október harmadika a termi-

Szenzációs
Pedikür
rendszer
kés nélkül.
Cipőbetétek és az összes lábápolási cikkek raktáron

Svájci lábápolási műintézet

GREPPMAYR I.
Budapest, Vilmos eszár út 22. I. 19.
Telefón: Automata 286-72
Ismeretét díjtalanul küld

nus... éppen csütörtökre esett itt a naplár.

— S éppen az volt a legelső csütörtök, hogy az uram olyan rejtélyesen eltűnt.

— No de nézzük ezt a második levelet, ez is Freedstownból jött, — folytatta a detektív. — Szeptember 30-án íratott, Mister Bloomberg, én nem alkuszom, nem tárgyalok, én semmiféle váltásdíjat nem fogadok el. Tehát október 3-ika, vagy átadom a közmegegyezésnek, ahogy megérdemli. És megint csak aláírás, semmi tisztelettel előtte, vagy más hasonló szó.

— S most mi a véleménye? — kérdezte az asszony.

— Az, hogy férje, mister Bloomberg és freedstowni kollégája között olyasféle játszódhatott le, amit odaát az óviágban; amerikai párbajnak szoktak nevezni. S hogy Bloomberg úr húzta a feketét.

— És ezek után mi a terve, mister Kennedy?

A minden hájjal megkent detektív mosolygott. Az a tervem — felelte — hogy kiugrasztom a nyulat a bokorból. Jövő pénteken átmegyünk Freedstownba és én letartóztatom — John Poddobyt, mint rablót.

— Sehogy sem értem, hogy ezzel mit céloz?

— Kiugrasztni a nyulat a bokorból. John Poddoby azt fogja mondani, hogy ő Bloomberg albertstowni színiigazgató és hivatkozni fog kollégájára, a freedstownira, hogy ő csakugyan Bloomberg, nem Poddoby; így azután majd megtudjuk a többit is. Miért vett fel a nevet a direktor úr, miért szerepelt mint színpadi munkás és miért ment minden csütörtökön Freedstownba?

A legközelebbi pénteken ketten át is autóztak Freedstownba; mister Kennedy nyíltan, mint mister Kennedy, de a direktorné sűrűn lefátyolozottan, mint titkárnője ült mellé az autóba s amikor Freedstownba érkeztek, a detektív első útja egy ismerős rendőrtiszt lakása volt. S csak azután, hogy ezt beavatta a tervébe, hajtottak oda a

színházhoz és kérdezték: John Poddoby itt van-e?

— Itt van — felelte a színpadi munkások vezére. — Eddig söpörte a színpadot, most a kulisszákat porolja le... ni, ott van.

Mistress Bloomberg nem tudta, sírjon-e, vagy kacagjon a látványon. Csakugyan ott látta az urát, kötény volt előtte és portörölő kefe volt a kezében.

— John Poddoby, színpadi munkás! — szólalt meg most fennhangon a detektív — magát ezennel letartóztatom... kövessen.

— Szabad tudnom, hogy mi bünt követtem el, uram?

— Maga leütötte és kirabolta az albertstowni színiigazgatót, mister Bloomberget.

— Nem tévedés ez, uram?

— Nem tévedés és ne kérdezzen többet. Kihallgattuk mister Bloomberget, ő mondta, hogy maga volt a tettes, John Poddoby volt — mondta — egy e boesátott színpadi munkásom.

— No, ez egy kicsit lehetetlen, sőt egyáltalán lehetetlen, uraim.

Lúdtalppal és sérvvel szenvedők

forduljanak bizalommal

SINGER GYULA

orvosi műszerész és kötszerészhez

(Király ucca 67, fél-emelet.)

Telefón: 448—59),

Külföldi tanulmányútján alkalmá volt készítményeit elismert szaktekinélyeknek bemutatni, akik a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a fiatal magyar orthopéd specialista munkájáról

— Ne viceeljén, John Poddoby... miért?

— Azon egyszerű oknál fogva, mert én magam vagyok Bloomberg színigazgató. Saját magamat csak nem ütöttem le, mi?

— Kigondolt mese ez, Poddoby. S még egyszer felszólítom, hogy kövesse.

— Nem addig, uraim, míg ide nem hívják mister Davist a direktort. Ő igazolni fog engem, hogy én Bloomberg vagyok, az albertstowni igazgató, tehát nem üthettem le saját magamat.

Eppen előkerült mister Davis s mikor meghallotta, hogy miről van szó, majdnem meglántorodott, olyan görcsösen kacagott. S csak azután igazolta John Poddobyt, hogy az senki más, mint kollégája Lewis Bloomberg úr.

— De miért dolgozik akkor önnél, mint közönséges színpadi munkás?

— Csak a hét minden péntekén s ennek története van, uraim, elmondom. Régi riválisai voltunk mi egymásnak és a nyáron, hogy a freedstowni színház olyan siralmas-csúfosan megbukott, ő is pályázott a színházra, én is.

A Friedler-féle szabadalmazott

„GAMMA” hajnövesztő

egyszersmind a hajhullás,
korpásodás, hajmolyosodás
legtökéletesebb gyógyszere.

„GAMMA” hajszappan

teljesen feleslegessé teszi minden más hajmosó használatát, mert általa a haj és a fejbőr teljesen megszabadul a febrakódott idegen anyagoktól. Orvosiilag kipróbálva és ajánlva, kapható mindenütt.

FRIEDLER-LABORATORIUM

Budapest, VII. Murányi uca 46
Telefón: József 464-71

Nekem több volt az esélyem, mint neki s ő azzal csinált hangulatot ellenem, hogy az illetékes körök előtt azt mondta: Davis akar direktor lenni, az az ignoráns? Annyira nem ért a színházhoz, hogy színpadi munkásnak sem fogadnám meg. Én, mikor meghallottam ezt az inzultust, úgynevezett amerikai párbajban állapodtam meg Bloomberggel. Aki a fekete golyót fogja kihúzni, az egy éven át a másíknál, mint színpadi munkás fog dolgozni, a hétnek mindig ugyanazon a napján. A vak igazság nekem adott elégtételt, ő húzta a fekete golyót s még negyvennégy pénteke van hátra. Persze Bloomberg úr félt, hogy a neveltségesség meg fogja ölni — egy direktor, mint színpadi munkás! — ezért könyörgésére megengedtem neki nagylelkűen, hogy álnéven dolgozzék a színházammal.

Mistress Bloomberg most hátratette fátolyát és rámosolygott a szigorú mister Davisra. — Negyvennégy pénteke van hátra? Vagyis ugyanennyi esütörtök éjszaka. Hát ha én kérem, hogy engedje el, ami még hátra van. Alig hathónapos házások vagyunk, mister Davis.

— Goddam — nevetett fel Davis úr. — Ilyen szép asszony és csak hathónapos menyecske! Vadállat volnék, ha hajthatatlan maradnék, mistress. Hát, egy csók lesz a váltságdíj... rendben van?

— Rendben van, mister. Most állítson ki egy nyugtát, hogy az uramon nincs több követelni valója.

— Tessék, mistress... s most kérem a csókot.

— Megadom, Davis úr — nevetett rá az emberre a szép asszony. — de csak a negyvenedik születésnapomon. Nem kötöttük ki, hogy már ma legyen esedékes a váltságcsók.

— Goddam, ebben igaza van, mistress — fakadt ki Davis úr bosszúsan. — Negyvenedik születésnapján! Damned, akkor mit érek vele? Negyvenedik születésnapján maga legalább is negyvenöt-negyvenhat éves lesz.

— De szép asszony leszek akkor is, mister — vigasztalta még mosolyogva Bloombergné és egy diadalmas püfütést vetett a szemben levő tükörbe.

A szép Pixavon-haj-
most elérhető Pixavon-Shampoonnal is
— teljesen szódánélkül.
Egy csomag
elég két mosásra és
ára csak 36 fillér.

A nő a szalónban

Gyönyörű este volt. Az étel és az ital becsületére vált a vendéglátó háznak. De a legkedvesebb mégis a jókedy volt. A háziasszony ért hozzá, hogyan kell vendégeit mulattatni. Most valami egészen különösöt talált ki: vidám verseny-találgatást, miközben szenvedélyes viták fejlődtek ki. Végre mikor a háziasszony hamiskás mosollyal azt kérdezte: »Melyik a legjobb haj-ápolószer?« — az egész társaság, hölgyek és urak, egyértelműleg, minden gondolkodás és ingadozás nélkül azt felelte:

Természetesen a Pixavon!
Mindegyik sietett elmondani, hogy ő csak Pixavont használ és nagyon meg van vele elégedve.

PIXAVON

most Pixavon-Shampooon is!

A Pixavon-Shampooon jobb, mint közönséges hajmosószer!
A Pixavon-Shampooon elsőrangú hajápolószer! A Pixavon-Shampooonban ugyanazok az anyagok vannak mint a folyékony Pixavonban!

Amin az egész világ nevet

A cellában

— Miért csukták le magát, Brown úr?

— Konkurenciái alapján — ugyanolyan bankjegyeket gyártottam, mint az állam.

(Answers)

A szokás hatalma

— Papa kérlek, majd nem megfejtettem a keresztretjvényt, csak az utolsó szó hiányzik!

— Akkor bizony az anyádhoz kell fordulni!

(Köln. Illustrierte Zeitung)

Friss ismeretség

— Vannak önnek gyermekei?

— Három fiam van. Most várjuk a másodikát!

— Talán a negyediket akarja mondani?

— Nem! A második fiam Berlinben tanul és ma estére várjuk haza szünidőre.

(Lustige Blätter)

Pontos időmegjelölés

— Sokáig voltál a hegyekben, Ruth?

— Oh, csak addig, amíg a két fiórtöm tartott!

(Humour)

A drámairó

— Hogy megy a munka házassága óta, mester?

— Oh, köszönöm, remekül. Már három drámát írtam a feleségem múltjából.

(Le Sourire)

A szenzáció

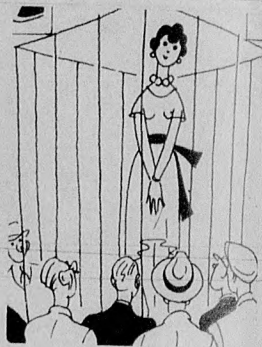
Az udvarias portás

— Kérem szépen, a barátnőm elvesztette a színházzjegyét. Nem lehetnék be ketten ezzel az egy jeggyel?

— Azt már nem! Hanem az egyik hölgy menjen be a jeggyel — a másik meg maradjon itt melletttem, majd elmesélem neki az egész műsort.

(Lustige Blätter)

— Tessék, tessék, hölgyeim és uraim...

— Mi az, mit lehet itt látni?

— Itt látható a világ csodája, egy nő, aki nem akar Greta Garbóhoz hasonlítani...

(Ulk)

A jótékony gyermek

— No, Hansie, voltál-e már jótékony valakivel szemben?

— Igen tanító bácsi.

— Hát meséld el szépen, hogy történt az...

— Meglátogattam a Marie nénit és öt perce el később már el is mentem tőle.

(Karikaturen)

A következőket rendőr

— Rendőr! Segítség!
Gyorsan jöjjön, a Lehmannék szakácsnője megmérgezte magát!

— Mire főzött ebédre?
(Herold)

Takarékosság

Anya: Mától kezdve nagyon fogunk spórolni, Tommykám. Én nem csináltatok több estélgi ruhát, apa le fog mondani a dohányzásról. Hát te miről jogsz lemondani?

— Én lemondok az iskoláról!

(London Opinion)

Mexikói állapotok

Igy ajánlja fel a fiatal költő verseit a szerkesztő úrnak.

(Uhu)

Bálban

— Kérem, ne vegye rossznéven, mossziö Noir, de nem táncolok tovább. Ugye, nem haragszik? Majd bemutatom magának a harátnőmet. Igazán olyan bájos lány...

— De én nem egy bájos leánnyal — én magával akarok táncolni!

(Le Rire)

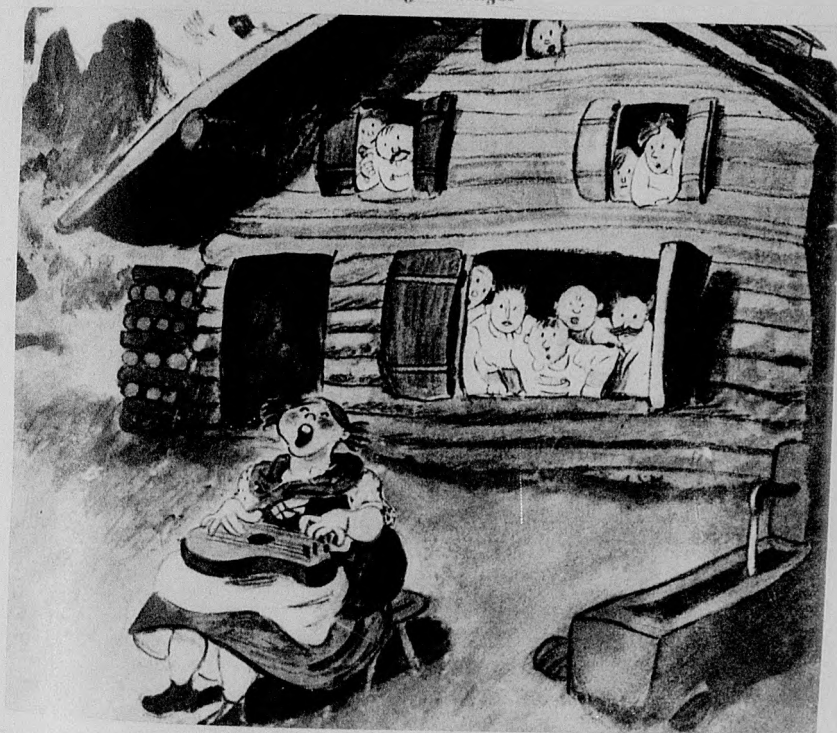
Gyógyszertárban

— Kérem, vegye csak meg nyugodtan ezt a reuma elleni szer. Azonnal és igen tartósan használ...

— Honnan tudja olyan jól?

— Mert még senki sem vásárolt második üveggel.
(Bulletin)

Az igazi sláger

... Szeret-e még, csak annyit mondjon...

(Fliegende Blätter)

az 56. és 57-ik oldalhosszon. Következik legjobb rádióhíreink elmondása.

Ma már vitalkozni sem lehet azon, hogy az úgynevezett középhullámon túlságosan sok a rádióállomás és ezáltal a legtöbb zavarja a másikat.

Az állomások több mint ötven százalékát nem lehet fogni interferencia miatt.

A Rádió Unió budapesti ülései alatt elhatározta, hogy megindítja a küzdelmet a középhullámsáv kibővítéséért és abban bíznak, hogy ez ezerkilencszázharmin-

kettőig sikerülni is fog. Ebben az ügyben már érintkezésbe is léptek az Európai Táviró Szövetséggel, akik tudvalevően a többi hullámsáv birtokosai. Más. Amint halljuk,

a jövőben a Városi Színház egyes előadásait is közvetíteni fogja a budapesti Studió.

Terv szerint Benatzky most bemutatott operettjét, a „Három muskétás”-t is a mikrofon elé fogják vinni. Más.

A budapesti Studió

legközelebbi műsorvezetésében szerepel Bartók Béla zongorahangversenye,

amelyet egyébként a középeurópai műsorcsesorozatba tartozó adóállomások közvetíteni fognak, valamint Filinszki Zsig-

Aigner Károly főispán és Somogyi Szilveszter polgármester (a mikrofon előtt) várják a kormányzó úr őfőmélóságát a szegedi pályaudvaron (Iritz felv.)

mond hangversenyét, a „Séta Európánál” című rádiórevüt és a „Humor a zenében” című zenekari hangversenyt. Más.

Ujszerű és nagy érdeklődésre számot tartó előadást fog közvetíteni november közepén a budapesti Studio. Az esti műsor keretében hangverseny lesz, ahol a speaker nem fogja megnevezni a zeneszámokat, csak a színpadra kerülő zeneművek sorszámaival mondja be.

A közönségnek kell kitalálni, hogy milyen zenedarabot játszanak a mikrofon előtt és kik azok a művészek, akik a dalokat éneklék.

A szereplő és zenemű felismerési verseny győztesei értékes jutalmakat fognak kapni. Más.

Európa uralkodói újszólván kivétel nélkül nagy hívei és barátai a rádiónak.

Egyetlen kivétel ebben a monacói fejedelem, akit hírek szerint idegesít ez a modern találmány.

Ennek köszönhetik a monacói rádióamatőrök azt a szigorú esendrendeletet,

amelynek értelmében súlyos pénzbírsággal büntetik azokat, akik este hangszórával rádióznak. A drákói rendelet a fejedelemiség lakossága között érthető elkeseredést okozott. Más.

Az osztrák rádióelőfizetők száma október tizenötödikén

négyszáztizenhét ezer hatszáz volt.

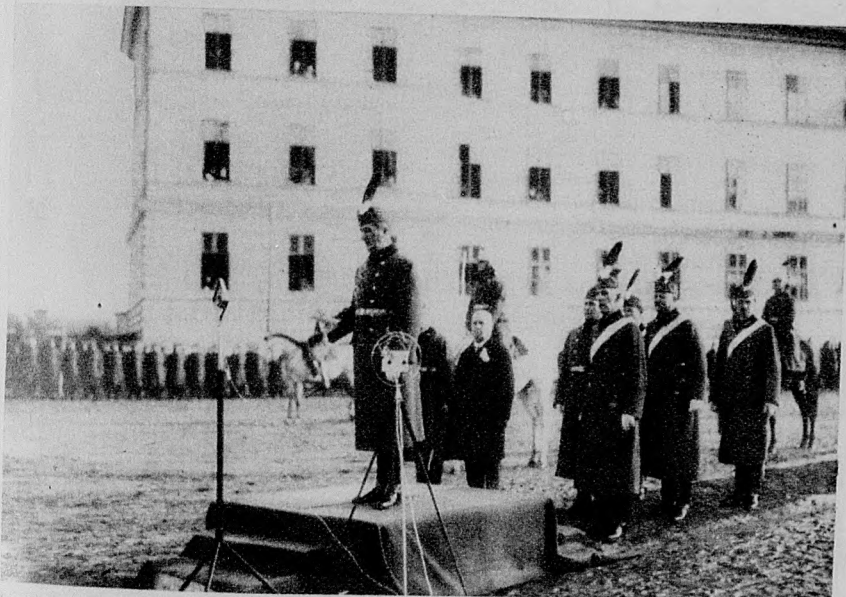
A RAVAG szerint legkésőbb februárig az előfizetők száma el fogja érni az ötszáz ezret. Más.

A toulousei rádióállomás szerződést kötött a Theatre Capilole nevű operaházzal negyven előadás közvetítésére. Ezenkívül

a jövő héttől kezdve a Conservatoire valamennyi érdekesebb hangversenyét közvetíteni fogja.

még minden nap délután a párizsi egyetem előadásait továbbítja mikrofonon keresztül. Más.

Mai rádióhíreink elmondását befejeztük. A viszontlátásra a jövő héten ugyanitt.

Károly Miklós, Magyarország kormányzója beszédet mond a Hunyadi Jánosról elnevezett gyalogezredhez (Iritz felv.)

Társaság és divat

A bárónő délutáni teáján

— Drága gyermekeim — kezdi a háziasszony, — kérve kérek benneteket, hagyjátok már nyugton azt a „szegény” dollármilliomost s nem kevésbé szegény pesti menyasszonyát. Amerre jár az ember, csak erről hall s én már torkig vagyok vele. Kapcsoljuk ki hát e modern regény hőseit ma délutáni beszélgetésünkben.

— Akkor is megmaradsz kérésed mellett, ha én olyan részleteket ígérek, amilyenekről eddig még senki sem tudott?

— Mivel garantálsz e részletek eredetiségét?

— Uri becsületszavammal, no meg azzal, hogyha nem tartanám be ígéreteket, az első ismert részlet elmondása után megvonhatjátok tőlem a szót.

— A feltételeket elfogadom s a felmentvényt megadom.

— Én pedig hálám jeléül igyekszem gyorsan, eleve előadni az eseményeket. Szín: Az előkelő dunaparti hotel hallja, délután öt és hat óra között. Az ismert nevű, nagyon előkelő pénzember belép a hallba s a táncoló és nem táncoló párok forgatagában legelőször is saját leányát fedezi fel, amint egyedül ül egy kis asztalkánál. Hozzálép s jobb híján azt kérdi tőle:

HOFFER PONGRÁC

képesített szücsmester

BUDAPEST, IV. KERÜLET, ESKÜ UT 6 SZÁM.
(Klotild-palota) Telefon: A. 877-82.

Eredeti párisi szőrmemellek. Bundák készen és mérték szerint. Kedvező fizetési feltételek

Gummi

harisnyák, haskötők, sérvkötők, betegápolási s higiénikus cikkek

Weszely és Társa utóda Nagy Károly Frigyes, Budapest IV., Apponyi tér 1/a. Árjegyzék ingyen. Tel. Aut. 833-26

Az 1930-31. prém-DRUCK szücs új megnagyobíró új modelleivel, VI. kerület, Vilmos császár út 54. szám alatt, occasióórákon bemutatja és árusítja közvetlenül a régi üzlet mellett.

„Hát te mit csinálsz itt?” — „Csitt, papa” — feleli könnyed, közvetlen modorában a leány — „egy flörtöm van itt. Látod ott a szemközti asztalnál azt a magános urat? Allítólag valami dollárkirálynak a titkája. Azzal flörtölök. Erről pedig ne beszéljünk többet. Nem bánnám, ha távoznál az asztalom melől. Táncolni jöttél?” — „Nem” — felelt kurtán a papa s valóban igazat mondott, mert tényleg nem táncolni jött. Sokkal inkább azért, hogy egy üzletfelével, egy amerikai multimilliomossal rendezze nem egészen kellemes ügyét, amennyiben a dollárkirály depot-ja, melyet a kegyelmes pénzember kezel, némi, nem is csekély differenciákat mutatott. Súlyos értékű papírok hiányoznak s a pénzember ezeknek pótlására halasztást igyekszik közölni. Leül egy távoleső sarokba s ott várja a választ, hogy teheti-e tiszteletét a dollárkirálynál. De ha véletlenül nem a távoli sarokba ül, megfigyelhette volna, hogy névjegyét a boy nem az amerikai pénzmágnás fejedelmi lakosztályába, hanem ahhoz a bizonyos asztalhoz vitte, ahol a dollárkirály „titkára” ült. Az üzenet, amelyet a boy pár udvarias sor for-

2 szempont bundavásárlásnál:

1. Jól öltöztet, állandó vagyontárgy a minőség szerint. 2. Csak megbízható képesített szücsnél vásároljunk szőrmearút. Ezért keressük fel bundavásárlás előtt Vitéz Lászlófi szücsöt József körút 38.

GÖMBÖSNÉ-GALAMB MARGIT

Az úriasszony

Ez a tartalmas, rendkívül tanulságos könyv, amely az irás művészetével tárgyalja mindazt, ami az igazi úriasszony alkotó lényege, a magyar irodalomban páratlan sikert ért el. Figyelmebe ajánljuk az „Úriasszony”-t mindazoknak, kik lelki finomságra és úri gondolkodásra törekednek. A mű csodálatosan bekötve. Ára bérmentve 1 pengő 90 fillér. Megrendelhető a „Déliab” kiadóváltalában, Budapest, VII. Dohány utca 12.

máj
maz
mos
mert
szánt
mond
ismer
érvén
szóm

Hisze
ameri
„titka
jegyz

a peng
ságo

legyer

ben

dott.

menyt

koztak

ügveit

hibája

a nag

nó vol

donosi

férjes

nem t

ponton

által

helyzet

vezető

nek, a

KIR

100 x 20

3 kgr. 6

leszve

80 dgr.

A

szőnyeg

szőnyeg

Speciális

KÖ

májában hozott, körülbelül azt tartalmazta, hogy legnagyobb sajnálatára, most nem fogadhatja az elnök urat, mert egy snecidig magyar hölgynek szánta a délutánját. A többit már nem mondom, mert félek, hogy csupa közismert dologgal kellene előállnom s érvénybe lépne a kilátásba helyezett szómegvonás.

— Igazad van. A többit már tudjuk. Hiszen az elnök úr újabban kizárólag amerikai ügyleteket bonyolít le s a „titkár” úr és a leány hivatalos eljegyzése pillanatok kérdése.

— Hagyjuk most a dollárokat. Én a pengőről is tudok egy nagyon mulatságos történetet.

— Jó nekünk a pengő is, csak sok legyen belőle.

— A gróf úr — nem először életében — súlyos anyagi válságba sodródott. A helyzet azonban nem volt reménytelen, mert két oldalról is vállalkoztak arra, hogy a fiatal arisztokrata ügyeit rendezzék. Csak egy szépség-hibája volt a dolognak és ez az, hogy a nagylelkű szanálók mindegyike — nő volt. Az egyik a divatos bár tulajdonosnője, a másik egy társaságbeli férjes asszony. A fiatal arisztokrata nem tudta túltenni magát e kényes ponton s nem fogadta el a hölgyek által felajánlott segítséget. Szorult helyzetét feltárta a család fejénél házvezetői minőségben működő öreg hölgynek, aki egyébként a fiatal gróf gyer-

mekkori nevelőnője volt. Az öreg hölgy pedig sietve továbbította a hírt a nagybácsinak, aki arról nevezetes, hogy fogalma sincs a pénz értékéről, de ösztönszerűen megijed a nagy számoktól. Mikor meghallotta a fiatal gróf viselt dolgait, morgott ugyan valamit, de meghatotta annak állhatatossága s gavallériája, hogy inkább vergődik, gondokkal küzd, de a hölgyek segítségét még kölcsön formájában sem hajlandó igénybe venni. Nagylelkűen elhatározta, hogy szanálja a fiatal grófit s megkérdezte a házvezetőnőt, hogy milyen összegről van szó. „Csak nagy számot ne”, mondta magában a jószímatú hölgy s komolyan így szólt: „Azt hiszem, ötven-hatvan pengő kiutalása elég volna.” A nagybácsi rögtön megbízást adott a hölgynek, hogy jogtanácsosa útján utaltassa ki a fenti összeget. A jogtanácsos pedig megszerkesztette a szükséges iratot, hatvanezer pengőről állítva ki azt s az öreg gróf elé terjesztette aláírás végett. A nagybácsi átolvasta a meghatalmazást, a hatvanas számot sajátkezűleg javítva ki nyolevanra s minden meggondolás nélkül aláírta azt. Ez a hiteles története a fiatal Sz. gróf szanálásának.

— Ilyen nagybácsit jó néhány arisztokrata használhatna.

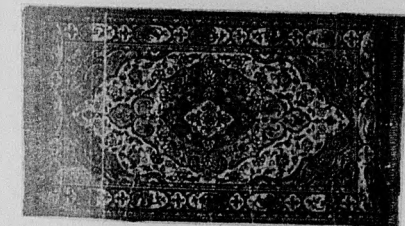
— Nem a jó nagybácsin, hanem a jó taktikán van itt a hangsúly. Mikor az öreg megszokta a hatvanas számot, már az ezresnek a hozzáfűggesztése nem okozott neki különösebb aggodalmat. Jó lesz ebből levonni a tanulságot. A viszontlátásra, drágáim.

A közeledő farsangi idényre a színházi koncert és estélyi eseményekre valódi és divatékszerek

csak a „Gyémantházból” divatosak!

VII. ker., Rákóczi út 56.

A m. kir. Operaház, Nemzeti Színház, Kamazsinház, Fővárosi Operettszínház, Városi Színház, Magyar Színház, stb. szállítója. Valódi ékszerek és ékszerutántatok minden alkalomra kölcsön és csekély költséggel mellett

KIRMAN SZŐNYEG

100 x 200 cm. nagyság. Szükséges anyag: 3 kgr. 60 dkg. fonal. Felvető 1 kgr., leszöve 80 dgr. Kanavászra varrva 2 kgr. 80 dgr. esomózofonal és az alapanyag.

A KURCZ RT.

szőnyegszövőipar. VIII. Vas uca 1. szőnyege, a főváros vezető szaküzlete. Speciális szállítás Románia részére. KÖLTSÉGVETÉS DÍJTALAN.

A haj ápolása

Hölgyeink már a régi időkben is nagy gondot fordítottak frizurájuk elkészítésére; fésülték, rizsporozták, festették és illatos olajokkal kengették a vastag hajfonatokat. A mai nők szemében, akiknek haját modern villamos gép segítségével, az úgynevezett „dauerhullámmal” egy óra alatt hat hónapra szalonképessé teszik, elképzelhetetlen az az önsanyargatás, melyet ősanyáink egy-egy báli frizura épségben tartása miatt elszenvedtek. Még nem is olyan régen a haját higiéniaellenes és egészségtelen segédeszközökkel, különböző hajbetekekkel és álhajjal kemény toronyalakban magasították fel, hatalmas fésűkkel, virággal és díszítő figurákkal ékítették. De nem hiányzott a cicomázó eszközök közül a parfümös flakon sem, melyet a „frizura” labirintusaiban rejtettek el, hogy a tánc közben, vagy a fej gracióz mozdulatára, alkalmas pillanatban kiömljön és illatosítsa a fodrász remekművét.

A sok időt és fáradságot igénylő toalettekkel együtt a hosszú haj is eltűnt és helyét adott a praktikusabb és higiénikusabb bubifrizurának. A bubifej és a ma annyira divatos félhosszú haj, miután gyorsabban és sűrűbben nő, fokozott ápolást igényel. Hajápolás alatt azonban, hölgyeink nagy része, egészen helytelenül annak ondolalását és külső rendbentartását érti és a fejbőr gondozását elhanyagolja. Pedig a fejbőrben foglalnak helyet a haját tápláló u. n. hajszemölcsök és így arra kell törekednünk, hogy azok normális működését mindenkor biztosítsuk. Ezt elsősorban a fejbőr tisztántartásával érhetjük

el. A fej bőrének éppúgy szüksége van vízre és szappanra, mint a test egyéb részeinek. Először is azért, mert mirigyek sok verejtéket és zsiradékot termelnek; másrészt a fejet sűrűn borító haj a fejbőr természetes szellőződését megnehezíti és így a termelt váladék könnyen bomlásnak indul, megbetegíti a hajszemölcsöt és a haj hullását idézi elő.

Természetesen a zsíros haját gyakrabban kell mosni, mint a szárazat. A túlzásirós, korpás haját szükségszerűen hetenként egyszer-kétszer, míg a száraz haját kéthetenként mossuk meg. A zsíros haját ezenkívül jó forró vízben kénés, vagy kénesszalicilos szappannal, a normális haját pedig shamponoldattal ápoljuk. A hajszárítáznál használatos villamos hajszárító alkalmazása nem célszerű, mert azáltal, hogy a meleg levegő közvetlenül éri a fejbőrt, a haját törékennyé teszi.

Mosás után a hajgyökereket megerősítő fejbőrmasszázs alkalmazandó. A haj selymességének fokozására a mosóvízbe néhány csepp glicerint önthetünk.

A haj toalettiénél használatos fésűjogai és kefe sörteit ne legyenek kemények és élesek, mert ezek izgatják a bőrt, ami bőrgyulladásra és kopaszodásra vezethet. Viszont az óvatos és célszerűen végzett fésülés és keffelés nemcsak a hajra hat jótékonyan, hanem azzal, hogy a fej bőrében mérsékelt vérbőséget okoz, elősegíti a hajszemölcsök erősödését is. Elsőrendű fontossággal bír a fésülőeszközök tisztántartása és időnkénti fertőtlenítése.

Dr. Heksz Imre.

* Rovatvezetőnk kozmetikai kérdésekben felülbélyegzett és megcímzett válasszboríték beküldése ellenében készséggel ad levélben részletes felvilágosítást.

BÁNYÁSZ MÁRTA KOZMETIKA

BŐRÁPOLÁS, GYÓGYKRÉMEK,
HAJSZÁL-, SZEMŐLCSIRTÁS

IV. VERES PÁLNÉ UCCA 16 I. 3

TANITVÁNYOK
FELVÉTELE

HAJFESTÉS!

KOMOL párizsi hajfestékekkel festett haj szebb és természetesebb, mint az eredeti. Egyszerű, gyors, kényelmes kezelés és biztos eredmény. Díjtalan prospektust küld: Vezérképviselőt, Rákóczi út 14 szám

Barbara Colton, Miller amerikai filmkirály kislányának házilánítóje, rejtélyes és szörnyű események szemtanuja a sarnandói kastélyban. Barbara elhatározza, hogy megfejtli a megmagyarázhatatlan események titkát és úgy érzi, hogy a kínai szobában nyomra fog akadni.

Egy pillantást vetett az ablakra. Kint még mindig zuhogott a zápor. Kémény léptekkel az ajtóhoz ment és kilépett a folyosóra... Megindult a lépcső felé és lement az első emeletre, a kínai szalón felé. Az ajtónál megállt egy pillanatra, mert eszébe jutott az az első este, amikor szemben állt a halott aszszony képével, amikor úgy megborzosgott a kép félelmetesen nagyra tágult kék szemétől... Ez a létozás azonban csak egy pillanatra tartott, mert a következő percben már a kilinésre tette a kezét és belépett a szobába. Bent félhomály volt. A bútorok és tárgyak már elvesztették körvonalaikat a közeledő este sötétjében. Ujjai a villanykapcsolót keresték és éppen fel akarta gyujtani a lámpát, amikor olyasvalami történt, ami megfagyasztotta benne a vért.

Kezére egy hideg, esontos kéz fonódott. Érezte nyakán egy ember forró lehelletét... Egy pillanatra csak...

Aztán a kéz hirtelen lesiklott az ujjairól...

Keze még mindig a kapcsoló gombját szorongatta göresös erővel, gondolkozni szeretett volna, de nem tudott.

Egy tizedmásodperc mulott el így, ebben a rémületes mozdulatlanságban, aztán Barbara gépiesen megfordította a kapcsoló gombját. Visszahökkenett és szemben állt Ruth Virginia képével...

Egy villámgyors mozdulattal a nyitott ajtóhoz ugrott és kitekintett a folyosóra.

Senkit se látott, de Barbara úgy érezte, mintha a forduló falán egy sötét árnyék rajzolódott volna ki... De csak egy pillanatra... Aztán már úgyszólamóba meresztette a szemét, hiába szaladt végig a folyosón, senkit se látott.

Visszament a szobába és körülnézett. Egyszerre élőlényt sem látott ott. Jól tudta azonban, hogy a kéz érintése a sötét szobában nem volt képzelődés, hanem valóság. Valaki volt a szobában, amikor ő kinyitotta az ajtót és a kapcsolót kereste, valaki, akit ő megzavart, aki nem akarta hogy meglássák... Ezért akadályozta meg a hideg kéz, hogy felkattintsa a villanyt... Egy pillanatra a kezén nyugodott a kéz, ta-

A BUDAPESTI HIRLAP

vasárnapi képes melléklete
a magyar újságírás szenzációja

lán gondolkozott az illető, azon gondolkozott, hogy mit tegyen vele, vele, aki mezevarta őt... Talán azt mérlegelte, mi lenne helyesebb, kést döfni a hátába vagy nesztelenül eltűnni?... És a kéz lesuhant az ő kezéről... Elment. Forró lehelletét még most is érzi a nyakán... Elment, de talán egyszer még találkozik vele. Szentől-szembe, nem akkor, amikor az árnyakba olvad, hanem akkor, amikor fény világít a szemébe... Talán egyszer megfogja a kezét...

Egyedül állt a szoba közepén és most a képre nézett. A vöröshajú asszony szeme rámeredt, Barbara pedig keményen állta tekintetét. Így nézett farkasszemet a képpel, percekig, aztán megfordult, becsukta az aítót és leült a szoba közepén egy széles és alacsony kerevetre. Újra a képet vizsgálta.

— Milyen titkokat rejt magában az a magas fehér homlok? — kérdezte Barbara suttogó hangon. — Beszélj el titkaidat, Ruth Virginia!... Éltél, tomboltál... évek örömeit sűrítetted be a pillanatokba... szerettél, szerettek... aztán meghaltál... Fiatalon meghaltál... Miért haltál meg?... Azért, mert felfalt a kokain, a fehér mérreg, az édes mérreg, a fehér bűn, a mérges hó... amely annyi ember lelkét hazavazza be feledéssel, álmokkal, hazug szép képekkel... A kokain adott neked örömeiket és a kokain vette el az életedet... Kokaint fogyasztottál és a kokain téged fogyasztott... Fehér tested ötven kilójából leharapott két kilót, aztán még két kilót és addig evett, míg egészen elfogytál... Ruth Virginia!...

KÉZIMUNKAKINCSEK KÖNYVE

a címe annak a nagyértékű műnek, amely 147 csodaszép modern kézimunkát, valamint leszámolható öltésmintákkal ellátott kézimunkaívét tartalmaz. E könyvben közölt minták alapján rövid idő alatt kevés költéssel szép és izlées, hasznos dolgokat készíthet a kézimunkában kevésbé jártas nő is. Ára bérmentes küldéssel 1 pengő 90 fillér. Beszerezhető a **Délbáb kiadóhivatalában**, Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12 szám

Dívatrevű

a Párisi Dívat november 1-én megjelent számának tartalma. Ez a nagyszerű dívatlap a külföld legelőkelőbb modellrajzolóival tart fenn összeköttetést és többszáz csodaszép párisi modellt és szebbnél szebb kézimunkarajzot közöl minden számában s szabásmintái igen olcsó áron megszerezhetőek.

Féláron küldjük Önnek a Párisi Dívatot 10 nappal a friss szám megjelenése után (tisztá, visszamaradt lapokat), hogy megismerje ezt a rendkívül érdekes lapot, még pedig $\frac{1}{4}$ évre 3 pengő 50 fillér helyett 1 pengő 80 fillérért.

Kérjen egy mutatványszámot, melyet 48 fillér bélyeg beküldése ellenében bérmentve küldünk. Kiadóhivatal: Budapest, VII. ker., Dohány uca 12.

Hobart Miller azt kívánta tőled, hogy örömeiket vígvél házába és te házába vitted a fehér bűnt: a kokaint.

A suttogás elhalt Barbara ajkán és a leány rámeredt a bűbajos asszony szemére... És mintha ezek a szemek még nagyobbra táultak volna, mintha a szép fej a vörös haj súlya alatt előre billent volna... mintha bőlított volna...

Barbara Colton úgy érezte, hogy a kép beszélt. Most már tudta, hogy hol kell elindulnia, ha azt akarja, hogy a

filkok hálójából kikerüljön... Mindennek; mindennek a kokain a magyarázata...

— Ennyi mára elég volt — gondolta magában elégedetten, aztán felállt a kerevetről, fejével a kép felé biccentett és megindult az ajtó felé.

Eloltotta a villanyt és kezét a kilínesre tette. Ebben a pillanatban érezte, hogy a kilínes megmozdul a keze alatt.

Valaki a folyosón állt és lenyomta a kilíneset.

13.

Valaki üzenetet küld

Ez a fölfedezés úgy érte Barbarát, mint egy villámcsapás. Szívverése elállt, majd olyan vadul dobogott újra, hogy azt hitte, megfullad. Első pillanatban arra gondolt, hogy gyorsan visszafordul és elbújik valahová, talán a tarka, sárkányos függöny mögé, de aztán olyan gyorsan cselekedett, amilyen gyorsan csak tudott.

Nem bújt el, hanem villámgyorsan a kapcsoló felé nyult, fordított egyet rajta, ugyanakkor pedig a másik kezével felrántotta az ajtót. Amikor így cselekedett, még nem tudta, hogy kit talál az ajtó előtt, de elhatározta, hogy bárki legyen is az, nem fog tőle megijedni. Nem is ijedt meg, sőt, úgy érezte, csalódás üli meg a szívét, amikor a küszöbön Yolóval, a japán szakácsal találta magát szemközt.

Egymásra meredtek, aztán mind a ketten fölnevettek. Barbara nevetésében volt valami felszabaduló sóhajtásféle, a szakácséban pedig egy kis meglepetés.

— Te vagy az Yolo? — szólalt meg elsőnek Barbara. — Már azt hittem, másvalaki áll az ajtó előtt.

— Bocsásson meg egy kis féregnek, miss Barbara, hogy zavarja itt nyugalomban, de ha tudtam volna, hogy itt találom, inkább nyelvét haraptam volna le, de nem merészeltem volna...

Barbara jókedvűen kiáltott a szakácsra:

Eloltotta a villanyt és kezét a kilínesre tette

— Micsoda, leharaptad volna a nyelvet? ...

Yolo zavartan motyogta:

— Isten segítsen ilyen bűnök ellen engem alacsony bogarat, saját nyelvről beszéltem ...

— Tehát a saját nyelvedről... Rendben van, de nem mondanád meg, hogy miért jöttél ebbe a szobába? ... Unatkozol te is és kóborogsz a kastélyban?

— Egyet sétálni errefelé, fent lenni szobámban, padlás alatt és lejötted erre felé, elmenni a folyosón és furesa kíváncsiságból ide benyitni.

— Jól van, Yolo, én nem vonlak felelősségre, hiszen úgyszólván tudom, hogy egészen kivételes helyet foglalsz el a házban. Gazdád szeret és megbízik benned... Olyan vagy, mint egy csalátag ...

— Oh, kisasszony túlozni... én csak egészen alacsony féreg lenni, de azért most a büszkeség nagyon dagasztani keblemet ...

Barbara folytatta:

— Különösen fontos szerephez jutottál azóta, mióta mr. Grant eltávozott a házból ...

A leány, amikor a titkár nevét ki ejtette, vastag szemüvege mögül élesen figyelte a japán arcát. És most olyasmi történt, ami egészen szokatlan volt Barbara előtt. Yolo szempillája megrebbent, a mosoly lefagyott ajkairól és némán meredt a tanítónőre.

Társalkodónőnek,

esetleg utazási kísérőnek ajánlkozik német és francia nyelven beszélő hölgy. Igénye: havi 60 pengő és teljes ellátás. Az illető intelligens és rokonszenves, amellelt szolgálatkész. Ajánlatokat e lap kiadóhivatala továbbít „Fel-tétlenül megbízható jel-lem“ jelige alatt

— Mr. Grant ... Ó lenni ... — da-dogta. — Ó lenni ...

— Mi van vele? — sürgette Barbara. A japán szakács megint vigyorgott.

— Elmenni! — mondta egyszerűen és határozottan.

— Deová?

— Nem tudni, de messzire ... hogy soha vissza nem jönni ...

— Yolo, te mindent tudsz, csak hallgatsz ... letagadod előttem az igazságot. Beszélj, mi történt mr. Granttal?

— Én szívesen mondani, de nem tudni ... Mr. Miller talán tudni ...

— Mr. Miller! Ó nem mondja meg! — fakadt ki Barbara ingerülten. — De úgy látom, hogy te sem akarsz beszélni ... Rendben van, egyszer talán beszélni fogsz és akkor már késő lesz ... Ki tudja, hogy addig ki fog még elmenni ebből a házból ...

Az alacsony szakács most kiegyenesedett. Görnyedt alakja szinte megnőtt. Arcát vad indulat cibálta.

— Nem! — mondta harsogó hangon. — Most már senki se menni! ... Yolo vigyázni fog. Nem fog aludni, egy percet sem fog aludni... Egy perere elábrándozni ... eszem valahol távol járt ... amerre lenyugszik a nap ... nagy vízen túl ... ott lenni egy öreg-asszony ... Yolo mamája, arra gondolni ... egy percig ... és mr. Grant azért elmenni ...

Hangja elhalkul és utolsó szavai majdnem könnyekbe fulladtak. Megint összegörnyedt és megint vigyorgott. Alázatosan meghajolt és mézédés hangon mondta:

— Meghoesátani komoly miss, Yolo menni konyhába, utána nézni, hogy Marie öregasszony nem lustálkodik-e? ...

— Menj! Derék Yolo — felelte méleg hangon Barbara, aztán még hozzátette, amikor a szakács eltávozott: — Abban azonban nagyon tévedsz, kedves sárga barátom, hogy ezentúl csak te fogsz vigyázni, mert én is résen leszek és aki után te leszelkedsz, azt én is keresni fogom az árnyak között ...

Leoltotta a villanyt, becsukta a szoba ajtaját és megindult a lépcső felé.

Lassú léptekkel ment lefelé és benyitott a nagy fogadóterembe. Felgyújtotta a nagy esillárt, majd körülnézett. Szenyé végigfutott a falakon, míg végre megpiheut egy képen. Aztán egy széket vitt a kő alá és felállt, hogy egészen közelről megvizsgálja a festményt, amelyről azonnal megállapította, hogy Van Dick mester remek alkotása. Percekig foglalatzkodott a széken, amikor váratlanul a saját nevét hallotta:

— Miss Colton, bocsásson meg, hogy zavarom...

Barbara hátrafordult és néhány lépéssnyire megpillantotta John-t, az örökké merev inast. Hamar észrevette, hogy komikus helyzetben van a széken s ezért gyorsan leugrott és csak azután kérdezte:

— Mít akar, John?

— Egy levél, a kisasszonynak — felelte szárazon az inas és feléje nyújtotta az ezüsttálcát, amelyen egy nagy zöld boríték volt.

— Levél, nekem? — esodálkozott Barbara.

— Igen, önnek szól.

— És olyan sürgős, hogy idehozta?

— Aki hozta, azt mondta, hogy azonnal adjuk át a kisasszonynak...

Máskülönbén nem zavartam volna...
— Jó... Hát köszönöm! — elvette a levelet, mire a komornyik megfordult, hogy kifelé induljon. Barbara azonban utána kiáltott:

— Várjon még egy pillanatra, John. Most jut az eszembe, hogy ilyenkor este már nem jön pósta. Ki hozta a levelei?

— Egy küldöncféle, miss Colton...

A leány az inasra meredt és közben az a kérdés kínozza, hogy vajjon ki írhat neki levelet, amikor egyetlen ismerőse sincs a környéken...

— Köszönöm, John — mondta aztán és megfordult. Megvárta, amíg az inas beteszi maga mögött az ajtót, aztán izgatottan felszakította a borítékot. A levél mindössze néhány szóból állott, amit fekete ironnal, határozott kézzel vetett valaki a fehér papírra.

„Valaki arra kéri miss Cottont, töredjék többet a kis Millyvel, de annál

Nincsen szépség arcszín nélkül!

A színtelen arc márványszoborszerű benyomást kelt. Csak a szín képes az arc szoborszerűségébe életet varázsolni. Ezért használjon „Khasana Superb-Crème“-t. Ez a narancsszínű szépségkrém (nem festék) finom szét-dörzsölve szétterjed az arcon és rózsás pír idéz elő, amely a természetes arcpirotól nem különböztethető meg.

Ugyanez a hatása a „Khasana Superb-Ajakstift“-nek is. A szájnak kellemes üdöséget, fiatalos külsőt és kicsattanó egészséget kölcsönöz és az ajkakat előnyös színben tündeti fel.

A „Khasana Superb-Crème“-nek és a „Khasana Superb-Ajakstift“-nek nem árt sem az idő, sem a nedveség, sőt még a csók sem. Kizárólag szappannal távolítható el.

KHASANA SUPERB

KHASANA Superb-ajakstift-aranyhüvely P 2.70, elegáns forgatható hüvely, nyitható fedéllel, keltős tartalom P 5.-, hozzávaló tartalékstift zselatinhüvelyben P 2.70, Khasana Superb-arcpirostító légeyben P 3.50.

Még ma tegyen kísérletet egy kis csomag Khasana Superb-ajakrudacskaival P. 1.20 és arcpirostítóval P. 1.60. Mindenütt kapható.

Dr. M. Albersheim, Frankfurt a. M., London

Magyarországi központ:
MIHÁLY OTTÓ gyógyszernagykereskedés
Budapest, VI, Podmaniczky-u. 43. — Telefon: Aut. 122-44.

kevesebbet más dolgaival. Ez az üzenet figyelemzavar. Az első és az utolsó figyelemzavar!

Ez volt a levélben, Barbara tanács-talanul forgatta kezében a papírost és szóltanul meredt az írásra.

— Hm! — mondotta. — A dolog egyre érdekesebbé válik!...

A levelet zsebregyűrte, majd visszament a falhoz és felállt a székre. Ismét a kép szemlélésébe merült, de most már nem törődött a nagy mester eset-vonásaival. Ehelyett ezer kép cikázott el a szeme előtt és ezer gondolat lüktetett az agyában.

— Tehát igazam volt, amikor megállapítottam, hogy valami nincs rendben ebben a házban — gondolta magában. — És valaki már azt is tudja, hogy én gyanakszom... Hogy ki ez a valaki, nem tudom, de hogy ügyes fiú, az biztos... De én sem estem még a fejemre!...

Ezt olyan haragosan gondolta, hogy majdnem leesett a székről és hajszálon mulott, hogy valóra nem vált az előbbi mondása.

14.

Az árnyak megfognak

A napok gyorsan multak. Miller nagyon keveset tartózkodott a sanbernandini kastélyban. Állandóan Hollywoodban dolgozott, ahol a Miller-filmgyárban egymásután készültek el a hangos slágerek. Barbara mindenről tudott, mert az utóbbi időben három-négy újságot is olvasott. Megtudta, hogy a Miller-gyár produkciói nagy sikert aratnak, hogy a konkurens gyárak mindent elkövetnek Miller ellen, de ő győz, mindig és minden vonalon győz. Alice Huntingtonról és Anthony

Táborként mint kém

BADEN POWEL KÉMKEDÉSE

Ezen könyvben nemcsak érdekesítő olvasmányok találhatók, hanem érdekes rajzok is, melyek jellemzik egy angol tábornok lufi-gosságát. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér. Megrendelhető a „Déliháb” kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány ucca 12

Delroyról is sokat írtak a lapok. Egy hatalmas és rengeteg képpel illusztrált riport számolt be arról, hogy a nagy színésznőt eljegyezte egy orosz nagyherceg, de az isteni Alice később mégis meggondolta magát és visszaküldte a gyűrűt.

„Inkább feláldozom a boldogságot — mondta nyilatkozatában a nagy csillag, — de nem kötöm le magamat, mert én a filmé vagyok... A filmé és a drága mozikközönségé!...”

Anthony Delroy egy kicsit rosszabbul járt. Az egyik lap háromoldalas cikkben számolt be a körülrajongott filmszínész legújabb botrányáról. Delroy eleszabított egy tizenhét éves leányt, aki szegényében megmérgezte magát... Most kórházban van és élet-halál között lebeg...

„Reméljük, hogy ez volt Delroy úr utolsó botránya — írta a lap, — mert mégsem tűrhetjük, hogy ez a színész megtorlás nélkül követhesse el a legaljasabb bűnöket, csak azért, mert ő nagy színésznek képzelte magát!... Értésülésünk szerint az erkölcsvédő egyesületekben máris mozgalom indult meg, amelynek eredménye előreláthatóan Delroy úr filmjeinek bojkottálása lesz!...”

Írt a lap és másnap ugyanez a lap a következőket közölte:

„Örömmel jelentjük olvasóinknak, hogy a Delroy-ügyben váratlan és kellemes fordulat történt. Tegnap a szerkesztőségi munka lázas forgatagában néhány adatot lévesen írtunk... Az illető hölgy, akiről szó van, ma már jól érzi magát a kórházban és holnap valószínűleg már el is hagyja ágyát. Munkatársunknak sikerült vele beszélni és a hölgy kijelentette, hogy szó sem volt eszabításról... Delroy úr úgy viselkedett vele szemben, mint egy gentleman és csak azért mérgezte meg magát, mert a kitünő és nagytehetségű filmszínész nem tudott neki szerződést szerezni... Mára azonban Anthony Delroy beajánlotta őt a Miller-gyár egyik főnökének, aki kétéves szerződést kínál fel a kétségtelenül nagyon tehetséges leánynak...”

A két lapközlemény között egy kis

ellentmondás volt, de Barbarát ez nem nagyon érdekelte. Sejtette, hogy Anthony Delroy üve a valóságban egy kicsit másképpen állt... Valószínű, hogy úgy a filmszínész, mint az illető hölgy egy kicsit hibás volt... De aztán elsimult minden... Valaki fizetett és valaki pénzt kapott...

És ha Miller véletlenül haza is látogatott, legfőljebb félnapot töltött a kastélyban. Ilyenkor vagy dolgozóterembe vonult, hogy a kíséretében levő titkároknak leveleket diktáljon vagy pedig fölkereste kisleánya lakosztályát és egy órán keresztül elszórakozott a vöröshajjú Millyvel.

Barbara ilyenkor gyorsan visszavonult és csak akkor jött ismét elő, amikor Miller autója kigördült a kapun. A hangos orgiák és az éjszakai filmfelvételek már a múlté voltak. Grant helyét egy szikár, szőke fiú foglalta el, aki egész nap a telefonnál ült és telefonált vagy pedig leveleket írt írógépén. Ha Barbarával találkozott, hidegen köszönt neki, de egyszer sem állt meg, hogy néhány szót váltson vele. Ezzel szemben bármit is kívánt a tanítónő, azonnal teljesítette.

A kastélyra egyhangú békesség borult. John, az inas jött-ment, intézkedett, a kertészek nyugodtan végezték munkájukat, a szobaleányok fel- és aláshantak a házban, Yolo pedig örökké a konyhán tartózkodott.

Alig tíz nap mult el és Barbara máris úgy érezte, hogy évek tünnek tova. Lassan belenyugodott abba, hogy ezentúl izgalmas események már nem zavarják meg a ház nyugalmát. Egy szombat délután váratlanul autókara-ván érkezett a kastélyba. Legalább harminc ember nő, férfi vegyesen rontott a házba. Miller is velük volt.

A filmcár egy kicsit megöregedett és szótlanul ballagta a vidám ordítást és sikoltozást. A vendégek között Barbara egy sereg ismerőst fedezett fel. Természetesen ott volt Alice Huntington, Anthony Delroy, aztán Elora Denisson, aki most már úgy viselkedett, mint ahogy egy tényleges sztárhoz illik... és egy sereg irtózatosan kifestetett nő és férfi, akiknek képét egyik-

másik filmlapban látta is már Barbara Colton. Ebből gondolta, hogy ezek is híres filmszínészek.

Barbara most óvatos volt és ki sem mozdult a szobából. Senkivel sem akart találkozni, mert attól félt, hogy a rettenetes emberek között megint lesz valaki, aki megjegyzést tesz rá vagy talán valamelyik férfi ismét csókot fog nyomni a nyakára...

Barbara mind a kettőtől irtózott.

Semmiről sem akart tudni és tudomást szerezni. Elővette néhány új könyvét és végül abban állapodott meg, hogy belekezd egy vastag kötetbe, amely a szerves kémia legújabb eredményeiről számolt be.

Órákon keresztül görnyedt a könyv fölött és ezalatt csakugyan sikerült is elfeledkeznie mindenről. A vacsorát szobájában fogyasztotta el és már éppen azon gondolkodott, hogy lefekszik, amikor kopogtatás hallatszott az ajtón.

— Tessék!

John lépett a szobába.

— Mr. Miller kérdezi, hogy fölkereshetné-e egy-két percre — mondta az inas.

Barbara riadtan nézett az inasra, de aztán nyugodt hangon válaszolt:

— Kérem.

Az inas eltűnt, majd néhány perc múlva Hobart Miller lépett a szobába.

Kezet fogtak. Leültek. Barbara fájdalmas szívvel látta, hogy a hatalmas ember arca mennyire megkínzott. Szeme körül karikák sötétlettek, keze pedig alig észrevehetően remegett.

Kipállás, kisebzés ellen

minden gondos anya csecsemőjénél ma már csak Krompecher-féle Babyhíntőport használ, mert ez a legjobban bevált, kellemes illatú, higiénikus gyermekhíntőpor. Gyógyít, szárít, puhít, hűsít. Igen olesó és kiadós, egy doboz ára 60 fillér és minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban kapható. Vásárlásnál ragaszkodjunk a Krompecher-gyártmányhoz!

A csecsemő helyes gondozása és táplálása című tanácsadókönyvecskét, mely fiatal anyáknak nélkülözhetetlen, ingyen küldi a Krompecher Tápszergyár magyarországi főraktára Budapest, V. kerület, Zrínyi uca 3

— Ne haragudjon rám azért, hogy zavartam — mondta Miller fáradt hangon, — de meg akartam kérdezni, hogy hogyan viselkedik a leányom... tanul-e szorgalmasan... nem okoz-e sok bajt önnek?...

Barbara igyekezett közömbös lenni és ezért színtelen hangon válaszolta:

— Azt hiszem, ön is meggyőződhetett arról, hogy Milly nagyszerűen halad és magaviselete is megjavult. Időközben, az ön utólagos jóváhagyása reményében, kicseréltem a nevelőnőt, mert észrevettem, hogy nem megfelelően irányította a gyermeket... Remélem, hogy Millyből rövidesen a legjobb leány és a legkitünőbb tanuló lesz...

Miller közbevágott:

— Erről határozottan meg vagyok győződve. Ami pedig a nevelőnőt illeti, nagyon jól tette, hogy elküldte. Ezekben a kérdésekben különben is szabad kezét adok önnek és akkor lennék a legboldogabb, ha megkérdezésem nélkül intézkednék... A ház bizony nagyon egyedül van... Háziasszony nincs... én pedig kénytelen vagyok a munkámmal törődni...

Barbara ismét megszólalt, de most már melegebb színezetű volt a hangja:

— Ne vegye rossznéven, mr. Miller, ha egy megjegyzést teszek... Ön túl sokat dolgozik... És ez meglátszik az arcán...

— Hát öregszünk — sóhajtott Miller. — Sok baja és gondja van az embernek...

Aztán mosolyogva hozzátette:

— De azért ne higye, hogy megállapodásunkat nem tartom be... Minden nap úszom...

Barbara is mosolyogni szeretett volna, de ehelyett gyorsan levette szemüvegét és tisztítani kezdte. Most néma csend keletkezett és ez a csend már kínossá vált, mikor Miller felállt és kezét nyújtott a leálynak.

— A viszontlátásra. Most mennem kell, mert a... a vendégeim várnak. Nagyon kérem, ne nehezteljen rám ezekért az emberekért, de nem hoztam volna ide őket, ha... ha nem föltétlenül kellett volna...

Barbara ridegen közbevágott:

— Ugyan kérem, mr. Miller, mit törődik az én felfogásommal, elvégre ön a ház gazdája és azt tesz, amit akar... Igazán sajnálom, hogy multkor olyan merész voltam és beleavatkoztam az ön magánügyeibe. Hiszen én csak egy szürke alkalmazott vagyok...

— Ne mondja — tiltakozott a férfi. — Ön nem alkalmazott, hiszen sok jót tett nekem... Nem is hiszi, milyen nyugodtan dolgozom, mert tudom, hogy Milly, az én szememfénye biztos, jó kezekben van. Higye el, hogy nyugodtan halnék meg, mert tudom...

Barbara rémülten kiáltotta:

— Meghalni?... Mr. Miller, miért gondol a halálra?...

A férfi fáradtan legyintett:

— Mindnyájunkkal történhet valami... Ki látja előre a sorsát?!

— Bolondság! Nemesak a sorstól, hanem tőlünk is függ az életünk!... Kemény akarattal még a sorssal is szembe lehet szállni.

— Kemény akarattal... — morgogta a férfi.

Ismét csend ül a szobára. Ott álltak egymással szemben. Miller lehajtotta ősz fejét, Barbara pedig szemüvegével babrált.

A leány szívét szokatlan melegség járta át. Most megismerte az igazi Millert. Nem a filmcárt, Hollywood félelmetes harcosát, hanem az embert, aki belefáradt a küzdelembe és pihenni vágyik... Barbara olyan szívesen megsímogatta volna a fejét, olyan lágy, duruzsoló hangon vigasztalta volna, de nem tette, hanem dühösen tisztította szemüvegét. Rálehelt és zsebkendőjével keményen dörzsölte a kerek üvegeket.

Aztán Hobart Miller fölemelte a fejét és éppen szólni akart, amikor váratlan esemény torkába fojtotta a hangokat.

Mély, elnyújtott bögés reszkettette meg a csendet, majd a folyosóról néhány dühös hang szűrődött a szobába és aztán egy rettenetes sikoly... Olyan, amilyenről Barbara még legrémesebb álmában sem álmodott.

(Folytatjuk)

Gusztáv sejt valamit

Írta: **Lőrincz Miklós**

Ezen darab előadási joga bármely nyelven kizárólag dr. Marton Sándor színpadi kiadótól, Budapest, IV, Bécsi uca 1, szerezhető meg. Copyright 1930. by dr. Alexander Marton, Budapest

Személyek: { Dr. Kelecsény
Betörő
Ellike
Gusztáv

Történik Kelecsény ügyvédi irodájában. Idő: este. A függöny szétnyílásakor a színpadon néhány másodpercig sötét. Kis szünet után egy ablakban tolvajlámpa fénye villan fel. A fény végigjárja a szobát, majd hirtelen kialszik. Újabb szünet után a jobboldali ajtó felől fészegzetes zaját hallani. Az ajtó kinyílik.

Betörő (tolvajlámpával bejön, végigkutatja a szobát. A szekrény előtt megáll. A lámpát a földre teszi, átkulcsokat vesz elő és megpróbálja kinyitni a szekrényt. Most zajt hall kívülről. Abbahagyja a munkáját, az ajtó felé figyel, majd gyors elhatározással az ablakfüggöny mögé búvik. A lámpát eloltja).

Kelecsény (fiatal ügyvéd, bejön, vilányt gyűjt, leteszi a kabátját, kalapját. Nagyon vidám. Az íróasztalhoz megy. Rendezget rajta, majd fölveszi a telefonkagylót): Halló... 999—91!... Halló... Reczege-lakás? Juliska?... A nagyságos aszszonyt kérem... Igen? (Kis szünet után, örömmel.) Ellike?... Itt Pistaké! Igen... Először is drága Ellike fogadja speciális kézsókomat... másodszor pedig azt akarom közölni magával, hogy ma estére sikerült megszereznem a jegyeket Saljapinhoz... Igen... Megyünk... Hadd legyen öröme a Saljapin-nak!... Hármat... Magának... magának, a férjének és nekem... Kettő egymás mellett van, ez a miénk... a harmadik 8 serral hátrább... ez a férjé... (Ijedten.) Tessék?... Baj van?... Ellike!... Gusztáv sejt valamit? Na ne ijesszen!... (megnézi az óráját.) Most 7 óra... egy óra van az előadás megkezdéséig... Én?... Azt már

nem!... Ha Gusztáv sejt valamit, én nem megyek oda... Ő egy ideges ember és ideges ember nem szereti, ha a felesége megcsalja... Jöjjön maga ide... jó?... Várom!... Speciális kézsókom!... (Leteszi a kagylót és úgy fordul, hogy arccal az ablak felé áll.)

Betörő (ebben a pillanatban kilép a függöny mögül, revolvert szegez Kelecsényre és erőlyesen rákiált.) Fel a kezekkel!

Kelecsény (egész testében megremeg az ijedségtől, a lába megroggyik, artikulálatlan hangokat hallat).

Betörő: Fel a kezekkel, vagy lövök!

Kelecsény: Megadom magam!

Betörő: Végezzünk röviden!... Én pénzt akarok!!

Kelecsény: Mingyárt gondoltam!

Betörő: Szóval?

Kelecsény: A pénzem a magáé!

Betörő: Mennyi a pénze itthon?

Kelecsény: 25 pengő!

Betörő: Mennyi?... Huszonöt pengő?...

Nem, kedves ügyvéd úr, én nagyon jól ismerem a maga anyagi viszonyait... én magától legalább kétezer pengőt akarok kapni!...

Kelecsény: Kétezer pengőt?...

Betörő: Kétezer pengőt!

Kelecsény: És mikor tudja visszafizetni?...

Betörő: Visszafizetni? ... Jó alak maga, kedves ügyvéd úr! Én... és visszafizetni!... Még jó, hogy kamatokat nem kér!...

Kelecsény: Ki mondta azt?... Mit gondol, mi az én pénzem? Hogy azt nem kell visszafizetni?... Hadikölcsön???

Betörő: Kamatokat is fizessenek?... Nagyszerű!... Majd adok egy

nyugtát, hogy alulirott betörő, dr. Kelecsény István ügyvéd úrtól a mai napon kétezer pengőt kölcsön-raboltam... A dolog egész kedélyes!

Kelecsény: Én nem mondhatnám!

Betörő: Na lássuk azt a pénzt!

Kelecsény: Mondom, hogy most nincs illthon pénzem... hanem legyen szerencsém holnap délután a hivatalos irodaórák alatt!

Betörő: Hogyne!... majd egyenesen hekuskézbe fogok futni magának...

Kelecsény: Úgyis feljelentem!

Betörő (célba veszi): Följelent?

Kelecsény: Nem!... Nem jelentem fel!... Csak egyre kérem magát... nézze kedves uram...

Betörő: Én nem vagyok úr... engem ne tessék gúnyolni... úr az, akit a betörő kirabol... A betörő pedig egy szemét, a társadalom salakja... egy piszok gazember... egy rongy...

Kelecsény: Nézze kedves rongy...

Betörő: Mit mondott, rongy???

Kelecsény: Pardon!... Piszok gazember!

Betörő: Micsoda???

Kelecsény: Maga mondta!... Hogy maga egy piszok gazember... egy rongy...

Betörő: Ezt én mondhatom magamról, de maga nem!

Kelecsény: Miért ne, ha egyszer igaz!... Vagy talán azt hiszi, olyan tisztességes dolog betörni egy szegény védetelen ügyvéd irodájába...?

Betörő: Na gyerünk azzal a pénzzel!... Hol van a pénztárcája?...

Kelecsény: Itt a bal felső zsebemben!

Betörő (hozzálép, a revolvercsövet Kelecsényi testéhez nyomja és a zsebébe nyúl, közben): ... Ha megmozdul lövök!

Kelecsényi (a száját is alig meri kinyitni a féleteimtől): Nem mozdulok, nem mozdulok... (A lába reszket.) Ez nem mozdulás... ez re... re... reszketés...

Betörő (előveszi a tárcát, kiveszi a

pénzt belőle): Ez az egész?... 30 pengő?

Kelecsény: Én megmondtam magának!

Betörő: Ez semmi!... Pénzt, vagy életet!

Kelecsény: Drága betörőkém, engedje le azt a revolvert... engem idegesít vele... Látja, hogy én nem bánom magát... maga nekem díreki szimpátikus...

Betörő: Kapok pénzt, vagy nem?!

Kelecsény: Becsületszavamra, nem tudok adni... nincs nálam több... Adok egy csekket, holnap beválthatja a Kereskedelmi Bankban!...

Betörő: Majd bolond leszek csekket elfogadni... akkor ide az ékszereket!

Kelecsény Betörőkém, becsületszavamra egyetlen értéktárgy van nálam... az óráim... Itt csak irodám van, én a lakásomon tartok mindent... Legyen szerencsém a lakásomon...

Betörő: Lehet, hogy a lakására elmegyek... mikor nem lesz odahaza??

Kelecsény: Jöjjön csak akkor, amikor én is otthon vagyok... majd elbeszélgetünk...

Betörő: Lássam csak ezt az órát (Elveszi, megnézi.) Ez egy óra?... Vacak!... (Eldobja.)

Kelecsény (kétségbeesve néz az órája után): Ettörik a hajszálrugója...

Betörő: Szóval pénz nincs... ékszer nincs...?

Kelecsény: Szóval nincs... ezt a peccchet!...

Betörő (gondolkodik, hosszú szünet után): És.. ki az az asszony, aki most ide fog jönni magához...?

Kelecsény (megdöbbenve): ... Ide...? ... Ide senki sem fog jönni!

Betörő: Ne vicceljünk!... Ne vicceljünk!... Hallottam a telefonbeszélgetést... 999—91... Reczege lakás... A nagyságos asszonyt kérem...

ZONGORÁK, GRAMOFONOK

és minden más
hangszer

Reményinél

BUDAPEST,

VI/37 Király ucca 58—60 sz.

Kelecsény: Nem igaz!...

Betörő: De igaz!... színházba mennek... hárman... maguk ketten és a férj... ő a harmadik... Gusztávnak hívják... és sejt valamit!

Kelecsény: De kérem szépen!...

Betörő: Arra válaszoljon, hogy gazdag ember ez a Reczege, vagy nem?!

Kelecsény: Látja... őt ajánlom magának!... Csengeri uca 82. szám alatt laknak!

Betörő: Tehát gazdag ember...?

Kelecsény: Betörökém... oda maga betör... akkor maga egy kész ember...!

Betörő (gondolkodik): ... Gazdag ember?... Gazdag embernek a felesége is gazdag... egy gazdag asszony pedig, ha színházba megy... gazdagon felékszerezzi magát...

Kelecsény: Mit akar ezzel mondani?

Betörő: Reczegénét ki fogjuk rabolni!

Kelecsény: Ki fogjuk?... Mi az, hogy ki fogjuk?!

Betörő: Maga segíteni fog nekem!

Kelecsény: Én?...

Betörő: Ne csodálkozzék, mert erre most nincs idő... A maga munkája a következő lesz!... A nő ide feljön... én nem akarok vele találkozni... maga tudom, hogy nem fog merni feljelenteni... de a nőket nem szeretem... azoknak hamar eljár a szájuk... tehát én visszabujok oda a függöny mögé... maga pedig valamilyen ürüggyel elesalja tőle az ékszereit és ideadja nekem...

Kelecsény (majdnem sírva): ... Aranyos betörökém, ez rémes!

Betörő (keményen): ... Elesalja és ideadja nekem! Ha nem vállalkozik erre, felhívom a 999—91-et és Reczege ma este meg fogja tudni, hogy őt a felesége felszarvazza...

Kelecsény: Nem!... Akkor inkább vállalom!

Betörő: Ha pedig az asszonynak egyetlen mozdulattal el mer árulni... mindketten a halál fiai! Most pedig velem jön és kinyitja az előszobaajtót... ha az asszony csenget... maga kikiált, hogy az ajtó

nyitva van... mert tőlem nem lehet ajtót nyitni... és közben meglogni!

Kelecsény: Maga milyen óvatos ember! (Mindketten el, majd pár másodperc múlva visszajönnek.)

Betörő: Így!... És most mégegyszer figyelmeztetem, hogy a függöny mögül én mindent látok... Egyetlen mozdulat, amivel el akar árulni, az életébe kerül...

Kelecsény: De az Isten áldja meg magát, hát hogy csaljam el én tőle az ékszereit?

Betörő (vállat von): ... ahogy tudja!

Kelecsény: De én nem tudom!

Betörő (revolvert ráemeli): ... Nem?...

Kelecsény: De igen!... Igen!... Engem úgy idegesít ez a revolver!... (Kint csengetés.)... Ez ő! (Indul.)

Betörő: Megálljon!... Mondtam, hogy nem mehet ki! Kiáltson, hogy nyitva van az ajtó! (Elbújik a függöny mögé.)

Kelecsény (ordítva): ... Szabad!... (Szünet.)... Nyitva van az ajtó!

Elli (bejön):

Kelecsény: Csókolom a kezeit!...

Elli: Miért volt nyitva az ajtó?...

Kelecsény: Egy kliensem nyitva fejeztette!

Elli: Én is nyitva hagytam!... Legyen szíves, menjen, zárja be!

Kelecsény: Igen!... (Indul, a függöny mögül előbukkan a revolver, erre megijed.)... Különb, hadd maradjon csak úgy!

Elli: Ejnye, de különös maga!... Az ajtaját nyitva találom... most kérem, hogy zárja be... és nem akarja bezárni... Mi ez?

Kelecsény: Vendégszeretet!... A magyar ember ajtaja mindig tárva nyitva áll a vendégek előtt... Milyen gyönyörű ez a kollie...

Elli: Ma kaptam Gusztávtól... Ötezer pengő volt! (Leül háttal az ablaknak.)

Kelecsény (ijedten): ... Ö... ötezer pengő!... (Aggodalmasan a függöny felé néz.)... Gyönyörű!

Elli: Jaj Istenem, most veszem észre, hogy mi itt mindenről beszélünk,

csak arról nem, amiért most idejöttem!... Képzeld, Gusztáv sejt valamit!

Kelecsény: Ez a kollié milyen szép!

Elli: Mi van magával?...

Kelecsény: Tetszik nekem ez a kollié!... Szabad egy pillanatra!?

Elli (nevetve lecsatolja):... Tessék!... Szép, úgye?

Kelecsény: Isteni!... (Az ablak felé néz, a revolver előbukkan, Kelecsényi az ablak felé indul a kolliét odaadja a betörőnek.)

Elli (hirtelen megfordul):... Pista!...

Kelecsény (zavartan):... Szóval Gusztáv sejt valamit!... Borzasztó!...

Elli: Minek ment most az ablakhoz?...

Kelecsény: Kinéztem!... De honnan veszi azt maga, hogy Gusztáv sejt valamit?!

Elli: Gyanakszik!... Olyan féltékeny, mint egy gimnázista... minden lépéséről be kell, hogy számoljak!

Kelecsény: És mondja, be is számol minden lépéséről!

Elli: Muszáj!

Kelecsény: Borzasztó lehet annyit hazudni!

Elli: Egyebet mondok magának!... Egyenesen magára gyanakszik!

Kelecsény (ijedten):... Ez jellemző reá!... A legjobb barátjára gyanakszik!

Elli (kedvesen):... Valljuk be, hogy nem ok nélküli!

Kelecsény: Az más kérdés... de a legjobb barátjában minden esetre megbízik az ember!

Elli: Emlékszik Pista... pont egy éve... Mi volt ma egy éve?...

Kelecsény: Szerda!

Elli: Jaj, de utálatos maga ma!... Szerda!... Ha mindent akar tudni, először is péntek volt...

Kelecsény: Pontos az most?

Elli: Igenis fontos... ilyen dátumról nem szokott megfedkezni az ember... ez hálátlanság, különösen akkor, ha az asszony az életét teszi kockára a férfiért, akit szeret!

Kelecsény: Maga az életét teszi kockára értem?

Elli: Nemcsak az enyémet, hanem a magáét!

Kelecsény: Pardon, az én életemet maga ne tegye kockára!

Elli: Már kockára tettük... Képzeld, Gusztáv a napokban revolvért vásárolt!

Kelecsény: Revolvért?... Minek az neki?!

Elli: Nekem megmutatta... és tudja mit mondott hozzá?... Látod Elli-kém, ezt a revolvért, ha valamikor megcsálnál... ezzel végeznék mindkettőtökkel: veled és Kelecsény-nyel!

Kelecsény: Velem?

Elli: Mondom, hogy sejt valamit!

Kelecsény: Ezt nevezi maga sejtésnek?... Mikor már a revolvért is megvásárolta?... Mondja, golyót is vett hozzá?

Elli: Két tucatot!

Kelecsény: Egy tucatot nekem, egyet magának... Jól nézünk ki, mondhatom... ez szitává fog bennünket löni!

Elli: Azért jöttem magához, hogy csináljunk valamit!

Kelecsény: De mit csináljunk?

Elli: Én nem tudom Pista!... Én csak egyet tudok, hogy én szeretem magát!...

Kelecsény (a függöny mögött ismét észreveszi a revolvért): Milyen szép ez a gyűrű!...

Elli: Jaj, ne beszéljen most a gyűrűről!

Kelecsény (nézi a revolvért):... Micsoda tüze van? Hány karátos?

Elli: Nem tudom!

Kelecsény: Mutassa, majd én megállapítom!

Elli: Maga ért hozzá?... (Átadja a gyűrűt.)

Kelecsény: Hogyne!...

Elli: A kolliémát nem adta még vissza!...

Kelecsény Tudom!... Nem is adom vissza!...

Elli: Nem adja?...

Kelecsény: Színházba nem szabad ilyen értékes kolliéval menni... majd

holnap visszaadom... (Nézi a gyűrűt, lassan a függöny felé hátról vele.) Valódi briliáns, micsoda csiszolás... (Odaadja a betörőnek.)

Elli: Mit csinál maga az ablakban?

Kelecsény: A sötétben jobban látszik a tűzel... (Kitekint az ablakon, rémülten lemutat az uccára.) Gusztáv!

Elli: A férjem?

Kelecsény: Idejön!...

Elli: Rettenetes!... Agyon fog lőni!

Kelecsény: Én menekülök!

Elli: És én?

Kelecsény: Csináljon maga is valamit!

Elli: Késő lesz!... Szembe találkozunk vele a lépcsőn!

Kelecsény: Hát mit csináljunk?... Menjén be gyorsan a másik irodába... bújjon el és lesz, ami lesz!

Elli (indul): Tagadjon mindent... (Gyorsan el.)

Kelecsény: Majd bolond leszek bevalani!

Betörő (egy pillanatra kijön a függöny mögül): Ha engem eláru, a halál fia. (Hirtelen visszaugrik, mert Gusztáv már itt is van.)

Gusztáv (kezében revolverrel, gyorsan be): Na, te gazember!

Kelecsény: Szervusz Gusztikám!

Gusztáv: Semmi Gusztikám!... Mindent tudok!... Megcsaltok!...

Kelecsény: Tedd le azt a revolvért, kérlek!

Gusztáv: Megcsaltok!... Gazember!... Mindent tudok! De én végzek veletek!

Kelecsény: De honnan veszed te azt, hogy megcsalunk?!

Gusztáv: Onnan, hogy Elli most is itt van nálad!

Kelecsény: Ez örültség!... Nincs itt...!

Gusztáv: Nyolc órára van színházjegyünk... ő már hétkor eljött

hazulról... Hová mehetett?... Csak tehozzád!

Kelecsény: Mit csinálna Elli itt én-nálam?!

Gusztáv: Ne álszenteskedj!... Itt van! Elbújtattad!

Kelecsény: Nincs itt!...

Gusztáv: Nincs itt?... (Körülnéz.)

Kelecsény: Nincs!

Gusztáv (a függönyre mutat): Ott van! A függöny megmozdult!... Elli van mögéje bújtatva!

Kelecsény: Becsületszavamra, tévedsz!

Gusztáv: Tévedek?...

Kelecsény: Tévedsz!

Gusztáv: Akkor én most belelövök a függönybe! (Célbaveszi.)

Kelecsény: Az jó lesz!

Betörő (előugrik): Azt már nem!

Kelecsény: Na tessék!... Hát így néz ki Elli?!

Gusztáv: Mit keres nálad ez az úr a függöny mögött?

Kelecsény: Hogy mit keres?... Ne is kérdezd!

Betörő: Én kliense vagyok az ügyvéd úrnak... valami kis bűn nyomja a lelkemet... azért vagyok itt... mert holnap jelentkezni akarok a rendőrségen és azt akarom, hogy az ügyvéd úr velem jöjjön!... De idegen emberrel nem szerettem volna itt találkozni!...

Gusztáv: Mióta van maga itt?

Betörő: Hat óra óta!

Gusztáv: Volt itt valaki azóta?

Betörő: Senki... Mi ketten!...

Gusztáv (hosszú szünet után, lehajtott fejjel Kelecsényhez lép): István, én nagyon szegyenlem magam... Bocssáss meg, hogy meggyanusítottalak!

Kelecsény: Nagyon fájt nekem!

Gusztáv: Most kinévensz, úgy-e?

Kelecsény: Dehogyan...!

Gusztáv: Nagyon szegyenlem, hogy egy olyan drága, aranyos hűséges aszszonyt, mint az én Ellikém, meggyanusítottam! Erre csak én vagyok képes! Hidd el, Istvánkám, nagy marha vagyok én.

Kelecsény: De még mekkora!

(Függöny.)

Pólyásgyereket

csak **Pilavinnal** készült fenyőfürdőben füröszse, mert a **Pilavin-tabletta** tengeri sót tartalmaz

Ringlispiel

Komédia egy felvonásban. *Irta: László Miklós*

Ezen darab előadási joga bármely nyelven kizáróan dr. Marton Sándor színpadi kiadótól, Budapest, IV, Bécsi utca 1 szerezhető meg. Copyright 1930. by Dr. Alexander Marton, Budapest

Személyek :

Az éhes
Kövér úr
Ideges úr
A költő
Jellemes úr
Kislány
Nevelőnő
Uccaseprő

(Színpad: A ligetben. Középen pad, jobbra szemetesláda, baloldalt gázlámpa. — Jobb és bal a közönségtől. — Hajnalodik. A padon egy sápadt, borzas, szerencsétlen figura ül, afféle bélistára került hivatalnok, aki még soha életében nem szorult mások támogatására. Három nap óta nem evett. Fejét a tenyerébe hajtja és mereven bámul maga elé. Rövid szünet után):

Az éhes (hirtelen elszántan elé ugrik):
Bo... bocsánat... kérem szíveskedjék nekem...

Ideges úr (meghökkenve): Mit óhajt kérem?

Az éhes: Bo... bocsánat... uraságod ne vegye rossznéven... ne tessék félreérteni...

Ideges úr (türelmetlenül): Na, de mit óhajt kérem? Tessék egy kicsit értetőbbben beszélni!

Az éhes: Persze... hogyné... ha volna kegyes nekem... ha nem szerénytelen a kérésem...

Ideges úr: Nagyon sajnálom, de nincs nálam a pénztárcám! (Menni akar.)

Az éhes (kétségbeesve): De kérem én harmadik napja...

Ideges úr: Ugyan kérem, ne erőszakoskodjék! Mondtam, hogy nincs nálam a pénztárcám!

Az éhes (lesújtva): Csak azt akartam kérdezni, hogy hány óra van?

Ideges úr: Nyolc! (Elmegy.) Hülye. Kevés villanyóra van az uccán...

Az éhes (visszautúl a padra és magában beszél): Nyolc óra... Nyolc óra... Nyolc óra...

Kövér úr (jobbról jön, lassan, kényel-

mesen, gondtalanul. Bot és jókora szivar).

Az éhes (pillanatnyi tétovázás után): Bocsánat uram, ne tessék haragudni, hogy zaklatni merészelem.

Kövér úr (jósággal): Mi az, fiam?

Az éhes: Én még soha életemben nem voltam ilyen helyzetben...

Kövér úr (még több jósággal): No... Bátran... Mi a kívánsága?

Az éhes: Ne tessék haragudni. Egy alázatos kérés. Állás nélkül vagyok.

Kövér úr (biztatóan): No, no??

Az éhes (reménygel): És alázattal kérem uraságodal, kegyeskedjék rajtam, a legesekélyebb anyagi támogatással segíteni...

Kövér úr: Hogyné! Persze! A legnagyobb örömmel édes fiam, miért né? Az embernek kötelessége segíteni az embertársain!

Az éhes (boldogan): Igazán?

Kövér úr: Hát persze, természetesen, édes fiam! Nagyon jól tette, hogy megszólított! Én emberbarát vagyok, sőt, én az állatokat is nagyon szeretem!... Nekem odahaza két kutyám és egy macskám van!...

Az éhes (könnyezve): Én rögtön látam uraságodon, hogy jó ember, aki ilyen boldogan néz ki, az csak jó ember lehet!

Kövér úr: Oh... Látom, hogy maga nagyon jószemű ember édes barátom, mert én valóban kitünő ember vagyok!... Én remek ember vagyok!... Én jószívű ember vagyok — és azt az elvet vallom, hogy aki kér, annak adni kell. — Na nem?...

Az éhes (hirtelen lehajol és megcsókolja a kövér úr kezét): Ön krisztusi ember! Ön megérdemli, hogy boldog és ilyen kövér legyen!...

Kövér úr: „Aki téged kövel dobál, kenyérrrel dobd vissza!”

Az éhes: Sok kenyérrrel!

Kövér úr: Én örömmel adok, amennyit csak akar!...

Az éhes (sírva): Csak néhány fillért... Már harmadik napja nem ettem...

Kövér úr: Csak az a bosszantó, hogy nincs most nálam pénz.

Az éhes (míntha fejbe verték volna): Nininines!?

Kövér úr (jóságosan): Sajnos, most nem tudom kisegíteni. Ilyenkor, a délelőtti sétáim alkalmával, direkt nem viszek magammal pénzt, csak éppen néhány fillér van nálam...

Az éhes: Nekem az is elég...

Kövér úr: Óóóóh... Csak nem fogom azzal megsérteni!!!

Az éhes: Dehogy kérem szépen... Nem sértődöm én meg! Istenbizony nem!

Kövér úr: Meg aztán az a két kiflimre kell, amit délelőttönként szoktam enni! Tudod, én soványítókúrát tartok, édes fiam, és direkt azért nem viszek magamhoz több pénzt, — mert én ismerem magamat!!! Ha nálam pénz van és elmegyek egy vendéglő elé, akkor passz a soványítókúrának!!! Mert akkor én bemegyek a vendéglőbe és agyon eszem magamat!!!...

Az éhes (kétségbeesve): Az úgy szokott lenni!...

Kövér úr (kedélyesen): Például most is — egész kivételesen több pénz volt nálam — cirka száz pengő, — gondoltam, beviszem a bankba és mit gondolsz, mi történt velem?

Az éhes: Nem... Nem tudom...

Kövér úr (nevetve): Megyek a Vampetics elé és látom, hogy a Fuchsmann benn ül és sörözik. Ismeri a Fuchsmant?

Az éhes: Még nem volt szerencsém...

Kövér úr: A sánta Fuchsmann!... Az általános igazgatója!... — Gondoltam, bemegyek és eszem egy kiflit. Hát mit gondolsz, egy kiflit ettem?...

Az éhes (elragadtatással): Nem!... Sok kiflit!!! — Öt tucat kiflit!

Kövér úr: Ááá!... Az első sóskifli után szomjas lettem és ittam egy pohár sört. S miután a sör magába egyedül is hizlal — gondoltam — most már egy adag sonka sem játszik szerepet!...

Az éhes (nagyot nyel): Hát persze!!

Kövér úr: A sonka után pedig véletlenségből... Ismétlem, véletlenségből kezdtem olvasgatni az étlapot. Nem mintha rendelni akartam volna valamit, — ááá! — Csak úgy olvasgattam... Hogy mik vannak?...

Az éhes (kimeredt szemekkel): És mik voltak?...

Kövér úr: Hogy mik? Nahát... én mondom magának, én már sok jó vendéglőt ismertem, de mindegyik között a Vampetics konyhája vezet. Maga nem oda jár?

Az éhes: Nem kérem...

Kövér úr: Méeér...

Az éhes: Nincs pénzem...

Kövér úr: Ugyan-ugyan... Pedig nagyon ajánlom magának a Wampeticeset... Én ott ettem most — kivételesen — egy vagdalt libamellel francia-salátával és egy májpástétomot idei kelvirággal... Nahát!... Aztán tudja, az özgerincük úgy van elkészítve, hogy muszáj volt kétszer rendelni belőle!... Hát lehet ilyesmit elpasszolni?

Az éhes (hülyén): Hát lehet??!!

Kövér úr: Aztán olyan szomjas lettem, hogy három üveg sört kellett meginnom! Rémes!... De hát maga nem így csinált volna?...

Az éhes: De... De... De... igen!...

Kövér úr (megnyugodva): Na ügye. Akkor mégis nekem van igazam. Most még két kiflit kell ennem, amit az orvos rendelt, hogy ne hízzak, aztán visszamegyek a Wampeticeshez ebédelni...

Az éhes (dadogva): Tessék nekem valamit adni...

Kövér úr: Hogyne... Hogyne... Csak most nem lehet édes fiam, most ki van zárva... (Kiveszi a tárcáját.) Ez ebédre kell, ezt a bankba muszáj vinni, ezt a feleségemnek kell adni, ez a 200 pengő nem is az enyém, hanem a sógoromé, azon-

kívül pedig csak egy ezres van nálam. Na, belátja, hogy most nem segíthetek magán?... Keressen fel a lakásomon, majd segítek magán és beprotezsálom valamelyik barátomhoz. Kauciója van?

Az éhes: Nincs!

Kövér úr: Az baj, nagy baj, kaució nélkül manapság nem lehet boldogulni... No de... majd csinálunk valamit!... Itt van egy szivar... Isten áldja meg, fiatal barátom! Csak föl a fejfel, Nem szabad elkeseredni! Nézzen rám és vegyen rólam példát! (*Elsétál balra.*)

Az éhes (kétségbeesetten szagolja a szivart. Szeretne beleharapni. Zsebredugja és visszaül a padra).

Jellemes úr (jobbrol bejön).

Az éhes: Uram, három nap óta nem ettem... Alig állok a lábamon... Ki tették az állásomból... Könyörgöm, segítsen ki...

Jellemes úr: Ugyan kérem, ismerem ezt a nótát!... Mindegyikök ezt mondja! Aztán elmegy a kocsmába és leissza magát! Nekem mondja maga, hogy nincs munka?! Hát hülyének néz maga engem?! Annyi a munka, mint a szemét!!

Az éhes: De kérem... Én esküszöm önnek...

Jellemes úr: Ne beszéljen! Igenis, sok munka van! De maguk nem akarnak dolgozni... Csak a napot lopni és becsületes, dolgozó polgáremlerek keservesen szerzett pár filléret bezsebelni!

Az éhes (rémülten): De kérem én...

Jellemes úr: Ne beszéljen! Az állásából is bizonyára azért dobták ki, mert folyton ivott! Hiszen most is csak úgy dől magából a pálinkaszag! Pihál...

Az éhes: De uram, én még soha életemben nem ittam pálinkát!...

Jellemes úr: Ugyan, ugyan! Hm, hm! Nagyszerű! Nem ivott! Még majd azt is be akarja nekem beszélni, hogy az Eifel-torony Ujpesten van!

Az éhes (kétségbeesve): Ki beszél az Eifel-toronyról?

Jellemes úr: Én elvből nem adok sen-

kinek semmit! Nem akarom az embereket elkényeztetni!

Az éhes (hülyén): Nem kell elkényeztetni, csak pár krajcárt...

Jellemes úr (ordít): Tessék dolgozni menni!!

Az éhes (bőgve): De ha nincs munka...

Jellemes úr: Micsoda?! Nincs munka?! Ez óriási! Azt mondja, hogy nincs munka! Kevés üzlet eladó! Miért nem vesz magának egy kis üzletet, ahol kényelmesen megélhet a bevételből?! Mi?! Erre feleljen?! Nyisson egy kávéházat, mozit, vagy női konfekció üzletet! Nyisson egy patikát, vagy szanatóriumot, vagy sörgyárat, vagy műtrágyagyárat!! Vagy menjen el havat lapátolni!

Az éhes: Havat lapátolni — nyáron?...

Jellemes úr: Ja kérem, arról én már nem tehetek, hogyha maga csak télen akar havat lapátolni, — ha olyan kényelmes!...

Az éhes (kezd dühbe jönni): De hol van most hó?!

Jellemes úr: Nagyszerű! Kolosszális! Szóval maga azt hiszi, hogy most nincs hó! Hát nagyon téved, maga szerencsétlen számár, mert igenis van hó, csak keresni kell! Van a Tátrában, van az Alpokon, talán még a Gellért-hegyen is...

Az éhes (üvöltve): De hogy kerülök én a Tátrába?!

Jellemes úr: Nagyszerű! „Hogy kerül?” Kevés vonat indul a Tátrába!

Az éhes (mágán kívül): Maga barom!! Nekem még egy zsemlyére sincs pénzem, Nem vonatra!!

Jellemes úr: Ki mondja, hogy zsemlyét egyen? Egyen kenyert!

Az éhes: De arra sincs!

Jellemes úr: Hát azért menjen a Tátrába, hogy legyen!

Az éhes: De nincs útiköltségem!!!

Jellemes úr: Na látja és mégis zsemlyét akar enni!... (*El jobbra.*)

Az éhes (utána mered): Hülye... (*Ordítva.*) Hülye!! — Három napja nem ettem és most utazok a Tátrába, műtrágyagyárat alapítani?!

A költő (baloldalt megjelenik).

Az éhes (nem veszi észre): Harmadik

napja nem ettem!... Egy darab kenyeret akarok... És nem adnak!... (Bög.)

A költő (meghatva): Szegény ember... éhes...

Az éhes (felugrik): Bocsánat uram...

A költő: Három nap óta nem evett?

Az éhes: Alig állok már a lábamon...

A költő: Borzalom! Rettenetes! Hihetetlen! Az ember a nagyváros kellős közepén és harmadik napja éheznek... Ime, a huszadik század! Ember, hogy jutottál ideig?!

Az éhes: Kitétek az állásomból... Nem kapok munkát... Eladtam mindenemet... És most nem adnak! A Tátrába küldenek! Elmondják a Wampetics étlapját! Ezt kaptam! Ezt ni, egy szivart! Ebédre!

A költő: Rettenetes! Egy szivart?! Hihetetlen! Mutassa! Milyen szivar?! Trabukós! Megdöbbsentő! (És rágyújt.)

Az éhes: De... úgye uraságod... lesz olyan kegyes és megsegít...

A költő: Én?! Isten őrizze! Hogy én egy ilyen szent embernek pénzt adjak?! Mártir vagy, aki három hónapja nem ettél és a sorsod, hogy ilyen ifjan ismerd meg a túlvilág örömeit!

Az éhes (tjeden): Hogy lész az azt gondolni?!

A költő: Meg kell halnod! Meg kell halnod, hogy a társadalom, — ez a hitvány és nemtelen söpredék a te szent és magasztos elmúlásodon tanulja meg a szeretet és testvériség tízparancsolatját! Te leszel az utolsó éhező ember a földön!

Az éhes: De miért pont én?

A költő (extázisban): Éhen döglesz! Satnya tested görcsbe rándul, nyavalyás kis tüdőd még egyet fújhat, — ócska kopott, lyukas és szomorú szíved nem ver többé! Vége... Vége!... Vége... És ezen az immár nem is emberj testen, ezen a koresszülött, ócska, vacak csontvázdon keresztül jön el a megújulás, az ujjászületés, a föltámadás bíborvörös napfölkelte! (Bögve.) Fölkél a nap! És az emberek osz-

ladnak! Feketébe rándul a bíbor-sárga hajnal! Hóruk! Ne te, ne! Maszlag a télben! Óááá! Helyre-tutyutyu!!! És én leszek, aki ódát írok rólad, te szent ember, te új Messiás, aki megváltottad az emberiséget és éhen döglöttél, mint a kóbor eb a bűdös Sodoma kellős közepén!...

Az éhes: Nem lehetne az óda helyett inkább egy pengőt...

A költő: Nem! Nem! A te hivatásod, hogy vezekelj az emberek bűneiért. Hogy hollók rágódjanak poshadt, ócska, piszkos, csontjaidon! Éhen kell döglődnöd és ezért újjá fogsz születni! Hát döglődj meg. (El balra.)

Az éhes (utána mered, kitör): Döglődj meg, te gazember! A szivaromat is elloptad!!! Hogy fordulnátok fel valamennyien! (Leül a padra.) — Nincs más hátra... (Leoldja a nyakkendőjét.) Fel fogom kötni magam...

Nevelőnő (kisleánnyal jobbról jön): Komm Lisi... Ha nem fogod mekenni a tízóriai, mek montom mamukának...

Kisleány (bögve): Hát mondja! És ha megpukkad a kisasszony, akkor sem eszem meg! Hogyne! Majd még vajaskenyeret fogok enni szalámi-val.

Nevelőnő: De mér nem akarja mekenni ez a finom tízóriai??? (Kezébe nyomja a csomagot.)

Kisleány (elhajítja a csomagot): Mert nem akarok meghízni! Két hónapig tartott, amíg egy vacak kilót le bírtam fogyni! Egy frászt fogok most újra meghízni... (Elmennek.)

Az éhes (kimeredt szemekkel nézi a csomagot, felragyog az arca, felugrik): Jajj... Va... Va... Va... vajás kenyér...

Uccaseprő (ebben a pillanatban balról megjelenik és az éhes orra elől lapátjára söpri a csomagot): A fene egye meg, előbb söpörtem erre... oszt megen ide szemetelnek!...

(FÜGGÖNY.)

kívül pedig csak egy ezres van nálam. Na, belátja, hogy most nem segíthetek magán?... Keressen fel a lakásomon, majd segíték magán és beprotezsálom valamelyik barátomhoz. Kauciója van?

Az éhes: Nincs!!

Kövér úr: Az baj, nagy baj, kaució nélkül manapság nem lehet boldogulni... No de... majd csinálunk valamit!... Itt van egy szivar... Isten áldja meg, fiatal barátom! Csak föl a fejfel. Nem szabad elkecseregni! Nézzen rám és vegyen rólam példát!! (*Elsétál balra.*)

Az éhes (kétségbeesetten szagolja a szivart. Szeretne beleharapni. Zsebredugja és visszaül a padra).

Jellemes úr (jobbról bejön).

Az éhes: Uram, három nap óta nem ettem... Alig állok a lábamon... Kij tettek az állásomból... Könyörgöm, segítsen ki...

Jellemes úr: Ugyan kérem, ismerem ezt a nótát!... Mindegyikök ezt mondja! Aztán elmegy a kocsmába és leissza magát! Nekem mondja maga, hogy nincs munka?! Hát hülyének néz maga engem?! Annyi a munka, mint a szemét!!

Az éhes: De kérem... Én esküszöm önnek...

Jellemes úr: Ne beszéljen! Igenis, sok munka van! De maguk nem akarnak dolgozni... Csak a napot lopni és becsületes, dolgozó polgáremberkeservesen szerzett pár fillérért bezsebelni!!

Az éhes (rémülten): De kérem én...

Jellemes úr: Ne beszéljen! Az állásából is bizonyára azért dobták ki, mert folyton ivott! Hiszen most is csak úgy dől magából a pálinkaszag! Pihá!...

Az éhes: De uram, én még soha életemben nem ittam pálinkát!...

Jellemes úr: Ugyan, ugyan! Hm, hm! Nagyszerű! Nem ivott! Még majd azt is be akarja nekem beszélni, hogy az Eifel-torony Ujpesten van!

Az éhes (kétségbeesve): Ki beszél az Eifel-toronyról?

Jellemes úr: Én elvből nem adok sen-

kinék semmit! Nem akarom az embereket elkényeztetni!

Az éhes (hülyén): Nem kell elkényeztetni, csak pár krajcárt...

Jellemes úr (ordít): Tessék dolgozni menni!!

Az éhes (bögve): De ha nincs munka...

Jellemes úr: Micsoda?! Nincs munka?! Ez óriási!! Azt mondja, hogy nincs munka!! Kevés üzlet eladó! Miért nem vesz magának egy kis üzletet, ahol kényelmesen megélhet a bevételből?! Mi?! Erre feleljen?! Nyisson egy kávéházat, mozit, vagy női konfekció üzletet! Nyisson egy patikát, vagy szanatóriumot, vagy sörgyárat, vagy műtrágyagyárat!!

Vagy menjen el havat lapátolni!

Az éhes: Havat lapátolni — nyáron?...

Jellemes úr: Ja kérem, arról én már nem tehetek, hogyha maga csak télen akar havat lapátolni, — ha olyan kényelmes!...

Az éhes: Havat lapátolni — nyáron?...

Jellemes úr: Ja kérem, arról én már nem tehetek, hogyha maga csak télen akar havat lapátolni, — ha olyan kényelmes!...

Az éhes: Havat lapátolni — nyáron?...

Jellemes úr: Ja kérem, arról én már nem tehetek, hogyha maga csak télen akar havat lapátolni, — ha olyan kényelmes!...

Az éhes: Havat lapátolni — nyáron?...

Jellemes úr: Ja kérem, arról én már nem tehetek, hogyha maga csak télen akar havat lapátolni, — ha olyan kényelmes!...

Az éhes: Havat lapátolni — nyáron?...

Jellemes úr: Ja kérem, arról én már nem tehetek, hogyha maga csak télen akar havat lapátolni, — ha olyan kényelmes!...

Az éhes: Havat lapátolni — nyáron?...

Jellemes úr: Ja kérem, arról én már nem tehetek, hogyha maga csak télen akar havat lapátolni, — ha olyan kényelmes!...

Az éhes: Havat lapátolni — nyáron?...

Jellemes úr: Ja kérem, arról én már nem tehetek, hogyha maga csak télen akar havat lapátolni, — ha olyan kényelmes!...

Az éhes: Havat lapátolni — nyáron?...

Jellemes úr: Nagyszerű! Kolosszális! Szóval maga azt hiszi, hogy most nincs hó! Hát nagyon téved, maga szerencsétlen számár, mert igenis van hó, csak keresni kell! Van a Tátrában, van az Alpokon, talán még a Gellért-hegyen is...

Az éhes (üvöltve): De hogy kerülök én a Tátrába?!

Jellemes úr: Nagyszerű! „Hogy kerül?” Kevés vonat indul a Tátrába!

Az éhes (mágán kívül): Maga barom! Nekem még egy zsemlyére sincs pénzem. Nem vonatra!

Jellemes úr: Ki mondja, hogy zsemlyét egyen? Egyen kenyeret!

Az éhes: De arra sincs!

Jellemes úr: Hát azért menjen a Tátrába, hogy legyen!

Az éhes: De nincs útiköltségem!!

Jellemes úr: Na látja és mégis zsemlyét akar enni!... (*El jobbra.*)

Az éhes (utána mered): Hülye... (*Ordítva.*) Hülye!! — Három napja nem ettem és most utazzak a Tátrába, műtrágyagyárat alapítani?!...

A költő (baloldalt megjelenik).

Az éhes (nem veszi észre): Harmadik

napja nem ettem!... Egy darab kenyeret akarok... És nem adnak!... (Bög.)

A költő (meghatva): Szegény ember... éhes...

Az éhes (felugrik): Bocsnát uram...

A költő: Három nap óta nem evett?

Az éhes: Alig állok már a lábamon...

A költő: Borzalom! Rettenetes! Hihetetlen! Az ember a nagyváros kellős közepén és harmadik napja éhez... Ime, a huszadik század! Ember, hogy jutottál idáig?!

Az éhes: Kitettek az állásomból... Nem kapok munkát... Eladtam mindenemet... És most nem adnak! A Tátrába küldenek! Elmondják a Wampetics étlapját! Ezt kaptam! Ezt ni, egy szivart! Ebédre!

A költő: Rettenetes! Egy szivart?! Hihetetlen! Mutassa! Milyen szivar?! Trabukós! Megdöböntő! (És rágyújt.)

Az éhes: De... ügye uraságod... lesz olyan kegyes és megsegít...

A költő: Én?! Isten őrizz! Hogy én egy ilyen szent embernek pénzt adjak?! Mártír vagy, aki három hónapja nem ettél és a sorsod, hogy ilyen ifjan ismerd meg a túlvilág örömeit!

Az éhes (ijedten): Hogy tetszik azt gondolni?!

A költő: Meg kell halnod! Meg kell halnod, hogy a társadalom, — ez a hitvány és nemtelen sőpredék a te szent és magasztos elmúlásodon tanulja meg a szeretet és testvériség tízparancsolatját! Te leszel az utolsó éhező ember a földön!

Az éhes: De miért pont én?

A költő (esztárisban): Éhen döglesz! Satnya tested görcsbe rándul, nyálvalás kis tüdőd még egyet fújtat, — ócska kopott, lyukas és szomorú szived nem ver többé! Vége... Véget... Vége... És ezen az immár nem is emberi testen, ezen a korcsaszülött, ócska, vacak csontvázaodon keresztül jön el a megújulás, az ujjászületés, a föltámadás bíborvörös napfölkelté! (Bögve.) Fölkelt a nap! És az emberek osz-

ladnak! Feketébe rándul a bíbor-sárga hajnal! Hóruk! Ne te, ne! Maszlag a télben! Oááá! Helyre-tyutyutyu!!! És én leszek, aki ódát írok rólad, te szent ember, te új Messiás, aki megváltottad az emberiséget és éhen döglöttél, mint a kőbor eb a bűdös Sodoma kellős közepén!...

Az éhes: Nem lehetne az óda helyett inkább egy pengőt...

A költő: Nem! Nem! A te hivatásod, hogy vezekelj az emberek bűneiért. Hogy hollók rágódjanak poshadt, ócska, piszkos, csontjaidon! Éhen kell döglődnöd és ezért újjá fogsz születni! Hát döglőlj meg. (El balra.)

Az éhes (utánna mered, kitör): Döglőlj meg, te gazember! A szivaromat is elloptad!!! Hogy fordulnátok fel valamennyien! (Leül a padra.) — Nincs más hátra... (Leoldja a nyakkendőjét.) Fel fogom kötni magam....

Nevelőnő (kisleánnyal jobbról jön): Komm Lisi... Ha nem fogod mekenni a tízórait, mek mondom mamukának...

Kisleány (bögve): Hát mondja! És ha megpukkad a kisasszony, akkor sem eszem meg! Hogyne! Majd még vajaskenyeret fogok enni szalámi-val.

Nevelőnő: De mér nem akarja mekenni ez a finom tízórait??? (Kézébe nyomja a csomagot.)

Kisleány (elhajítja a csomagot): Mert nem akarok meghízni! Két hónapig tartott, amíg egy vacak kilót le bírtam fogyni! Egy írást fogok most újra meghízni... (Elmennek.)

Az éhes (kimeredt szemekkel nézi a csomagot. Felragyog az arca, felugrik): Jajj... Va... Va... Va... vajaa kenyér...

Uccaseprő (ebben a pillanatban balról megjelenik és az éhes orra elől lapátjára söpri a csomagot): A fene egye meg, előbb söpörtem erre... azt megen ide szemtelnek!...

(PÜGGÖNY.)

kívül pedig csak egy ezres van nálam. Na, belátja, hogy most nem segíthetek magán?... Keressen fel a lakásomon, majd segítsek magán és beprotezsálom valamelyik barátomhoz. Kauciója van?

Az éhes: Nincs!!

Kövér úr: Az baj, nagy baj, kaució nélkül manapság nem lehet boldogulni... No de... majd csinálunk valamit!... Itt van egy szivar... Isten áldja meg, fiatal barátom! Csak föl a fejfel. Nem szabad elkecseregni! Nézzen rám és vegyen rólam példát! (*Elsétál balra.*)

Az éhes (kétségbeesetten szagolja a szivart. Szeretne beleharapni. Zsebredugja és visszaül a padra.)

Jellemes úr (jobbról bejön).

Az éhes: Uram, három nap óta nem ettem... Alig állok a lábamon... Ki tettek az állásomból... Könyörgöm, segítsen ki...

Jellemes úr: Ugyan kérem, ismerem ezt a nótát!... Mindegyikök ezt mondja! Aztán elmegy a kocsmába és leissza magát! Nekem mondja maga, hogy nincs munka?! Hát hülyének néz maga engem?! Annyi a munka, mint a szemét!!

Az éhes: De kérem... Én esküszöm önnek...

Jellemes úr: Ne beszéljen! Igenis, sok munka van! De maguk nem akarnak dolgozni... Csak a napot lopni és becsületes, dolgozó polgáremberek keservesen szerzett pár fillérét bezsebelni!!

Az éhes (rémülten): De kérem én...

Jellemes úr: Ne beszéljen! Az állásából is bizonyára azért dobták ki, mert folyton ivott! Hiszen most is csak úgy dől magából a pálinkaszag! Piha!...

Az éhes: De uram, én még soha életemben nem ittam pálinkát!...

Jellemes úr: Ugyan, ugyan! Hm, hm! Nagyszerű! Nem ivott! Még majd azt is be akarja nekem beszélni, hogy az Eifel-torony Ujpesten van!

Az éhes (kétségbeesve): Ki beszél az Eifel-toronyról?

Jellemes úr: Én elvből nem adok sen-

kinek semmit! Nem akarom az embereket elkényeztetni!

Az éhes (hülyén): Nem kell elkényeztetni, csak pár krajcárt...

Jellemes úr (ordít): Tessék dolgozni menni!!

Az éhes (bőgve): De ha nincs munka...

Jellemes úr: Micsoda?! Nincs munka?!

Ez óriási!! Azt mondja, hogy nincs munka!! Kevés üzlet eladó! Miért nem vesz magának egy kis üzletet, ahol kényelmesen megélhet a bevételből?! Mi?! Erre feleljen?! Nyisson egy kávéházat, mozit, vagy női konfekció üzletet! Nyisson egy patikát, vagy szanatóriumot, vagy sörgyárat, vagy műtrágyagyárat!! Vagy menjen el havat lapátolni!

Az éhes: Havat lapátolni — nyáron?...

Jellemes úr: Ja kérem, arról én már nem tehetek, hogyha maga csak télen akar havat lapátolni, — ha olyan kényelmes!...

Az éhes (kezd dühbe jönni): De hol van most hó?!

Jellemes úr: Nagyszerű! Kolosszális! Szóval maga azt hiszi, hogy most nincs hó! Hát nagyon téved, maga szerencsétlen számár, mert igenis van hó, csak keresni kell! Van a Tátrában, van az Alpokon, talán még a Gellért-hegyen is...

Az éhes (üvöltve): De hogy kerülök én a Tátrába?!

Jellemes úr: Nagyszerű! „Hogy kerül?” Kevés vonat indul a Tátrába!

Az éhes (mágán kívül): Maga barom!! Nekem még egy zsemlyére sincs pénzem. Nem vonatra!!

Jellemes úr: Ki mondja, hogy zsemlyét egyen? Egyen kényeret!

Az éhes: De arra sincs!

Jellemes úr: Hát azért menjen a Tátrába, hogy legyen!

Az éhes: De nincs útiköltségem!!!

Jellemes úr: Na látja és mégis zsemlyét akar enni!... (*El jobbra.*)

Az éhes (utána mered): Hülye... (*Ordítva.*) Hülye!! — Három napja nem ettem és most utazok a Tátrába, műtrágyagyárat alapítani?!

A költő (baloldalt megjelenik).

Az éhes (nem veszi észre): Harmadik

napja nem ettem!... Egy darab kenyeret akarok... És nem adnak!... (Bőg.)

A költő (meghatva): Szegény ember... éhes...

Az éhes (felugrik): Bocsnát uram...

A költő: Három nap óta nem evett?

Az éhes: Alig állok már a lábamon...

A költő: Borzalom! Rettenetes! Hihetetlen! Az ember a nagyváros kellős közepén és harmadik napja éhez... Ime, a huszadik század! Ember, hogy jutottál idáig?!

Az éhes: Kitétek az állásomból... Nem kapok munkát... Eladtam mindenemet... És most nem adnak! A Tátrába küldenek! Elmondják a Wampetics étlapját! Ezt kaptam! Ezt ni, egy szivart! Ebédre!

A költő: Rettenetes! Egy szivart?! Hihetetlen! Mutassa! Milyen szivart?! Trabukós! Megdöbentő! (És rágyújt.)

Az éhes: De... ügye uraságod... lesz olyan kegyes és megsegít...

A költő: Én?! Isten őrizz! Hogy én egy ilyen szent embernek pénz adjak?! Mártir vagy, aki három hónapja nem ettél és a sorsod, hogy ilyen ifjan ismerd meg a túlvilág örömeit!

Az éhes (ijedten): Hogy tetszik azt gondolni?!

A költő: Meg kell halnod! Meg kell halnod, hogy a társadalom, — ez a hitvány és nemtelen sőpredék a te szent és magasztos elmúlásodon tanulja meg a szeretet és testvériség tízparancsolatját! Te leszel az utolsó éhező ember a földön!

Az éhes: De miért pont én?

A költő (extázisban): Éhen döglesz! Satnya tested görcsbe rándul, nyálvalás kis tüdőd még egyet fújtat, — ócska kopott, lyukas és szomorú szived nem ver többé! Vége... Vége... És ezen az immár nem is emberi testen, ezen a koresszülött, ócska, vacak csontvázadon keresztül jön el a megújulás, az újjászületés, a föltámadás bíborvörös napfölkelte! (Bőgve.) Fölkél a nap! És az emberek osz-

ladnak! Feketébe rándul a bíbor-sárga hajnal! Hóruk! Ne te, ne! Maszlag a télben! Oááá! Helyre-tyutyutyu!!! És én leszek, aki ódát írok rólad, te szent ember, te új Messiás, aki megváltottad az emberiséget és éhen dögöltél, mint a kóbor eb a büdös Sodoma kellős közepén!...

Az éhes: Nem lehetne az óda helyett inkább egy pengőt...

A költő: Nem! Nem! A te hivatásod, hogy vezekelj az emberek bűneiért. Hogy hollók rágódjanak poshadt, ócska, piszkos, csontjaidon! Éhen kell dögölnöd és ezért újjá fogsz születni! Hát dögölj meg. (El balra.)

Az éhes (utána mered, kitör): Dögölj meg, te gazember! A szivaromat is elloptál! Hogy fordulnátok fel valamennyien! (Leül a padra.) — Nincs más hátra... (Leoldja a nyakkendőjét.) Fel fogom kötni magam...

Nevelőnő (kisleánnyal jobbról jön): Komm Lisi... Ha nem fogod mekenni a tízórai, mek montom mamukának...

Kisleány (bőgve): Hát mondja! És ha megpukkad a kisasszony, akkor sem eszem meg! Hogyne! Majd még vajaskenyeret fogok enni szalámi-val.

Nevelőnő: De mér nem akarja mekenni ez a finom tízórai??? (Kezébe nyomja a csomagot.)

Kisleány (elhajítja a csomagot): Mert nem akarok meghízni! Két hónapig tartott, amíg egy vacak kilót le bírtam fogyni! Egy frászt fogok most újra meghízni... (Elmennek.)

Az éhes (kimeredt szemekkel nézi a csomagot, Felragyog az arca, felugrik): Jajj... Va... Va... Va... vajas kenyér...

Uccaseprő (ebben a pillanatban balról megjelenik és az éhes orra elől lapátjára söpri a csomagot): A fene egye meg, előbb söpörtem erre... oszt megen ide szemetelnek!...

(FÜGGÖNY.)

Ymerlek! Segítsek?...

A grafológus üzenetei

Választ csak olyan levelekre adunk, amelyhez mellékelve van a „grafológia-szelvény”. Minden íráshoz egy szelvény. Aki írásban akar választ kapni (soron kívül), az mellékeljen megcímezett, felbélyegzett borítékot és írásonként 2—2 pengőt. A levelekre a beérkezés sorrendjében válaszolunk. A borítékon jelezni kell a „grafológus” szót.

Assy. Intelligens, de nincsenek intellektuális ambíciói. Passzív és kényelemszerető. Jól megfér környezetével, mert semmiben sem köti magát akaratahoz. Befelé él, megfigyelési tartalmat adnak az életének. Nem kicsinyes. Hangulatai erősen uralkodnak rajta.

Szókék előnyben. Rendkívül tapintatos. Kicsit szeszélyes. Komoly kérdésekben felelősségérzése dominál. Sokat törődik környezetébe csinosításával. Nem szereti a külsőséges és nagyképmű embereket.

Jóbarát. Energikus, tudja, hogy mit akar. Megkívánja, hogy hozzá alkalmazkodjék környezetébe. Vezető és szervező ereje van. Meglehetősen kíváncsi, mindennel maga törődik. A társadalmi pozíció igen fontos számára.

Tusy, Gyón. Lágy, engedékeny. Szereti, ha mások döntenek helyette. Az életet nem ismeri, tele van romantikus elképzelésekkel. Ha valakit szeret, fenntartás nélkül feláldozza magát érte. Szeretetteljes védelemre szorul.

Egy rakoneátlan szeszélyes kislány, Sopron. Legrövidebb jellemzése, hogy a „jellegje ellentét”. Egyenletes kedélyű, nem követ el meg gondolatlanságokat. Félt az emberek rosszindulatától és ezért csak önmagára számít. Takarékos, rendszerető.

Válasz, 15. Elénk, kissé erőszakos és nem gondolja meg előre cselekedeteit. Szellemes. Vakmerő. Kíváncsi. Környezetének nehéz dolga van vele, mert nem hallgat a szép szóra. Modora közvetlen. Külsőségekkel nem törődik.

Könnytelen zokogás. Rokonszenves, finomlelkű és kiegyensúlyozott. Azt tanácsolom, hogy iparkodjék megszabadítani magát nyomasztó és kedvét szegő gondolatoktól. Ha meg gondolja, hogy most fiatal s most kell annyi frissességet és életörömet gyűjtenie magába, hogy az egész életre teljék belőle, igazat fog nekem adni. Versei kedvesek, de nem érettek még. Szerény, csendes, rendszeres és állhatatos.

Sabaria, 1930. Gyors elhatározású és

önálló gondolkodású. Előrelátó, gyakorlati érzékkel párosuló fantáziája nagy tervek keresztülvételére teszi alkalmassá. Nagyvonalú, hiúsági kérdések nem érintik. Képzett, de intellektusa meglehetősen egyoldalú. Határozott, férfias.

Alraune. Érzékeny, de sohasem gondol arra, hogy ő maga hányszor okoz fájdalmat másoknak. Csendes és szerény, annyira, hogy csak a legszűkebb környezetébe fedezheti fel erőnyeit és hibáit. Bizalmatlan, gyanakvó.

Bizalmatlan, 56. Sokat szenvedett, sohasem érzi magát egészen a helyén s mindig rabnak érzi magát. Szeret ábrándozni és beleképzelet magát egy álomvilágba. Ritkán jókedvű. Igyekvő, kötelességtudó.

Csak egy kislány, 20. Fáradt, letört, minden terhére van és megerőlteti. Miért nem tud úgy örülni, mint mások? Talán legfőképpen azért, mert tetszeleg magának ezzel a „minden mindegy” attitűddel. Frissnek, jókedvűnek szeretném látni!

Akúevirág, 15. Gyors felfogású és helyes ítéletű. Kár, hogy ennyi szép tulajdonsággal megelégszik azzal, hogy hála ezeknek, kevesebb megerőltetéssel éri el azt, amiért mások fáradni kénytelenek. Magasabb célokat!

Albert, 13. Fejlődőben lévő egyéniség. Nem könnyen kezelhető. Csökkönyös. Ha szelíd időszakát éli, akkor nagyon kedves, tapintatos, jóságos és még igyekvő is. Igen jókedvű tud lenni.

Ezernyolcszázkilenevenhat. Fejlett művészi és formaérzéke van. Úgyes. Energikus. Temperamentumos, de iparkodik magát fegyvelmezni. Még sokat fog változni. Bizzik önmagában, logikus, józan gondolkodású.

Marosi. Nagy az önbizalma. Minden bosszantja, ami kitéríti abból a gondolatmenetből, amelybe belegondolni magát jól esik. Ezért gyakran igazságtalan környezetével szemben, ingerlékeny és türelmetlen. Férfias. Óvatos.

Álmodozó, 1930. Csak akkor erőlteti meg magát, hogyha ez elkerülhetetlen. Egyéni ambíciói nincsenek. Könnyen befolyásolható, nem tud ellenállni apró kísértéseknek. Félénk és ezt lehetőleg titkolni iparkodik. Szenvédélyes.

Halkuló vágyak. Idegeli nem a legjobb állapotban vannak. Nem is veszi észre, hogy mennyire érzékenyen és türelmetlenül reagál a dolgokra. Erős egyéniség, szereti a hatáskörét. Következetes, állhatatos és megbízható.

A kis üldözött. Még gyerekes. Kedves, szerény, szívesen alkalmazkodik. Igen fejlődésképes. Házasságáról csak úgy beszélhetnék, ha az illető férfiú írását is beküldte volna. A korkülönbség magában még nem baj.

Halvány sárga róza, R. A. Jókedélyű, egészséges életfelfogású. Barátságos és kedves. Nem szereti a túlzott bizalmasodást s anélkül, hogy megsértené, távol tartja magától az embereket. Ha ezen az úton halad tovább, sok örömet fog hozni szerettei életébe.

S. O. S., Váradi. Modora tartózkodó, majdnem félszeg. Igazi értékeit csak egészen kevesen ismerik vagy talán nem is ismeri senki... Alaptermészete szenvedélyes. Rendkívül érdekes egyéniség, de nem tudja ezt magáról, sőt tán el sem hiszi, ha mondják. Színes, egyéni meglátásai vannak.

Jolánka. Azt várja, hogy a sült galamb a szájába repüljön s mert mostanában a sültgalambok ezt nem igen teszik meg, hát haragszik az egész életre és igazságtalannak érzi a sorsát. Gyakran rosszkedvű, sokat panaszkodik és nem látja meg azt, aminek örülnie lehetne.

Nur dich habe ich geliebt. Türelmetlen és következtelen. Sokszor megfélekedezik magáról. Szigorúbbnak kellene lennie önmagához, mert egyszerre csak azt veszi majd észre, hogy mindenki cserbenhagyta. Érzelméi nagy szerepet játszanak életében.

Sors bona nihil aliud. (Góg és Magóg)... Intelligens, könnyen tanul. Objektívításra törekszik, ezért ítéletében óvatos. Jó emberismerő, ha akar nagyon kedves és jó tud lenni. Nem szeret küzdeni. Külső sikerekkel nem is törődik. Nem bánja, ha különöncnek tartják. Nagyon fejlődésképes.

Pál Éva. Szereti az egyszerűséget. Nemes gondolkodású, világos eszű, mélyérzésű egyéniség. Harmónikus. Nem engedi, hogy befolyásolják. Szeretetreméltó, rokonszenves, értékes jellem.

Gellért, 1930. Budapest. Tele van életkedvvel. Tetterős, szereti a munkát, nem fél a felelősségtől, van benne bátorság s mégis: gyerek. Nagyon fölényes, elbizakodottságában azt hiszi, hogy a bajok mind butaságok következményei. Kívánom, hogy sokára jöjjön rá, hogy nincs igaza.

Órgona. Komoly, kiforrott egyéniségnek látszik, de cselekedetei gyakran mást mutatnak. Nagyon nehezére esik az adott keretek között mozogni. Elhirtelenkedett könnyelműségével nem egyszer megnehezíti életét. Rendszerető. Kissé hiú.

John St. Mill. Életprogramja tisztán áll előtte. Ha keménynek kell lennie, sajnálja magát egy kicsit, de eszébe sem jut, hogy engedjen. Vérbeli matematikus. Önálló, határozott. Nem nagyvonalú, de anyagi kérdésekben kiesnyességre hajló. Világos eszű.

Ninesen róza tövis nélkül. Túlzasokra hajlik s ezért gyakran igazságtalan. Érzékenysége is sokszor ad alkalmat fölösleges

bánkódásra. Nagyon gógös alaptermészetű; nem tűri, hogy valaki sajnálja vagy segítse. Nehezen cipeli az élet keresztjét.

Talán mégis. Nagyon intelligens, gyorseszű és resolut. Nem tud megalkudni. Bátor és szenvedélyes. Élénk fantáziája van. Roppant érdekes, színes egyéniség. Bármilyen életkörülmények közé kerül, megtartja jellegzetességét. Anyagi kérdésekkel nem szeret törődni, noha sok gyakorlati érzéke van.

Iván, 31. Határozott. Szeret dolgozni és többet akar végezni, mint mások, mert ezt tartja legfőbb erényének. Komoly, jószándékú. Rendezett körülmények után vágyódik. Bizalmatlan alaptermészetű.

Erzsike, 16. Még fejlődőben levő egyéniség. Nagyon könnyen befolyásolható. Jól válogassa meg barátait, mert olyan tapasztalatlan, hogy rengeteg veszélynek van kitéve. Komoly és ha óvatossága akkora lesz, mint jószándéka, boldogulni fog.

Ridens dicere verum. Még sokat fog változni. Intelligens. Nem ismeri még a nagy érzések hatalmát. Kívülről szemléli a dolgokat és mindentől hamis következtetéseket von le. Fejlődésképes s különösen, ha körülményeskedő fölényességéhez nem ragaszkodik, hanem elmélyül — igen értékes egyéniség válhatik belőle.

Marezó. Minden szerénysége mellett is igen meg van elégedve magával. A szerénységet inkább csak megszokta, mert szép erénynek tartja. Sokat ad külsőségekre. Tapintatos, kellemes modorú, de ha áldozatot várnak tőle, meglepően kemény. Temperamentumos, szeret mulatni.

Jassz. Fegyelméletlen, pedig ha ezt a hibáját le tudná küzdeni, sokkal jobban érvényesülhetnének tehetségei. Úgyes, jól meg tudja ítélni a helyzetet és tág látókörű. Anyagi kérdések iránt nincs érzéke.

Múza. Temperamentumos, szeret lelkesedni. Ha helyes mederbe kerül, igen értékes úttörő válhatik belőle. Kevésé öntudatos, céljai homályosak, cselekedeteit belső nyugtalansága és változatosság utáni vágya határozza meg.

P—R. H., Szombathely. Intelligens, könnyen és szívesen tanul. Nagyrovágyó, de túlságosan sokat ad az emberek véleményére. Ezért közösségek keretében próbálja megszerezni azt, amire vágyik. Nemes gondolkodású, jószívű, szereti az embereket.

Kedves X. Szerény, szereti a csendet. El tud mélyedni gondolataiba s ha lenne benne alkotókedv, igen sok érdekes alkottással ajándékozna meg az emberiséget. Rendkívül kellemes partner, mert finom megértésével és tapintatával észrevétlenül befolyásolja az embereket.

Utálatos Y. Erősen a „Kedves X” hatása alatt áll és fejlődése szinte ugyanazon az úton halad. Valamivel közvetlenebb, élénkebb, fiatalosabb. Ami eltérés van közöttük, az olyan kevés, hogy ugyanaz az ember is lehetne, különböző hangulatban.

S. Sz. V.

Amiről mindenki beszél

1. Melyik évben adták át a szibériai vasút első részét a forgalomnak és milyen hosszú volt az?

2. Melyik évben tették kötelezővé Lengyelországban az orosz naptár használatát?

3. Melyik évben lépett hazánkban érvénybe a kereskedelmi jog?

4. Ki volt a „HÉP” című lap legelső szerkesztője és melyik évben indult az meg?

5. Melyik hírneves írónk szerkesztésében és melyik évben indult meg „A Hon” című politikai napilap?

6. Ki a „Sába királynője” zene- és operaszöveg szerzője? Milyen összefüggésben van a zeneszerzővel az 1915-i évszám és milyen nemzetiségű volt az illető? Hol született?

7. Melyik évben indult meg és kinek szerkesztésében legelőször a „Pesti Hírlap”? Ki volt a kiadója?

8. Hol, melyik évben adták először elő Wagner Richárd „Repülő hollandi”-ját? Milyen állást töltött be ő akkor?

9. Melyik évben folytak le a frank hamisítással kapcsolatban hazánkban az izgalmas idők, melyben Nádossy főkapitány is részt vett?

10. Melyik évben nyílt meg hazánkban az első „Színművészeti Akadémia”? Miből alakult az át?

Ki tud válaszolni?

Rövid szavacska ez. Benne állat lakik. „T” betűvel pedig a Dunába folyik. És ha egy „v” betű kerül elejébe, Segéd igéje lesz, magyarok nyelvének. Tégy egy magánhangzót mindezek végéhez, Elkerülzs csakhamar fizikus nevéhez. Ki olasz hon vére És felfedezése Világot hódított, Mert áramot adott.

BETŰREJTVÉNYEK

h = k a	Káka tövén költ a ruca...
o, o, o, o, o, o	Sáros az uccátok...

Bulldog × LM

te
+
én

!!! az ez

ÖS dő

iii Saturnusz
r Vénusz, Jupiter

1	&	Bpest, 1930 dec.	&
2	tü	5-én	

A 43. számban közölt rejtvények helyes megfejtése

Amiről mindenki beszél. 1. Piazz fedezte fel, Olbers 1802-ben látta meg. 2. 1856-ban. 3. Amerigo 1502-ben. 4. 1806 január 1-én. 5. Jó Fülöp (brandenb.-rgi) 1429-ben. 6. 1515-ben. 7. Tóth Kálmán. 8. 1891-ben. 9. 1883-ban. 10. Megalakult 12 kisebb városból és községből 1898-ban és öt kerületbe osztották be.

Körbetűrejtvény. Ha minden 6 betűn haladunk, a következő szöveget kapjuk: Ószi szántás-vetés.

Betűrejtvények. 1. Alapötlet. 2. Egy hónap a leányok között. 3. Merénylet az Operaházban. 4. Világbajnoknő. 5. Tűz leánya.

Ki tud helyesen válaszolni. Pá, — pár, — párt, — párta.

Előfizetési ár:

¼ évre 3 pengő 50 fillér, ½ évre 7 pengő.
Ausztriában példányonként 60 Groschen.
Budapest, VII, Dohány ucca 12

Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDÁI MŰ-
INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT
Kiadásért és szerkesztésért felel: PAIZS GÉZA

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadó-
vállalat Rt. mélynyomó-körforgógépekn,
Budapest, VII, Dohány ucca 12 szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai:
József 423-39 és József 423-50

Szerkesztői üzenetek

Olvassunk napról-napra tömegesen fordulnak hozzánk kérdésekkel. Levélben csak abban az esetben adunk választ, ha a levélíró egy megcímzett és felbélyegzett válaszborítékot küld. A nekünk szóló levelet így tessék megcímezni: „Délbáb” kiadóhivatalának, Budapest, VII., Dohány uca 12. Felvilágosítást kérek. Kéziratokat nem őrizünk meg

Vágyak, álmok. Asszonyok, akik házasságukban csalódtak, gyakran fordulnak hozzánk ilyen problémákkal és ezeket eddig még mindig sikerült a legjobban megoldanunk. Férje minden lehető elkövet, hogy asszonyát jólétben tartsa, de elfoglaltsága miatt mindig kevesebbet és kevesebbet tartózkodik otthon. Az udvarló ráér, csak néhanapján verseket ír, amelyek persze sohase látnak napvilágot. A leggyöngédebb barátnak bizonyul, aki — természetesen — férje ellen hangolja Önt. Nagyságos asszonyom, lakva ismerjük meg az embereket. Ha véletlenül úgy adódna — amihez semmi reménye sem lehet, — hogy az udvarló a férje lenne, akkor azt hisszük, éppen olyan „kiállhatatlan férjszokásai lennének”, mint minden férjnek, azzal a különbséggel, hogy ő még a megélhetését sem tudná biztosítani. — **Csipkerózsa.** Mindenesetre szép az elgondolás, de az ötlet nem új, mert már a dajkamesékben ott szerepeltek, persze nagyobb sikerrel. — **Ováció.** Ön arról panaszkodik, hogy kedvencét nem részesítik kellő ünneplésben. Az a romantikus korszak régen elmúlt már, amikor az ünnepelt művésznő lovaskocsijából kifogták a lovakat és a tisztelők maguk húzták haza szívük királynőjét. Most sokkal inkább elfoglalja az embereket a megélhetés gyötrelme, semhogy idejük és kedvük lenne hódolatuknak ilyen módon való nyilvánítására, no meg elfelejti azt, hogy azóta már autón járnak a művésznők. — **Remény.** Jelentkezzék a Magyarországi Artisták Egyesületében, Múzeum körút 5 szám, ahol a titkárság pontos felvilágosítást ad arról, hogyan kell eljárnia. — **Búza-virág.** A művésznő haja természetes szőke, szemé világoskék, ugyanott lakik. Nem ment férjhez — és egyelőre — nem is megy. — **Kívánsí asszony.** Most már egész bizonyos, hogy rövidesen elválnak. Hír szerint féltékenységre. Ezen a pályán gyakran előfordul,

hogy a házasság válással végződik. — **Hollywood 1930.** Nem igaz, most is együttélnék és eszükágában sincsen elválni. A Fox-filmgyárban, 1401. No. Western Ave, Hollywood, California. Al Jolson még mindig a Warner-filmgyárnál filmezik. — **Rajongó kislány.** A művésznő nagyon szépen köszöni az érdeklődést és az autogramot levélben fogja elküldeni. — **Vitatkozók.** Az említett művész sohasem volt a Nemzeti Színház tagja. A. B. felesége, nem válnak. Szülei is színészek voltak. — **Mulató.** Csodálatos, hogy Ön csak azt látja meg benne, ami ríktó. Nem közölhető, sem tartalmánál, sem stílusánál fogva. — **Piatál házasa.** Forduljon egy specialistához, ez a leghelyesebb. — **Mama.** Ha a gyermek akaratos, ezt csak a legnagyobb türelemmel lehet belőle kivelelni. Sem verés, sem fenyegetés nem használ. Semmiiben sem szabad ilyenkor a kedvére járni. Ez megtöri a macacsságát. Művészgyermek gyakori szokása, hogy környezetükön uralkodni vágyanak. — **Sárguló falombok alatt.** Technikája rossz, a vers tartalma deprimálóan hat az olvasóra, anélkül, hogy a kívánt hatást elérné. Nem közöljük. — **Többeknek.** A művész nem szerződött külföldre, mert megállapodott a színházzal, így persze nem töri össze a pesti női szíveket. Lakásán nem ad autogramot, a színháznál kérjenek. Jólnevelt leányoknak nem való, mert ezt tolokodásnak néznék. — **Babérkoszorú.** Jutalomjátékok alkalmával szokták ezzel meglepni a művészeket kollégái és tisztelői, de ma már ez sem divatos. Küldje be a Vígszínház igazgatóságának, Lipót körút. — **Fütyülő zeneszerző.** A hangszerelés tulajdonképpen csak technikai munka, amelyet bármelyik jó karmester elvégezhet. Azt ajánljuk azonban, hogy mielőtt dalait hangszereltetné, fütyülje el egy-két neves zeneszerzőnek. A bírálat sohasem árt, csak használhat. — **Nines protekció.** Ha valóban olyan tehetségesen szaval, úgy nem is fontos, hogy protezsálják. Jelentkezzék az igazgatónál, majd ő eldönti, hogy tehetséges-e vagy nem. — **Bábszínház.** Novellája kedves és sok jóval bíztat. — **Barna kislány.** Mary Brian asszony. Címe: Paramount—Famous—Lasky—Studios 5452, Marathon Street, Hollywood, California. Clara Bow címe ugyanaz, nem asszony. Igen. Versekkel jóidőre el vagyunk látva.